Poštnina plačana v gotovini LETO LIX V Ljubljani, v nedeljo 14. junija 1931 ŠTEV. 131 Cena 2 Din

Došlo 14. VI. 1931

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Kako je v Španiji

(Pismo »Slovencu« iz Madrida.)

Prijatelj žurnalist, ki sodeluje pri velikem francoskem katoliškem listu in biva že delj časa na Španskem, odkoder stalno poroča v Pariz, je poslal našemu listu na našo prošnjo sledeče pismo:

»Daleč na jugu je lepa Španija...« pravite pri Vas. Toda danes je mnogo manj lepa, odkar je sredi maja krvavordeča komunistična zarja pordečila deželo. Kaj je v Španiji v prvi vrsti pripravljalo recolucijo? Prav isto, kar v Rusiji: socialna neenakost med vladajočimi krogi in delavnim ljudstvom ter pravična lakota ubogih kmetov in najemnikov po koščku lastne zemlje. V časnikarskem svetu je manj znano, da je bivši kralj nekaj mesecev, predno je zapustil deželo, pravilno opozarjal vlado na nujno rešitev socialnega vprašanja. Toda vladajoči krogi ga niso marali poslušati. Španski veleposestnik, tudi oni, ki gre vsak dan k sv. obhajilu, je bil enostavno slep in gluh za moder opomin. Kljub svojemu katolicizmu, na katerega je ponosen, ni hotel razumeti upravičene želje najemnika, »da se mu omogoči imenovati košček zemlje svojo lastnino« (Leon XIII. in Pij XI.). Zgodovina nas uči, da so poglavitno netivo vseh revolucij do danes bile vedno neurejene socialne razmere.

Znamenje, da se nekaj pripravlja, je bil nagel in silovit narast članstva v strokovnih in socialističnih organizacijah. Te so pridobile 1930 na članstvu 81.000. Koncem marca 1931 jih je bilo organiziranih že preko 300.000 in so od tedaj dnevno naraščale za tisoč in več članov. Naraščanje bodete razumeli, če veste, da v dobi diktature Primo de Rivera vsa socialistična stranka ni štela več kot 8000 članov! Na brzo roko so socialisti organizirali tudi učiteljstvo in prav sedaj v zadnjem času je k njihovemu učiteljskemu sindikatu pristopilo nad 700 novih članov. Kakor drugod po svetu, tudi v Španiji nima posebnega pomena delati razliko med socialistično stranko in njihovimi strokovnimi organizacijami. To jako pomnožuje in krepi udarno moč socialistov. Ker imajo nasproti sebi razkosano meščanstvo, ki se med seboj pobija v neštetih strankah in klikah, je danes socialistična stranka edina močno organizirana v republiki. Njej se pridružujejo vedno nove mase, ki pa seveda niso vse baš socialistično usmerjene. Vzrok temu pojavu je v tem, da ni nobene druge stranke z izrazitim socialnim programom. Silno veliko se je zamudilo, zato sedaj prihaja kazen.

Pri odločilnih občinskih volitvah je veliko katoličanov volilo z republikanci. Ne radi nasprotstva do monarha, ki je bil v najširših plasteh ljudstva zelo priljubljen, ampak je bilo vse naveličano dolgoletne vojaške diktature in pa da se napravi konec gospodarski diktaturi industrije in agrarnih velegospodov. Ljudstvo je hotelo socialnih reform ne le na papirju, kakor se je to godilo doslej, ampak v dejanju.

Še nekaj o novih možeh Španije. Kakor Vam je znano, je ministrski predsednik Zamora, ki je organiziral decembersko vstajo, bil nato aretiran, pa je pred odhodom v zapor prosil, da sme še enkrat prisostvovati sv. maši. Čuden in jako zagoneten značaj! Notranji minister je Maura, sin znamenitega in kralju zvestega španskega državnika Antonio Maura. Vojni minister je Azona, ki je bil že 8 let, odkar je nastopila Riverova diktatura, odkrit in oster nasprotnik monarhije. V kabinetu sede trije socialisti: delavni minister Caballeros, justični minister de Los Rios in finančni minister Prieto, star revolucionaren Bask. Važno prosvetno ministrstvo je v rokah Katalane Domingo, ki je sam prvoboritelj za lajično šolo. Ostali člani kabineta niso tako izrazito opredeljeni.

»Španski proletarijat naj računa na moralno podporo Sovjetov,« je pisala moskovska »Pravda« 17. aprila. Ta moralna podpora za enkrat obstoja v pošiljanju spretnih komunističnih organizatorjev in denarja, ki prihaja večinoma preko Južne Amerike. Kjerkoli se pojavljajo revolucionarni poizkusi, tam so vedno v ozadju Sovjeti.

Letošnjega 15. maja se je že četrtič zgodilo, da so poulični junaki dali duška svoji svobodnjaški žeji s požiganjem. Bilo je to leta 1834, 1868, 1909 in 1931. Zdi se, da so požigi stalen pojav, ki spremlja levičarske revolucije. Zgodilo se je to v francoski revoluciji, v Rusiji 1917. leta in letos maja v Španiji.

Cela vrsta cerkva, samostanov, samostanskih šol, knjižnic, laboratorijev in časnikarskih podjetij je bilo z ognjem uničenih.

Neizmerne vrednote so uničene. Toda če se bodo vsaj zdaj zavedli španski katoličani, ki so še pred nekaj tedni smatrali za docela izključeno, da bi v katoliški Španiji gorele cerkve in bili plenjeni samostani, in se bodo po tej katastrofi zdramili iz preglobokega socialnega spanja, iz katerega jih ni mogla zbuditi svareča beseda njihovega kralja, ki je želel takojšnjo dalekosežno agrarno reformo, niti jih niso mogle pripraviti do dejanja nujne socialne okrožnice sv. Očeta, potem ta nesreča ni bila zaman in se more spremeniti celo v blagoslov, kaokr je treba abžalovati veliko od nahujskane drhali povzročeno škodo. Toda vsak se z bolestjo sprašuje: Ali je moralo do tega priti? Mar bi se ne dala nesreča preprečiti, ne toliko z oboroženo pravočasno intervencijo vojaštva, kakor tembolj s pravočasnim izvajanjem katoliškega socialnega udejstvovanja? Vsekakor je zbudilo pozornost, da kljub temu, da je toliko cerkvenega premoženja bilo požganega, ni bil noben duhovnik ali redovnik ubit. Jeza ljudstva se ni obračala toliko proti religiji in ne proti cerkvenim osebam, ampak proti premoženju redov. Verjetno, da je tako bilo umetno vprizorjeno. Vidi se pa, da cerkvi sovražni revolucionarji razumejo vedno izbrati najšibkeišo stran cerkve v kaki deželi.

Španski katoličani manifestirajo svojo vero

Madrid, 13. jun. Španski katoličani, ki so bili po vehementnih demonstracijah in požigih samostanov od strani tolpe popolnoma presenečeni, se sedaj zbirajo v veliko protestno in obrambeno akcijo ter mislijo tudi v političnem oziru nastopiti, da pri volitvah preprečijo zmago ekstremnih protikatoliških elementov.

Zelo imponujoča je bila manifestacija katoličanstva, ki se je razvila po vsej Španiji na praznik sv. Rešnjega Telesa. Ta praznik, ki se je v Španiji od nekdaj obhajal z veliko slovesnostjo, se je letos praznoval še posebno sijajno. Samo v Madridu in nekaterih drugih krajih je bila cerkvena oblast odpovedala procesije izven cerkve, da prepreči incidente, zato pa so bile cerkve same tem bolj napolnjene.

V **Toledu** je procesija, katere se civilne oblasti niso udeležile, bila dolga dve celi uri in je bila ginljiv in veličasten dokaz vernosti toledskega prebivalstva.

V **Barceloni** sicer ni bilo procesij izven cerkve, **toda vse mesto je bilo v zastavah in vsi balkoni okrašeni in opremljeni z evharističnimi napisi. Tudi samostani so okrasili svoja okna v republikanskih in katalonskih barvah. Veliko napisov po mestu se je glasilo: »Smo katoličani!« Drugi napisi so se glasili: »Iz ljubezni do republike spoštujte vero!«**

V **Granadi** radi dežja ni bilo zunanje procesije, zato pa so se obhoda v katedrali udeležile na čelu velikanske množice vernikov mestne oblasti in odposlanstvo armade, ki je izkazalo Najsvetejšemu vojaške časti.

V **Salamanci** je škof, ginjen nad ogromno množico, ki se je udeležila procesije, imel govor, v katerem je izrazil svoje veselje nad to sijajno manifestacijo vere in je potem **podelil blagoslov vladi in vsemu španskemu ljudstvu.**

Posebno slovesna je bila procesija v **Sevilli**, kjer so bile tolpe najbolj divjale proti samostanom. Bogoslužju je prisostvovalo gotovo 10.000 oseb. **Ceste, po katerih je hodila procesija, so bile spremenjene naravnost v vrt. Ni bilo nobene hiše, ki ne bi bila z vsem sijajem okrašena. Vse je bilo v zastavah, preprogah, svečah in rožah. Sevillske ceste so bile naravnost posute z ogromnimi množinami rož. Katedrala, ki je ena največjih na svetu, je bila nabito polna vernikov. Tudi najstarejši ljudje v Sevilli ne pomnijo večje procesije.** Po blagoslovu je množica burno aklamirala kardinala nadškofa Ilundaina.

V **Valladolidu** je bila množica, ki se je udeležila procesije, desetkrat večja, nego v drugih letih

Sijajne so bile procesije tudi v Cordobi, Ferrolu, Guadalajari, Avili, Aranhuesu, Cadixu, Pamploni, Zamori, Palmi, Vittoriji in drugod. V Ponte vedra so nosili baldahin pomorščaki.

Vedno več je tudi protestov iz Španije, ki grajajo vlado, da je tolerirala protiverske izgrede. Ministrski predsednik dobiva tozadevne adrese, podpisane od več tisoč oseb. Dozdaj je protestiralo vei tisoč katoliških društev in na stotisoče posamezni kov potom posebnih adres.

Smrt 18 pomorščakov na dnu morja

London, 13. jun. Kakor znano, je največja angleška podmornica »Poseidon« 9. t m. v vodah kitajske luke Vajhajvaj zadela v kitajski parnik »Yuta« in se potopila. Od posadke, obstoječe iz 5 častnikov in 50 pomorščakov, so se rešili vsi oficirji in 32 pomorščakov, od katerih pa sta 2 na dobljenih ranah umrla. V podmornici sami je ostalo torej 18 mornarjev, ki so takorekoč pokopani na dnu morja.

Reševalna dela so se takoj začela. Razen angleške ladje »Hermes« in podmornice »Nedway« se udeležuje reševalnih del ameriška vojna ladja »Pigeon«, ki je priplula iz Cingtaua in ima na krovu vse reševalne priprave v to svrho.

Reševalna dela so zelo ovirana po slabem vremenu. Potapljači so se podali takoj na dno in konstatirali, da je podmornica vsled kolizije bila zelo hudo poškodovana. Reševalnih del se v zadnjem času udeležuje tudi neka japonska ladja vlačilka. **Podmornica »Poseidon« je sedaj na dnu natančno lokalizirana. Potapljači so s kladvi obtolkli ves trup potopljene podmornice, toda do sedaj niso dobili nobenega odgovora iz notranjosti.** Potapljači imajo specijalen akustičen aparat, od katerega se en konec nahaja ob ušesih, drugi konec pa počiva na jeklenem trupu, tako da se sliši tudi najmanjši šum ali gib iz ladje. **Toda v trupu so ljudje očividno vsi mrtvi, kajti potapljači ne slišijo niti najmanjšega glasu.** Mogoče je pač še kdo od potopljenih mornarjev živ, toda je že tako oslabel, da ne more dati več od sebe nobenega znamenja življenja.

Sicer pravijo, da imajo pomorščaki v notranjosti podmornice zadosti rezerve kisika, tako da bi mogli z njo izhajati najmanj štiri dni. Boje se pa, da je vsled kolizije morska voda vdrla v trup in v oddelku za električne akomulatorje **povzročila razvitje smrtonosnih plinov, ki so najbrž pomorščake zadušili.** Zato je admiraliteta izgubila vsako upanje, da se mornarji rešijo. Bogve, kako se je bila razširila govorica, da so potapljači prišli v kontakt z osmimi možmi posadke, toda žalibog se je izkazalo, da ta vest ne odgovarja resnici.

Zanimivo je, kako se je rešilo omenjenih 37 mož posadke in oficirji. **Rešili so se potom takozvanega aparata »Davis«, kojega učinek se je izkazal naravnost kot čudežen. S tem aparatom so se namreč mornarji mogli iz potopljene podmornice dvigniti na površino in se na ta način rešiti smrti.** Aparat »Davis« obstoji iz vreče, ki se dene okoli vratu in v kateri je kovinasta posoda, ki vsebuje kisik. Iz te posode pelje cev v masko, katera se nadene na obraz in katera popolnoma zapira usta, nos in ušesa. **Mornarji so si ta aparat v hipu nesreče takoj nadeli in iz svojih prostorov hiteli v takozvano kontrolno sobo podmornice, iz katere vodijo vrata v morje. Iz vode so se potem dvignili s pomočjo vreče na površino. Potrebna je velika prisotnost duha, da mornar v hipu katastrofe, ko se ladja potopi v kakšnih dveh minutah, nadene aparat in se reši.** Z aparatom »Davis« so se pri tozadevnih poskusih mogli dvigniti pomorščaki tudi z dna 100 metrov. Med rešenimi se nahaja 24-letni poročnik Norman Fisher, **ki je že drugič ušel smrti iz potapljajoče se podmornice.**

Zadnje vesti pravijo, da se je potapljačem ameriške reševalne ladje »Pigeon« sicer posrečilo podmornico obdati z jeklenimi vrvmi, tako da jo bodo mogli kmalu dvigniti, ako se bo vreme zboljšalo. **Da bi pa rešili 18 mornarjev ki so v njej zaprti, tega pa ne upajo več.**

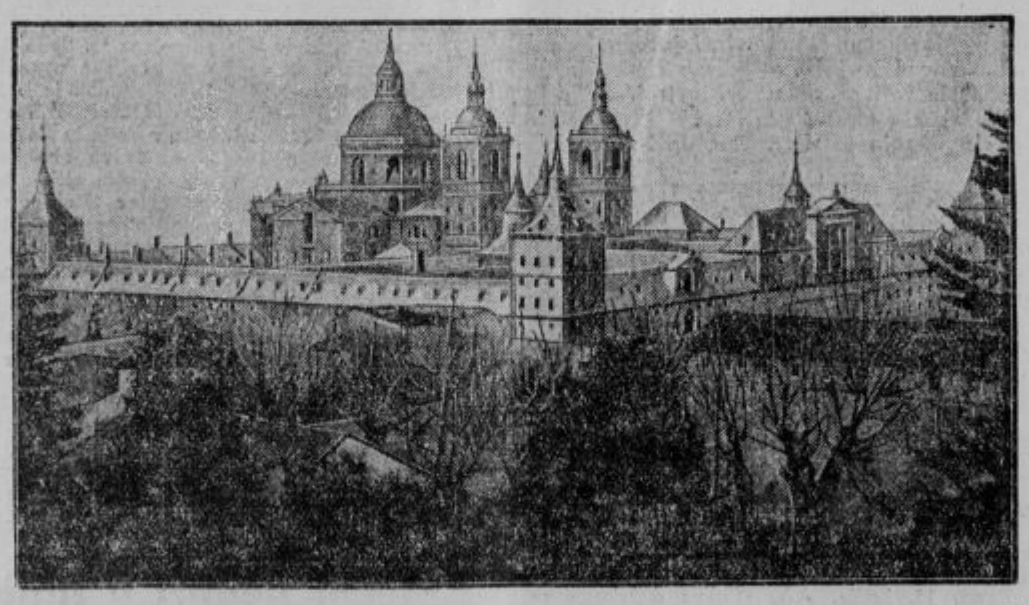

Escorial, najznamenitejši španski samostan, ki ga je ob prevratu po komunistih nahujskana drhal oplenila in zažgala

Predsednik vlade v Zagrebu

Zagreb, 13. jun. AA. Ob 7.35 je dospel iz Belgrada predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve general Peter Živkovič. Na postaji sta ga sprejela ban dr. Ivo Perovič in upravnik policije dr. Janko Bedekovič. Predsednik ministrskega sveta se je odpeljal v bansko palačo, kjer je pregledal vse oddelke banske uprave. S pregledom je bil zadovoljen. Ob 11 je odšel v dvor, kjer ga je sprejel Nj. V. kralj v avdijenci.

Pred trg. pogodbo z Madžarsko

Budimpešta, 13. junija. ž. Madjarsko-avstrijska trgovinska pogajanja so končana in bo pogodba podpisana v par dneh. Prav tako se vodijo pogajanja s kraljevino Jugoslavijo in pričakuje se, da bodo pogajanja končana drugi teden. Takoj nato bo dogovor podpisan. Češkoslovaška prične trgovinska pogajanja v teku drugega tedna.

Samostane in samostanske šole so požigali. Narodni red jezuitov bi radi pregnali, toda zločincem bi radi olajšali življenje. Predsednica državnih zaporov je žena. Načrt ima, da se bodo njeni jetniki redno na teden do 4 dni popolnoma prosto sprehajali okrog. S tem, da se jim pokaže zaupanje, se jih hoče poboljšati in vzgojiti. Vsekakor pa je čudno, da je prvo dejanje nove predsednice bilo, da je odpravila do sedaj obvezno nedeljsko mašo za arestante.

Profesor Unamuno, ki je star sovražnik cerkve, je te dni objavil, da bo osnoval novo špansko narodno cerkev, »ki bo prosta vsakega fanatizma«. Vsak se vpraša: kje je fanatizem? Ali so morda njegovi novi verski pristaši zato zažigali samostane, da si prižgo cigarete? Kaj se hoče z novo narodno cerkvijo? Katoliška cerkev v Španiji je slej ko prej še vedno velikanska sila, katere se revolucionarji boje. Njeno stališče naj bi bilo omajano z novo nacionalno cerkvijo. Prav tako so tudi v Rusiji Sovjeti v prvi dobi svoje vlade podpirali versko sektarstvo, da bi uničili pravoslavno državno cerkev in se nato tem lažje odkrižali vseh verstev.

Španija je vseskozi katoliška dežela. Kako se je potem zgodilo, da duhovščina ni mogla preprečiti revolucije? Zato, ker je španska duhovščina vse premalo delavna v javnem življenju. Duhovščina je brez družabnega vpliva, ker se je držala le župnišč in zakristij. Z organizacijami se kje drugod morda preveč šari; tu v Španiji pa katoliških organizacij sploh ni bilo. Potem je še druga stvar, ki jo zunaj v inozemstvu navadno spregledate pri presojevanju španskih razmer. Visoka duhovščina živi v socialno prav dobrih razmerah. Toda nižja duhovščina, ves podeželski kler pa je v naravnost škandaloznih gospodarskih prilikah. To so Vam enostavno berači, ki so upravičeno zamerili enemu režimu za drugim, katerih vsak se je proglašal za najbolj katoliškega, a ni nihče zganil niti z mezincem v omiljenje bednega gospodarskega položaja nižje duhovščine.

Zelo veliko, če ne vsi požari, bi se dali preprečiti, ako bi oblast hotela. Pri požigu nekega karmeličanskega samostana je vprašal štabni častnik svojega generala, če ne bi kazalo z vojaki razgnati požigalce. General je odgovoril: »Pustite, naj zgori.« O predsedniku Zamori vsekakor pripovedujejo, da je praktičen katoličan, čeprav je potomec zelo stare judovske družine. Resnica je, da hodi ob nedeljah k sveti maši, in sicer v neko delavsko predmestje Madrida. Upajmo, da to ni le videz, ki naj prevara katoličane.

Zvedeli smo, da so londonske »Times« ob priliki navala na samostane pisale, da 10 terористov lažje uveljavi svojo voljo, kakor pa 1000 mirnih katoličanov, ker ti pač niso navajeni uporabljati sile. Dolžnost vlade pa je, da ščiti mirne državljane, pa čeprav so to le sestre in redovniki. Kadar država ne more več zdržati reda, potem je njen bankrot blizu. Baje je članek v »Times« porazno vplival na vladne kroge, kajti »Times« so Anglija, zlasti tista finančna Anglija, od katere v veliki meri zavisi gospodarski položaj mlade republike.

Mestni svet v Barceloni je glasoval za izgon jezuitov. Pokrajinski vodilni list »El Matin« pa je proti temu započel obširno podpisovalno akcijo, ki gre jako dobro, čeprav 50% ljudstva ne zna podpisati se ali pa čitati. Narodna zveza katalonskih študentov je naslovila na predsednika republike oster protest, v katerem pravi, da bi izgon redovnikov bil istoveten za zlorabo javne oblasti, »kar ne bo imelo samo za posledico ostrih protestov, ampak bo to pomenilo pričetek državljanske vojne.«

Začetkom maja je nova vlada odpravila obligatno mašo pri vojaštvu in mornarici. Prav tako je bil črtan obvezen verski pouk na šolah, kar je v izrečnem protislovju s konkordatom. Istočasno ko so goreli katoliški samostani in ko se grozi z izgonom redovnikov, pa se je dovolila »Mednarodnemu komiteju za evangeličansko propagando« svobodno delo v Španiji. »Osvoboditev naroda iz klerikalne nevarnosti« je torej v Španiji zelo podobno oni, ki smo jo pred letom doživeli v Mehiki. Prav tako se čuje, da bo v kratkem dovoljeno judom, da se zopet naseljujejo v Španiji. Kakor znano jim je z dekretom od leta 1492. bilo prepovedano naseljevanje. Začetkom 1931. leta jih po celi Španiji baje ni bilo več kot 3000. Toda sedaj, o srečna hiša Judova, dvigni se na pot v novo obljubljeno deželo! Kajti špansko ljudstvo je neuko in prepreso, da naravnost otročje in tu bo mogoče delati krasne »kšefte«.

X. Y.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1·50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Za poljska dela

se priporočata 2 pridna 18 letna fanta. Vprašati J. Pančur, Mekinje, pošta Kamnik.

Dober kolar

starejši, želi stalne zaposlitve pri kakem večjem podjetju ali prevzame delavnico v kakem prometnem kraju. Naslov v upravi »Slovenca« pod 6633.

Gospodinja

vajena tudi vsakega gospodarskega dela — išče službo v župnišče. Naslov da uprava »Slovenca« — Maribor.

Službo dobe

Mizarski mojster

samostojen, strokovnjak vseh mizarskih del se takoj sprejme k strojnemu mizarstvu z udeležbo na čistem dobičku. Zahteva se ca 20.000 Din garancije. Ponudbe na upravo pod »Strokovnjak« 6544.

Sprejme se dekle

pridno, pošteno, prijazne zunanjosti in pripravno za natakarico, v dobro idočo gostilno. Lahko je tudi začetnica z dežele. Naslov se poizve v upravi pod štev. 6576.

Starejšega polirja

sprejme gradbeno podjetje v Ljubljani. Naslov v upravi pod št. 6697.

Vajenke

za mehanično umetno vezenje, predtisk ter šivilje **perila**, spretne in vestne, sprejme Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj.

Pet slikar. in pleskar.

pomočnikov takoj sprejmem. Viktor Urbar, Jesenice, Gorenjsko.

Steklarski pomočnik

z blagovnim znanjem steklo-porcelanske branže dobi stalno službo skladiščnika. Pismene ponudbe s prepisi spričeval nasloviti pod: »Nastop takoj« na upravo »Slovenca« št. 6735.

Vajenca

za trgovino z mešanim blagom, pridnega, poštenega, sprejmem. — Franc Malavašič, trg., Vrhnika.

Služkinjo

raje starejšo, ki se razume na gospodinjstvo in ima veselje do živine in tudi za poljska dela ter zna tudi kuhati, iščem. Naslov v upravi pod štev. 6586.

Mesar. pomočnika

izurjenega v prekajevanju in sekanju mesa, sprejmem. Vpoštevajo se samo dobra spričevala. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 6712.

Denar

Družabnika

za gostilno se išče za takoj. Potreben kapital 10 do 20.000 dinarjev. Onim, ki posedujejo lastne vinograde, se nudi ugodna prilika, da vnovčijo svoj pridelek. Kdor pa razpolaga s kapitalom od 100 do 120.000 dinarjev, lahko postane solastnik idealne domačije, kjer bi se pozneje uredila tudi trgovina z vinom na veliko. Ponudbe na »Slovenca« pod št. 6666.

Pouk

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt št. 16 zastonj. Pišite poni!

V najem

Lokal se odda!

Naslov v upravi našega lista pod št. 6754.

Odda se v najem

tudi za daljšo dobo, meblovano družinsko stanovanje (2 sobi in kuhinja) v novi hiši v Mislinju. Primerno posebno za družino iz mesta, ki želi preživeti počitnice v kraju z najlepšo okolico ob vznožju Črnega vrha in Velike Kape. Naslov v upravi pod št. 6681.

Stanovanja

V Logatcu se odda

čez poletje opremljena soba z dvema posteljama. Cena po dogovoru. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 6724.

Opremljeno sobo

zračno, v sredini mesta, s prostim vhodom, parketi, elektriko, se odda v najem boljšemu gospodu. — Poizve se pri upravi »Slovenca« pod št. 6716.

Stanovanje

oddam s 1. avgustom t. l. Lepo solnčno, 3 sobe s kopalnico. Dr. Kodre, Staničeva ul. 3.

Opremljeno sobo

oddam solidnemu gospodu v bližini glavnega kolodvora. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6655.

Objave

Op. št. P VIII 85/31.

Dražbeni oklic

Dne 17. junija 1931 ob 10 se bodo prodali pri okr. sodišču Ljubljana, soba 19, po javni dražbi sledeči predmeti: 1 zlata zapestna ura z briljanti, 1 zlat prstan z 9 briljanti, 1 zlata broška s 5 briljanti in 1 zlata zapestna ura. K draženju se bo začelo pozivati šele pol ure po zgoraj navedeni uri; medtem pa se lahko ti predmeti ogledajo. **Okrajno sodišče v Ljubljani,** odd. V., dne 6. junija 1931.

Preklic!

Podpisana preklicujem, kar sem govorila o Hlepš Mariji, ker je bilo neresnično. Leben Marija, Bizovik.

Posestva

Malo posestvo

hiša, pod s hlevom, njiva in sadni vrt, v Karteljevem, 45 min. od Mirne peči, naprodaj. Pripravno za obrtnika. Poizve se v Karteljevem 15 ali pri upravi »Slovenca« št. 6601.

Dve vili

v letovišču Laškem — naprodaj. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju.

Umetni in valjčni mlin

približno 1 vagon dnevne kapacitete z žago in zemljiščem ter dvoje **stanovanjskih hiš** v prvovrstni legi in v polnem obratu, v severni Dravski banovini, se zaradi razmer poceni proda. — Ponudbe pod »Priložnostni nakup« na podružnico uprave »Morgenblatt«, Maribor.

Dve parceli

po 700 m² prodam po ugodni ceni. Vrt popolnoma urejen. Izve se Černetova ulica 32, I. nadstr., Ljubljana 7.

Pozor, upokojenci!

Hiša, obstoječa iz dveh sob, kleti in kuhinje ter lep sadni vrt na Trbincu, pet minut od kolodvora in farne cerkve na Mirni, naprodaj. — Vprašati na Škrjančem štev. 8, ali pri Ferdo Gospodariču, Mirna 9, zast. »Vzajemne zavarovalnice«.

Razno

Na dobro domačo

hrano sprejmem 2 gospodični ali 2 gospoda. Naslov pod štev. 6579.

Do 500.000 Din

lahko takoj izplačam, ako mi nudite trgovino ali lokal v nakup ali najem na živahni, prometni točki v mestu, trgu ali večjem kraju na deželi blizu železnice. Ponudbe ostanejo tajne in se pošljejo na upravo »Slovenca« pod »Prevzem takoj« št. 6728.

Kupimo

Vodovodnih cevi

svinčenih, dobro ohranjenih, kupim ca. 300 m. Naslov v upravi pod 6722.

Tovorni auto

že rabljen, nosilnosti 2 do 3 tone, kupi — kdo, pove uprava pod št. 6700.

Loreto za vrata

že rabljeno, kupimo. Ivan Peklaj, Polhovgradec 39.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Šelenburgova ulica 6. II. nadstr.

Hrastove frize,

bukov, javorjev, jelšev, jesenov les

okrogel in rezan, kakor tudi **drva** kupuje

R. SCHENK, Sušak

Glasba

Harmoniko

Lubasovo, troredno, dobro ohranjeno, prodam. Št. Vid št. 42 n. Ljubljano.

Klavir

dobro ohranjen, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6741.

Pianino

skoraj nov, črn, krasen glas, ceno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6743.

Prodamo

Suhe deske, furnir

za takoj naprodaj. Deske: javor, brest, črešnja in hruška 30—80 mm močne, 1 m³ 660 Din. Furnir, iste vrste kot deske, 1 čevelj Din 1—2. Lesna industrija Fran Martinec, Ljubljana, Škofljica.

Mecesnova okna

s steklom in vrata, skoraj nova, se prodajo za vsako ceno. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6675.

Seno, otavo, steljo

v košnji, pod Rožnikom, ugodno prodam. Naslov v upravi pod št. 6688.

Ugodna prilika

za nakup moške obleke. Komur ni za modo in široke hlače lahko dobi res dobro obleko za mal denar, ker sem se odločil oddati take obleke za polovično ceno. A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

Puhasto perje

čisto čobano po 48 Din kg. druga vrsta po 38 Din kg. čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti pub po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnem povzetju. **L. BROZOVIĆ — Zagreb,** Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Pes

volčje pasme, 7 mesecev star, se ugodno proda. — Št. Vid št. 42, n. Ljubljano

Motorno kolo

znamke »Ardie«, 500 cm³, dobro ohranjeno, naprodaj. Kunej, Mestni dom.

Pohištvo

2 spalnici, javor, po 9800 Din, 1 spalnica, črešnja, Din 8500, 1 spalnica brest, Din 8500, 2 kuhinji po Din 1500. — Lesna industrija Franc Martinec, Ljubljana, Škofljica.

Širite »Slovenca«!

Ptuj, 9 junija 1931.

P. t.

JADRANSKI ZAVAROVALNI DRUŽBI

Filijalni direkciji

Ljubljana, Beethovnova 4

JAVNA ZAHVALA.

Povodom požarne nesreče, ki me je zadela dne 17. aprila t. l., bila mi je odškodnina v znesku

Din 587.627·—

izredno kulantno odmerjena in izplačana. Vsled tega smatram za svojo dolžnost, da se družbi za koncilijantno postopanje in presojanje škode tudi javno zahvalim, ter jo ob enem vsakomur najtopleje priporočam

Z odličnim spoštovanjem

JOS. ORNIG, PTUJ

Monet-Gorjon

motorno kolo, 350 ccm 5000 km voženo, elektr. luč, taksometer, brezhiben stroj, prodam za 8000 Din. Zvonko Podgornik, Metlika.

Več lepih spalnic

masivnih, politiranih, po ugodni ceni proda Joža Vižin, mizarstvo, Dorfarje (20 min. od postaje Škofja Loka).

Več parov golobov

čistih pasem, krofcev, florentincev, hanzelnov in drugih, prodam. Slavko Omejec, Št. Vid 87, nad Ljubljano.

Ia. črešnje

debele, trde, kilogram Din 5, košare po 28 kg, franko naročevalca, pošlje brzovozno G. Drechsler — Tuzla, Bosna.

Obrt

Tvrdka A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24.

nudi najceneje vse vrste pšenično moko in druge mlevske izdelke

Zahtevajte cenik!

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Zaščitni znak

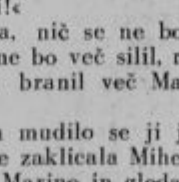

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK

lekarnar -- SISAK

Varujte se potvorb

Izlet v Logarsko dolino

Naročajte si **izletniški odprti avtobus** za 23 oseb, ki je na razpolago za vožnjo pri **Urh Pavlu, Solčava**

Pohištvo

priprosto in najmodernejše Vam nudi tvrdka po izredno nizki ceni

KREGAR IN SINOVA

Št. Vid nad Ljubljano — nasproti kolodvora

Garantirano čiste svinjske masti

v novih lahkih kantah brutto za netto 25 kg nudim po 12·25 Din, Ia debelo prekajeno slanino po Din 14·50, Ia mesnati Hamburger po 15 Din, Ia debelo soljeno slanino po 11·75 Din, vse ab Osijek po povzetju od 25 kg višje. Za zdravo kakovost jamčim. Obenem iščem v vseh večjih krajih zanesljivega zastopnika. — **Šimo S. Weiss, Osijek I.**

Gostilna v najem

se da v prometnem industrijskem kraju na Gorenjskem. Na razpolago vrt eventuelno tudi polje, stanovanje i. dr. Prikladno zlasti za zakonski par, zmožen gostilniških poslov. V poštev pridejo samo neoporečne osebe, ki imajo že skušnjo in so zmožni z uspehom voditi gostilniške posle. Nastop čimpreje. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod št. 6612.

Odrasli in otroci

se zelo uspešno zdravijo za čiščenje in osveženje krvi s „FIGOLOM“.

Dobiva se v vsaki lekarni, po pošti pa ga razpošilja proizvajalec: Lekarna Dr. Semelič, Dubrovnik 2/44, 3 stekl. s poštnino 105 Din, 8 steklenic 245 Din. 1 steklenica 40 Din.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. **Telefonska štev. 3030.**

Telegram!

WEITZEL FRIDERIK, mesar v Mariboru, Glavni trg, daje dne 13. t. m. govedino po Din 10—12, svinjino 12, teletino 12, slanino 12, prekajeno svinjino 16.

Tvrdka Jugosl. elektr. d. d. BROWN BOVERI

sporoča cenjenim odjemalcem, da je z današnjim dnem ***preselila*** *svojo pisarno, skladišče in delavnice na*

DUNAJSKO CESTO ŠT. 12

(MATHIANOVA HIŠA)

Obenem sporočamo, da smo izpopolnili naše skladišče ter povečali in moderno preuredili naše delavnice, tako, da bomo v vsakem oziru lahko popolnoma vstregli vsem željam naših cenjenih odjemalcev.

Joža Lovrenčič:

Maščevanje

Zgodba iz Beneške Slovenije.

(Dalje.)

Markucu je bilo hudo pri srcu in molil je, da bi se izteklo vse dobro. Tudi Aleša je videl z očetom in Čerinom in v molitev se mu je silila misel, da bi se maščeval, in sklenjene roke so se mu krčile v pesti.

Prvi se je izgubil iz cerkve, da bi mogel sam domov in ga ne bi kdo kaj dražil, da poslej ne bo nosil več Mihelinih nageljev.

Marine ni našel doma. Sama sta bila s črno mačko, ki opoldne ni dobila nič ne toplega ne mrzlega, čeprav je opozarjala gospodarja z mijavkanjem, da je lačna. Markuc je ni slišal in ker ni hotela ostati opoldne lačna, jo je pobrisala po vasi. Markuc je bil v mislih pri Čerinovih.

Neznansko dolg se mu je zdel popoldan, ki se je vlekel, kakor bi bil sama večnost.

Mihele ni bilo.

Po tem je sklepal, da pri Čerinovih le ni moglo biti preveč hudo.

VI.

Pa je bilo hudo.

Čerin je sedel s Tomažem in Alešem v izbi in govorili so o vremenu in o letini, ki ni bila slaba, in o živini in še, koliko dela je pri hiši, da bi moral imeti človek štiri roke, in še ga ne bi zmogel, kakor bi rad.

»Zato pa,« je rekel Čerin, »sem se odločil, da mora Mihela dobiti moža, ki bi mi pomagal in se še za mojih dni, kolikor mi jih je odločenih, naučil, kako je treba pri nas gospodariti, da patriarh ne bo trpel škode in da se bo tudi domu kaj poznalo!«

»Ne bom hvalil svoje krvi, Čerin,« je dejal Tomaž, »a mislim, da rečem lahko brez greha, da nisi slabo izbral. Naš Aleš bo kakor nalašč za te. Poslušen je, nič svojoglav in nič razvajen. Samo vlekel bi kakor črna živina in še bi mu bilo premalo.« »Tako je prav, Aleš, všeč si mi in Mihela je tudi zadovoljna, nič se ni upirala,« je povedal Čerin.

Aleš se je zadovoljno nasmehnil, rekel pa ni nič, ker govoriti ni bil vajen in je menil, da je dovolj, če govorita oba očeta.

Zaljubljeno je skušal pogledati Mihelo, ko je prinesla na mizo južino, a jo je gledal od pet do glave, kakor bi ogledoval junico, ki je na prodaj.

»Mhm!« je bil zadovoljen sam zase z ogledom.

»Prisedi, Mihela!« je dejal oče hčeri.

»Bom jedla zunaj z Marino, ki se je povabila na južino,« je odvrnila hči.

»Prav treba je je bilo danes tukaj! Le glej, da jo kmalu odpraviš in prideš potem v izbo, da nam boš delala druščino!« ji je ukazal oče.

Hči je odšla in se vnovič vrnila s tremi vrči domačega vina, ki ga prej ni mogla prinesti in je imela pripravljenega v kuhinji.

Ko ga je bila odnesla, se je Marina čudno namuznila in si škodoželjno pomela roke.

»Zdaj boste imeli oglede in veselje!« je siknila.

Mihelo so zadržali v izbi.

Oče je vstal in je spregovoril:

»Vidiš, hči, Tomaž je pripeljal sina Aleša in zmenili smo se, da pride k nam. Dobrega moža boš imela in jaz dobrega zeta. Bog vaju živi!«

In so vsi trije krepko nagnili.

»Oče!...« je zaprosila Mihela in hotela govoriti, a ni mogla. Solze so ji privrele v oči in zaihtela je.

»Hoho, vidita, pri vseh svojih letih je še pravi otrok! Boji se, boji. No, pa bodimo vseeno veseli! Moja rajnka se je tudi tako jokala in tvoja tudi, ali ne, Tomaž?

Ni svatovščine brez joka, potem pa pride veselje, Mihela!...«

»Zame nikoli, če bo tako!« je vzkriknila Mihela in odbežala iz izbe.

»Hohoho, ali ste jo slišali, hohoho!...« se je zasmejal oče in oči so mu bile čudno kalne in so ko zbegane gledale Tomaža in Aleša in še po izbi za Mihelo.

Mihela se je sesedla v kuhinji na klop.

»Prav si povedala, tičica, prav! Slišala sem, kako si jim povedala, hihihi!...«

Iz izbe je zarjovelo.

Mihela je planila na noge in s strahom poslušala.

»Jaz grem, nič ne bo več dobrega!« je rekla Marina in obraz ji je spreletela vesela zlost.

»Ne hodi, Marina, kaj naj začnem zdaj sama? Poslušaj, kako oče rohni!«

»Saj ne bo dolgo, tičica, nič se ne boj! Kmalu se umiri in potem te ne bo več silil, resena boš in nihče ti ne bo branil več Markuca!«

Tako je rekla Marina in mudilo se ji je.

»Bog te usliši, Marina!« je zaklicala Mihela s praga, kamor je stopila za Marino in gledala za njo, ki se je še zasmejala kakor sova, ko je šla pod oknom in slišala, kako Čerin besni...

Miheli je bilo težko, tesno. Šla bi v izbo, a oče bi še bolj divjal. Zlasal bi jo, če bi ga ne poslušala, saj ga je samo njena kratka beseda tako vznemirila, da je glasan, kakor ga ni še slišala. Saj že kar tuli od jeze! Tomaž in Aleš ga mirita, mogoče ga le potolažita. Potem pogleda v izbo. Ali naj kar zbeži za Marino in se zateče k Markucu?

Tudi ona je bila kakor na trnju.

»Mihela! Mihela!«

Prestrašeno jo je poklical Tomaž in preden se je odločila, da bi stopila v izbo, je odprl vrata in pridrvel po veži v kuhinjo.

»Mihela, kje si, ali nič ne slišiš? Oče besni! Lepo je govoril, pa se mu je začelo mešati in divjati je začel, da sva imela oba z Alešem dosti opraviti, da sva ga posedla in tiščala na klopi. Zdaj ga drži Aleš. Po sosede je treba, da bodo pomagali. Kje je Marina? Je ni več? Aha, zdaj mi je jasno! Zavdala mu je, coprnica! Za njo, za njo!«

»Za božjo voljo!« se je zgrozila Mihela in stopila v izbo.

Aleš je tiščal z obema rokama Čerina. Vso moč si je dajal, kakor bi imel opraviti z medvedom.

»Oče!...« je vzkriknila Mihela.

»Ne bližaj se mu, da se ga ne polasti še večja togota!« je prosil Aleš.

Čerin je z izbuljenimi očmi pogledal hčer in se nasmejal tako grozno, kakor bi tulil, usta so se mu penila in zvijal se je krčevito s tako silo, da je Aleš omagoval.

Tomaž se je vrnil v izbo, dva žilja je prinesel s seboj.

»K sosedu Siliboju sem stopil. Žilja mi je dal, da ga zvežemo, sicer ne bo nič varno pred njim, dokler se ne pomiri! Povedal sem, kaj se je zgodilo, in tekli so za Marino, da jo zgrabijo in jo potem pri priči kaznujemo!«

Tomaž je stopil k Čerinu.

»Kar močno ga drži, Aleš, dokler ga ne povežem!«

Trdno je povezal Tomaž Čerina preko rok okoli prsi in potem je zahteval še vrv, da mu je povezal tudi noge. Ko se tako povezan ni mogel več ganiti, sta ga prijela s sinom in ga zanesla v čumnato na ležišče...

(Dalje prihodnjič.)

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Franc Kremžar.

Blagoslov „Slovenčevih“ nezgodnih podpor

Ljubljana, 13. junija.

Kokor je že poročal »Slovenec« 10. marca, se je smrtno ponesrečil v severni Franciji v Liévinu P. de C. v rudniku Mines de Lens slovenski rudar Anton Cvelbar iz Blance pri Sevnici. Zasulo ga je kamenje, tako da je bil na mestu mrtev, in ko so po napornem delu odstranili kamenje, je mogel zdravnik ugotoviti le še smrt .Rajnki je bil do zadnjega naročnik dnevnega »Slovenca«, ki ga je čital z velikim zanimanjem. Sedem let je že delal v tujini in ostal priden, vesten in pošten kljub vsem težavam življenja v tujini. Ko je šel zadnji dan na delo, nič hudega sluteč, je nakrmil opoldne svoje

† Anton Cvelbar.

ljube kanarčke, čez par ur pa ga ni bilo več dem živimi. Vse njegovo življenje je bilo velik delavnik. Da je vzdržal, mu je pomagalo versko življenje, katerega v tujini ni zanemaril. Njegova pridnost in poštenost sta si pridobili pri vseh rojakih nešteto prijateljev, med delavstvom pa zvestih tovarišev. Naj govori pismo, ki ga je pisal predsednik tamkajšnjega Slovenskega rudarskega podpornega društva »Prostost«, čigar član je bil tudi pokojni, očetu in sestri rajnkega:

»Dragi, sicer nepoznani mi ljudje! Pozdravljam Vas kot tujec, akoprav smo vsi Slovenci. Sicer nisem hodil nikdar po Vaših krajih, a danes mi je dolžnost, da Vam naznanim žalostno vest o Vašem Antonu, ki je izdihnil dne 2. marca 1931 popoldne v jami na fosse 16 ravno ob 4. Sesul se je nanj težak kamen, tako da niti sam ni niti za sekundo slutil naprej svoje smrti. Ne bom Vam obširneje pisal o tem, pač pa Vam moram sporočiti o njegovem lepem pogrebu. Vašega Antona smo tako častno pokopali, da so se vsi Francozi čudili in tudi oblasti. Pogreb rajnkega je bil 5. marca ob 8 zvečer. Pogreb je bil isti dan po radiu sporočen po vsej Franciji. Pogreba so se udeležila tri društva. Najprej Društvo sv. Barbare z zastavo, nato društvo Šahovski in sportni klub »Slovenija« in končno naše društvo »Prostost«, ki je najbolj številno in čigar zvesti član je bil tudi rajni naš Anton. Naš pevski zbor mu je zapel na grobu tri najlepše slovenske nagrobnice. Zjutraj se je darovala tudi črna peta sv. maša zadušnica in prav tako se je vršila osmina za rajnim Antonom. Vse to je uredilo dragemu članu naše društvo. Na grob so položila vence tudi vsa društva. Pogreba se je udeležil tudi Vaš sin, ki je prispel iz Belgije. Ta Vam bo lahko potrdil, da so moje navedbe resnične. Sporočiti Vam moram, da je sklenilo naše društvo, čigar član je bil rajni Anton, da Vam pošlje posmrtnino v iznosu 300 frankov, kar bo dalo nad 600 Din. Upam, da jih boste potrebovali, saj vemo, da ste v siromašnem stanju. Preden zaključim, Vas prosim, da mi gotovo ne pozabite odgovoriti, kakor hitro boste prejeli denar, tako da bomo vedeli, če je pošiljka prispela v redu. Najlejše pozdrave Vam pošiljamo iz tujine nam poznani in nepoznani. Za Slovensko rudarsko podporno društvo »Prostost« predsednik Alojzij Gumzej.«

Tako tovariš rajnkega!

Ker je bil rajnki naročnik »Slovenca« in je imel redno naprej plačano naročnino, je bil torej avtomatično zavarovan za slučaj nezgode za 15.000 dinarjev, ki jih je uprava »Slovenca« nakazala v po zakonu predpisanih deležih njegovim dedičem. Rajnki Anton Cvelbar je zapustil v Blanci pri Sevnici 77 let starega očeta, ki stanuje pri svoji hčerki, vdovi Ani Ječič. Nadalje zapušča v Petrovčah pri Celju sestro Marijo Petek in v rudniku v Belgiji polbrata Franca. Ker se je polbrat prostovoljno odpovedal deležu, je prejel oče 7500 Din nezgodne podpore, obe hčerki oziroma sestri pokojnega pa po 3750 Din. V zastopstvu »Slovenca« jim je izročil denar sevniški kaplan g. Drago Lesjak 1. junija, nakar jih je obiskal naš poročevalec.

Oče Franc Cvelbar je svojčas nosil pošto iz Sevnice na Blanco. To službo je opravljal polnih 23 let, pri čemer si je nakopal najrazličnejše nadležne bolezni. Sedaj boleha že dvanajsto leto in vsa njegova pokojnina, ki znaša 310 Din, gre navadno za zdravnika in zdravila. Sam pripoveduje, da ga sedaj tare huda naduha, revmatizem in tudi želodec ni več v redu. Shujšal je že tako zelo, da mu, kakor sam pravi, visi koža na kosteh.

Vse življenje je delal. Kot poštar je včasih premeril dva- do trikrat na dan isto pot iz Sevnice v Blanco, včasih in nemalokdaj s tovorom 60 kg na hrbtu. Vzgojil je štiri sinove in dve hčerki. Komaj so dorastli fantje, so že morali v vojno. Dva sta padla in ostala sta mu le še dva, sedaj umrli pa je bil celo hudo ranjen. Pred sedmimi leti je šel s trebuhom za kruhom s trdnim namenom, da bo pomagal očetu, kolikor se bo le dalo. In rajnki Tonče je držal besedo. Kadarkoli je prišlo pismo iz Francije, vedno je bila priložena pismu lepa vsota denarja. Da ne bi bilo njega, bi bil že zdavnaj v grobu. Štiri sinove je imel, vendar ni bil nihče tak kot Tonče. Ni ga bilo tako slabega vremena, da ne bi šel Tonče v cerkev. Mladi fantje v svoji lahkomiselnosti radi popivajo. Tonče pa ni poznal gostilne. Razumljivo je, da se tudi ni nikdar pretepal.

Vsakih par let je prihajal domov na obisk. Vedno je prinesel s seboj velikih in dragih odpustkov za očeta in sestre. Ko pa je njegovi sestri umrl mož, je prišel iz Francije, pomagal in tolažil, kakor je mogel, in plačal vse stroške. Ko so odšli lansko leto naši Slovenci na Francoskem na obisk v domovino, je ponesreči zamudil prijavni rok, tako da ni mogel z njimi. Po prijatelju pa je poslal oblek in perilo celo košaro dragim domačim, celo pentelj za v laske malim nečakinjam ni pozabil. Kadarkoli je prišel domov, sta s sestro prepevala skoro ves dan. Iz pisem, ki jih je pisal zlasti okrog božiča, pa je vedno velo domotožje po tihi sreči v krogu domačih ob jaslicah.

Ko je zadnjič odhajal, ga je prosila sestra, naj pusti nevarno delo v rudniku, pa je pogumno odgovoril, da naj bo brez skrbi, češ da sta v vseh sedmih letih, kar dela tam, ponesrečila šele dva. Imel je v vasi tudi zaročenko, ki bi jo najbrže ob svojem prihodnjem obisku v domovini vzel s seboj v Francijo. Sedaj jih pa je pustil same in oče meni, da bo šel kmalu za njim.

Oče in hčerka Ana stanujeta v majhni, napol leseni in s slamo kriti kočici. Hčerka oz. vdova imu dve mlajši punčki, tretjo starejšo pa je vzela k sebi stara mati. V največji skromnosti se bije raztrgana družina skozi pomanjkanje. Sedaj jim je umrl največji dobrotnik, zakaj drugi sin jih ne podpira tako obilno. Prav izredno se jim bo prilegla »Slovenčeva« nezgodna podpora, ki jim je v sedanjem žalovanju edina uteha. Na nasvet sevniškega kaplana sta vložila denar v hranilnico, kjer bo shranjen kot železna rezerva za hujše čase. Ganjeni so poslali upravi »Slovenca« sledečo zahvalo:

Zahvala

Danes nam je nakazala uprava dnevnika »Slovenca« znesek 15.000 Din, (Petnajst tisoč dinarjev) kot nezgodno podporo ob prerani izgubi našega srčno dobrega sina ozir. brata Antona Cvelbarja, ki je bil stalen naročnik »Slovenca« in se je dne 2. marca letos smrtno ponesrečil pri svojem delu v rudniku Mines de Lens v severni Franciji.

Oče in sestre rajnika, ko je bil zadnjikrat doma.

Za to lepo nam vsem posebno dobro došlo podporo se upravi »Slovenca« prav toplo zahvaljujemo.

Blanca pri Sevnici, 1. junija 1931.

Franc Cvelbar, oče, Ana omož. Ječič in Marija omož. Petek, sestri.

Še ena zahvala

za nezgodno podporo »Slovenca«

Podpisana Marija Škof izjavljam, da sem dne 9. junija t. l. prejela od uprave »Slovenca« v gotovini in brez vsakega odbitka znesek Din 15.000 (petnajst tisoč) kot podporo ob nenadomestljivi smrti svojega soproga g. Janeza Škofa, posestnika in gostilničarja v Zaklancu 14 pri Horjulu, kateri se je dne 12 maja pri izvrševanju svojih stanovskih opravil smrtno ponesrečil, ter dne 21. maja umrl. Moj soprog je bil naročnik »Slovenca« in imel na dan nesreče plačano naročnino za dotični mesec ter je s tem zadostil pogojem navedenim v razpisu nezgodne podpore objavljenem ob novem letu v »Slovencu.

Z[illegible] nepričakovano in nad[illegible] rodošlo podporo s[illegible]pravi »Slovenca« javno [illegible] renejše zahvaljujem. V neizmerni nesreči mi j[illegible] velikodušen čin »Slovenca« v prijetno tolažbo in srčno ginjena prosim: **Bog povrni!**

Marija Škof, posestnica, Zaklanec štev. 14. P. Horjul

O tem dogodku je »Slovenec« obširno poročal, danes tedaj.

Cvelbarjeva domačija.

Gospa, pazite, kaj pijejo Vaši otroci poleti!

Brez skrbi bote, ako jim boste za žejo dajali **RADENSKO MINERALNO VODO** samo ali pomešano s sadnim sokom. **Radenska mineralna voda** je bakterij prosta!

Zborovanje Kat. akcije na Limbarski gori

V nedeljo dne 21. junija, na praznik sv. Alojzija, se bo vršil na Limbarski gori tabor Katoliške akcije za može in fante moravške, kamniške in sosednjih dekanij.

Spored: Ob 10 sveta maša s pridigo. - Po sv. maši: 1. Otvoritev zborovanja po zastopniku škofijskega odbora KA. — 2. Dr. K. Capuder: Vera - izobrazba in vzgoja. — 3. Franc Kremžar: Vera - socialno in gospodarsko vprašanje. — 4. Pesem: Povsod Boga.

Možje in fantje, pridite!

Škofijski odbor KA v Ljubljani

Nesreče

Ljubljanska bolnišnica je danes sprejela več ponesrečencev. 14 letni Alojz Virant, sin posestnika iz Želimelj, je včeraj pri košnji padel in se s koso obrezal po levi roki.

Že 6. t. m. se je ponesrečil na velesejmu 31 letni Živojin Jovanović, carinski uradnik v Ljubljani. Nekdo ga je namreč udaril s kolom po glavi in ga poškodoval. Jovanović pa je prišel v bolnišnico šele danes.

10 letna Marija Marin, hči trgovca iz Mirne, je včeraj popoldne padla z drevesa in se nasadila na vrtno ograjo. Poškodovana je na nogi.

V Trboviljah se je ponesrečil 26 letni delavec Josip Hribovšek. Razstreljeval je kamenje, toda mina se je prezgodaj vnela in eksplozija je Hribovška zelo razmesarila. Hribovšek ima razbito lobanjo, poškodovan je na obrazu in po vsem telesu. Njegove poškodbe so smrtnonevarne.

Premog v Savi

Brezovo pri Sevnici, 13. junija.

Ko teče lepa zelena Sava mimo Zagorja, pridrvi iz rudnika črn potok. Isto se ponavlja pri Trbovljah in Hrastniku. Gosta in kalna se vali Sava skozi sotesko do Zidanega mosta. Ko zavije naprej proti jugu, proti Hrvatski, se njena struga razširi in njen tek postane bolj počasen. V teh predelih odlaga ogromne množine proda in kdo bi si mislil, precejšnje množine premoga, ki uhaja pri separaciji v trboveljskem rudniku. Na dolgi poti od Zagorja in Trbovelj se seveda premog močno obrusi in dobi prav tako okrogle oblike, kakor navadni prodni kamen. Na nekaterih mestih odlaga Sava, bi dejal sistematsko, velike množine premoga. Tako ga pušča na Vrhovem pri Sevnici, na Brezovem v bližini Blance in na Dobovcu pri Brežicah. Odlaga ga najbrže še naprej proti jugu na mnogih mestih. Vendar se vrši gospodarsko izkoriščanje teh premogovnih rudišč le na teh krajih.

Seveda Sava ne pušča premoga ob bregu, ampak navadno ob ovinkih v razmeroma precej globoki vodi. Zato ga ni mogoče kar nalagati tako na vozove kakor prod, ampak zahteva izkopavanje tega premoga preceišnjih težav. Tako imajo n. pr. pri vasi Brezovo položen na bregu Save precej dolg tir, po katerem vozijo s hunti premog s savskega brega v skladišče in naprej do ceste, kjer ga natovarjajo na tovorne avtomobile. Pridobivanje premoga s savskega dna pa je precej težavno. Delavci imajo velike čolne, v katere lahko naložé do tri tone premoga. S temi čolni zaveslajo na sredo struge in do kraja, ki je označen navadno s koli v strugo zabitimi. Tam je običajno ležišče nanešenega premoga. Čolne privežejo ob kole in začno nato z mrežnato vrečo, pritrjeno ob dolgem drogu, zajemati iz dna premog.

Delo je na prvi pogled izredno težko, vendar se delavci pohvalijo, da pri tem še precej dobro zaslužijo, dasi so plačani od metra nagrabljenega premoga. Mrežo na drog potisne delavec globoko do dna in postrga po dnu. Pri tem gre prodnati premog, ki ima velikost debelo-zrnatega koksovca do velikih bunk, v mrežo. Nato dvigne delavec mrežo, izpere zajeti premog še v vodi, nakar ga strese v čoln. Premog je izborne kakovosti in ga v okolici raje kupujejo kot trboveljskega. To je sicer razumljivo, saj je premog kar najboljše izpran, Sava pa po čudovitem naključju nalaga na teh omenjenih mestih skoro povsem čist premog brez vsakih kamenitih primesi. Eksploatacijo tega premoga vodi sedaj inženjer M. Marković, bivši savski nadzornik.

Ko je čoln poln, se pogrezne skoro ves v Savo, tako da ga gleda komaj pičla ped iz vode. Pre-

vidno zaveslajo s čolnom do brega, kjer imajo na škripcu veliko vedro, v katero nalagajo premog. Nato dvignejo s škripcem vedro tako visoko, da ga lahko dvignejo v hunt, ki stoji na precej višje ležečem tiru. Nato ga odpeljejo v skladišče in naprej med konsumente, kjer zgori večinoma po kmečkih pečeh in štedilnikih. Tako prenaša Sava poleg velikanske umazanije in blata s seboj vendar drobce koristnega s potoki iz rudnikov v trboveljskem rev irju.

Proslava sv. Antona P. na Viču

Vič, 13. junija.

Danes in jutri se bo vršila slovesna proslava 700 letnice smrti velikega svetnika in patrona viške fare, sv. Antona Padovanskega. Proslava se je začela že danes zvečer. Farna cerkev je bila krasno razsvetljena od pol 9 do pol 11 zvečer, pred cerkvijo pa je igrala godba.

Jutri pa pride ob pol 9 sam knez in nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki bo darovo pontifikalno sveto mašo v viški cerkvi.

Pranje z ALBUS terpentinovim milom

ne povzroča gospodinji nikake skrbi. Z ALBUS terpentinovim milom lahko operete poljubno količino perila pa bo belo kot sneg. — Zahtevajte izrecno ALBUS terpentinovo milo.
Ne vzemite drugega mila, pa naj ga še tako hvalijo.

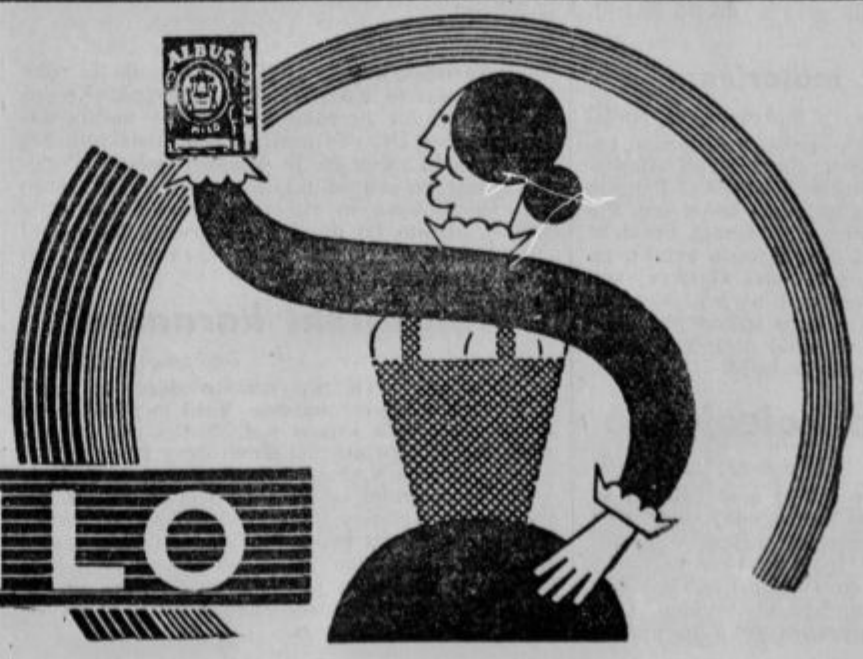

ALBUS MILO

Francoska pomoč agrarnim državam

Jugoslaviji kot prvi ponudila prednostne carine in finančni kredit

Pariz, 13. junija. AA. Kakor je znano, je na priporočilo Francije bil sprejet v Ženevi sklep, da se kot prva faza podpore v agrarni krizi da državam, ki so agrarni producentje, preferencijski režim. Posebno se to tiče držav donavske kotline. Ti ukrepi naj se v glavnem ustvarijo s pomočjo bilateralnih pogodb med državami proizvajalkami in državami, ki potrebujejo žito, vsekakor pa v okviru pogodb in sheme sporazuma, ki ga bo odobril odbor za evropsko unijo. To svojo iniciativo je začela Francija uveljavljati. Predložila je podonavskim državam sistem, ki bo v toliko ugoden, da bodo mogle te države izkoristiti svojo nadmoč in uživati neke finančne koristi. Ko se pogajanja končajo, kakor se lahko pričakuje, bo Francija predložila sklepe parlamentu, ki jih bo takoj ratificiral. Prva pogajanja so se začela z Jugoslavijo.

Pariz, 13. jun. tg. Po uradnem sporočilu se pogaja Francija z Jugoslavijo za oddajo presežka jugoslovanskega žita, do pokaže drugim državam dober zgled in podpre ponovno svojo politiko za evropsko sodelovanje. Ponudila je Jugoslaviji prednostne carine in finančni kredit. V Belgradu so zelo zadovoljni. Francija upa, da bodo pogajanja kmalu zaključena, da bo mogla potem začeti slična pogajanja z drugimi donavskimi državami. Pogodbe se bodo potem takoj predložile v ratifikacijo. Francija upa, da bo že 23. t. m. mogla predložiti agrarni komisiji evropskega odbora praktične rezultate.

Krvavi poulični boji v Nemčiji

Berlin, 13. junija. AA. V raznih nemških industrijskih središčih je prišlo do ponovnih krvavih bojev med ekstremističnimi strankami. Ranjenih je bilo mnogo oseb. Aretirali so več komunistov. V kölnskih predmestjih je prišlo do krvavega spopada med policijo in komunisti, ki jih je skušala razgnati. Demonstranti so streljali na stražnike in tri hudo ranili.

Do sličnih nemirov je prišlo v Leipzigu, Düsseldorfu, Elberfeld-Barmenu, v Kielu in drugih mestih. Vendar se je policiji posrečilo zopet vzpostaviti red in mir.

Nesiguren gospodarski položaj

Berlin, 13. jun. AA. Danes popoldne je sklenil upravni svet drž. banke zvišati eskomptno mero od 5 na 7%. Gospodarski krogi menijo, da je hotela banka na ta način preprečiti nakupovanje deviz.

V tem mesecu je državna banka izplačala za 150 milijonov mark zlata in inozemskih valut. Povpraševanje po devizah je v petek doseglo višek, dočim je danes znatno popustilo. O sedanji gospodarski krizi so razširjena različna mnenja. Nekateri listi menijo, da so vrgle nekatere ameriške banke velike množine mark na trg, ker so vznemirjene zaradi notranjepolitičnega položaja v Nemčiji in komplikacij, ki bi nastale zaradi zahteve nemške vlade za revizijo reparacijskih plačil. Po vesteh iz New Yorka so ameriške banke zelo vznemirjene zaradi dvigov iz nemške drž. banke. Ameriški finančni krogi menijo, da bi imel padec nemške marke katastrofalne posledice tudi v Združenih državah. Poročila pravijo, da se je nakupovanje nemške marke ustavilo, ker je ameriška banka nakupila večje količine nemške valute.

»Vossische Zeitung« poroča, da je nemška drž. banka objavila povišanje eskomptne mere proti dosedanjemu običaju šele v poznih 23 urah. Poročajo, da je čakal predsednik Luther na današnje dogodke na inozemskih borzah in na razvoj nonotranje-političnega položaja.

»Berliner Tageblatt« pripisuje povpraševanje po inozemskih valutah nezaupanju inozemskih upnikov do nemške marke, kar je posledica poloma dunajskega Kreditnega zavoda.

Brüning pripravljen popustiti

Berlin, 13. jun. tg. Ko se je državni kancler dr. Brüning danes vrnil iz Neudecka, kjer je poročal državnemu predsedniku Hindenburgu, je sprejel več parlamentarcev, dalje pa tudi pruskega ministrskega predsednika Braunsa in predsednika državne banke dr. Luthra. Še enkrat je izjavil z vso odločnostjo, da bi na sklep najstarejših poslancev glede predčasnega sklicanja drž. zbora odgovoril z demisijo. Ravno tako je odklonil izpremembe v kabinetu, katere zahtevajo težki industrijci in nemška ljudska stranka. Pripravljen pa je odstraniti ostrosti zasilne naredbe, kakor stranke zahtevajo. S svoje strani je predlagal, da se zasilna odredba zaenkrat uveljavi v sedanji obliki in da se spreminjevalni predlogi proučijo prihodnji teden.

Italija odpusti Nemcem del reparacij

Milan, 13. junija. tg. Mussolinijev »Popolo d'Italia« izjavlja danes, da bi bila Italija pripravljena, odreči se letno 200 milijonom liram, ki so določene za popravo vojne škode v Benečiji, da da dober zgled za splošni predlog, da naj se vse nemške reparacije znižajo na oni znesek, ki ga imajo zavezniške države plačevati Ameriki. List nato vprašuje, ali so tudi druge bogatejše in bolj cvetoče države pripravljene k enaki velikodušnosti, kar bi tudi vprašanje razorožitve privedlo bližje k cilju, ker je splošno znano, da se reparacijska plačila v marsikaterih državah, seveda v Italiji ne (!) porabljajo za oboroževanje.

Pred občnim zborom Nar. banke

Belgrad, 13. jun. Že predvčerajšnjim smo poročali o predlogih za občni zbor Narodne banke, ki se bo vršil dne 14. t. m. Občni zbor delničarjev bo razpravljal o novi pogodbi med državo in Narodno banko. Po tej pogodbi bo Narodna banka dobila 1400 milijonov Din za odplačilo državnega dolga iz stabilizacijskega posojila. Po sprejemu tega zneska bo Narodna banka odpisala sedanje drž. dolgove. Prvič bo za to porabljen znesek 1400 milj. Din, ki jih dobi od stabilizacijskega posojila, drugič z deležem 60% pri dosedaj doseženem dobičku pri deviznih kupčijah, 3. z valorizacijo. Pri valorizaciji gre za zvišanje vrednosti sedanje zaloge zlata in srebra, ki je vnešena v bilanco v razmerju 1 : 1 (1 zlat dinar odgovarja papirnatemu dinarju), ravno tako za določitev prave vrednosti sedanjega deviznega zaklada banke, na podlagi sedanje paritete dinarja, ne pa predvojne. To je znesek ca. 1 miljarde Din za valorizacijo zlata in srebra ter ca. 400 miljonov Din za valorizacijo deviznega zaklada.

Državni dolg pri banki znaša ca. 4 miljarde Din. Finančni minister lahko porabi srebrn zaklad banke za kovanje novega drobiža.

Glavnica Narodne banke se bo povečala od 30 na 180 milijonov Din, in sicer z valorizacijo nominala delnice od 500 na 3000 Din. Glavnica bo slej ko prej razdeljena na 60.000 delnic. Za zvišanje kapitala se porabi sedanji fond za kupovanje zlata za glavnico (v bilanci za l. 1930 je znašal 83.1 milj. Din), nadalje fond za spopolnitev dividende (44.6 milj. Din) in donos rezerviranega dobička od deviznih kupčij, kolikor pripada Narodni banki. Oba fonda znašata torej skupno ca. 128 milj. Din, tako da manjka do valorizacijskega zneska le še nekaj nad 22 milj. Din. Privilegij Narodne banke bo trajal do l. 1961. Važno je tudi, da mora finančni minister pri emisiji kakega zunanjega posojila zahtevati mnenje Narodne banke.

Izprememba zakona o DHB

Belgrad, 13. jun. AA. Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi Državne Hipotekarne banke kralj. Jugoslavije.

§ 1. V zakonu o ureditvi Državne Hipotekarne banke kraljevine Jugoslavije, prej Uprave fondov, z dne 8. julija 1898 z izpremembami in dopolnitvami 1906, 1910, 1922 in 1924 se izpremeni naslednje: 1. Čl. 63 se izpremeni in glasi: »Upravni odbor tvorijo upravnik in 10 članov, ki se postavijo s kraljevim ukazom. (Op. ur. Dosedaj je bilo 10 članov v upr. odboru vštevši upravnika.) 2. Čl. 64 se izpremeni in glasi: »Upravnik DHB je predsednik upr. odbora, upravni odbor pa voli iz svoje srede podpredsednika. 3. Čl. 65 se izpremeni in glasi: »Članstvo v upr. odboru traja 4 leta. Po preteku 2 let po uveljavitvi tega zakona odstopi pet članov, ki jih določi žreb, po preteku štirih let pa odstopi še ostalih pet članov. Nato odstopi po preteku dveh let pet članov, ki so bili štiri leta člani upr. odbora. Njih mesta se izpopolnijo na način, ki ga določa čl. 63. Odstopivši se lahko postavijo na novo.« 4. Čl. 66 se ukine. 5. V čl. 67, prvi odstavek, pridejo namesto besed: »izvoliti novega člana na način, kakor je bil izbran odstopivši«, besede: »postaviti novega člana na način, kakor ga določa čl. 63«. V istem členu pride namestu besede »izvoljeni« v drugem odstavku beseda »postavljeni«. Namesto besed »ki je umrl ali drugače odstopil«, pridejo besede »ki je umrl, drugače odstopil ali pa mu je trajno nemogoče opravljati članske dolžnosti«. Namesto besed »umrli ali odstopivši član« pridejo besede »umrli, odstopivši ali trajno v nemoči, da bi opravljal članske dolžnosti«. V istem členu pride za drugim odstavkom novi, tretji odstavek, ki se glasi: »Izpopolnjevanje po § 65 in tem členu se vrši najdalje v roku 2 mesecev od dne, ko je član odstopil ali prenehal opravljati dolžnosti«. 6. Čl. 68 se izpremeni in glasi: »Za člana upr. odbora je lahko predlagan in potrjen samo državljan kraljevine Jugoslavije. Najmanj pet članov razen predsednika in podpredsednika morajo imeti za stalno bivališče Belgrad. 7. Drugi odstavek čl. 72 se izpremeni in glasi: »Za udeležbo na sejah in za dežurstvo v banki določi ministrstvo za trgovino in industrijo po predlogu upravnika DHB članom upravnega odbora posebno nagrado. 10. Čl. 90 se izpremeni in glasi: »Članstvo v kontrolnem odboru traja štiri leta. Po preteku dveh let od dne uveljavitve tega zakona odstopita dva člana, ki ju določi žreb, po preteku štirih let pa odstopijo tudi ostali trije člani. Nato odstopijo vsaki dve leti po vrsti po dva odnosno po trije člani, ki so bili štiri leta člani kontrolnega odbora DHB. Odstopivši člani se lahko na novo postavijo. Če ostane katero mesto v članstvu izpraznjeno s smrtjo, ostavko ali trajno nesposobnostjo vršiti dolžnosti, bo to mesto izpopolnil minister za trgovino in industrijo. Član, ki stopi na mesto člana, kateri je umrl, drugače odstopil ali mu je trajno nemogoče vršiti dolžnosti, ostane član samo tisto dobo, ki jo je imel pravico odslužiti umrli, odstopivši ali trajno za vršitev dolžnosti nesposobni član. Izpopolnjevanje se vrši najdelj v roku dveh mesecev po odstopu na način, ki ga določa čl. 88.« 11. Čl. 93 se izpremeni in glasi: »Za udeležbo na sejah v banki odredi minister za trgovino in industrijo na predlog upravnika DHB članom kontrolnega odbora posebno nagrado.« 12. Čl. 101, prvi odstavek z oddelki pod a), in b) se izpremeni in glasi: »Od čistega dobička se porabi: a) 2 odst. za nagrade (tantijeme) in sicer 1.65 odst. za upravnika in člane upravnega odbora, 0.35 odst. pa za člane kontrolnega odbora; b) 4 odst. za nagrade (tantijeme) uradnikom in ostalim nameščencem banke. Oddelek pod g) postane oddelek pod v) »Predzadnji odstavek čl. 101 se izpremeni in glasi: »Tantijeme pod a) se razdele tako, da pripade upravniku in vsakemu članu upravnega odbora 0.15 odst., vsakemu članu kontrolnega odbora pa 0.07 odst.« V zadnjem odstavku čl. 101 pridejo za besedami »za uradnike« besede »in ostale nameščence«. Za tem odstavkom pride kot poslednji nov odstavek, ki se glasi: »Člani upravnega in kontrolnega odbora, ki zamude več ko polovico sej, imajo pravico samo do polovice nagrade, druga polovica pa gre v korist ostanka čistega dobička. Podeljevanje tantijem članu, ki je v teku poslovnega leta odstopil, in tistemu, ki je prišel na njegovo mesto, se izvrši po številu dni, ki jih je prebil v banki.

§ 2. V roku 2 mesecev po uveljavitvi tega zakona se bodo predložili in postavili vsi člani upravnega in kontrolnega odbora po predpisih tega zakona. Dotlej bodo stari člani vršili svoje dolžnosti.

§ 3. Odredbe § 1., točke 12 se bodo izvajale za vse poslovno leto 1931.

Pred otvoritvijo rom. parlamenta

Liberalci - odločujoč faktor — Maniu pričenja borbo proti vladi

Bukarešt, 13. jun. ž. V ponedeljek, 15. t. m. se otvori v Romuniji parlament. V novem parlamentu se pojavi 80 liberalnih zastopnikov, namesto 67, kakor se je domnevalo. Liberalci so uspeli, da svoje kandidate postavijo na dobra mesta. V političnih krogih so to ugotovitev sprejeli kot senzacijo, ker mora Jorga poleg tega dati 10 mandatov Nemcem in 60 agrarni ligi, tako da Jorgi ostane le 191 mandatov in bi bil prez pomoči liberalcev v parlamentu v manjšini. Vlada se pripravlja, da uniči komunistične mandate, ki jih je 5. Bukareški listi danes pišejo, da je izzvalo senzacijo, ker sta se dr. Maniu, ki je včeraj prispel v Bukarešt, in šef liberalne stranke Duca sestala ter dolgo razgovarjala. Maniu je odkrito pozval Duco na politično sodelovanje. Liberalni »Vitorul« piše, da bo liberalna stranka za sedaj pomagala vladi, toda le pod pogojem, da ista stavi izven moči upravni zakon, da reducira proračun in da ukine avtonomne zavode ter zmanjša davčna bremena.

Bukarešt, 13. jun. ž. Dr. Maniu je dal nekemu madjarskemu časnikarju izjavo, v kateri je ostro napadel vlado. Obtožuje vlado, da je falizificirala volivne rezultate, in trdi, da je iz skrinjic drugih strank pretresala kroglice v svoje. Dr. Maniu je prepričan, da bo narodna kmečka stranka zopet uživala ono brezmejno popularnost, ki jo je imela prej. Jorgina vlada bo živela le par mesecev, ker za daljši obstoj niso dani pogoji. V današnji težki krizi lahko na čelu Romunije stoji edino taka vlada, ki bo izvoljena po volji naroda, torej s poštenimi volitvami. Sedanji volivni rezultati dokazujejo, da se brez narodne kmečke stranke ne more ustvariti nikakšne koncentracije.

Rusko-nemška pogodba podaljšana

Berlin, 13. junija. d. Vaš dopisnik je izvedel, da so večmesečna pogajanja med Nemčijo in med sovjetsko Rusijo za podaljšanje prijateljske pogodbe iz leta 1926, ki je bila sklenjena za dobo 5 let, uspešno končana in da bo prijateljska pogodba s sovjeti kratkomalo podaljšana. Pogodba iz l. 1926, ki nosi ime berlinskega pakta, je druga izdaja pogodbe, ki sta jo 1921 podpisala v Rapallu Rathenau in Čičerin. V členu 1 beremo, da se obe državi zavežeta, ostati vedno v prijateljskih stikih ter v slogi reševati vsa vprašanja, ki se tičejo medsebojnih odnosov, ali ki enako interesirajo blagor obeh držav. 2. člen predpisuje nevtralnost za slučaj, da bi ena ali druga država — podpisnica prišla v vojni konflikt s kako tretjo državo. V členu 3 se obvezujeta obe državi, da se ne bosta udeleževali gospodarskega bojkota v slučaju, da bi kakšne tretje države nameravale izvajati bojkotiranje bodisi Rusije, bodisi Nemčije.

V pogodbi iz l. 1926, katera bo, kakor rečeno, brez vsake izpremembe podaljšana, beremo v protokolu, da se Nemčija med drugim tudi zaveže, preprečiti vsake nakane, ki bi se v Zvezi narodov eventualno porajale in bile naperjene proti sovjetski Rusiji. V slučaju potrebe bi Nemčija iz Zveze narodov tudi izstopila.

Kakor vaš dopisnik doznava, se je pogodba podaljšala neizpremenjena tudi z ozirom na politični položaj Nemčije in z ozirom na razna domnevanja, da hoče Francija s svojimi pogajanji s sovjeti zanesti razdor v prijateljske odnose med Nemčijo in Rusijo. S tem je podan jasen dementi takim govoricam. Ravnotako absurdni so sedaj vsi načrti, ki so se pojavljali v gotovih krogih, da se ustvari gospodarska fronta, ki bi sovjetsko Rusijo bojkotirala in preprečila razmah sovjetske industrije. Nemčija se takih eksperimentov ne bo udeleževala. »Maasbode« piše iz Rotterdama v zvezi z obnovitvijo berlinskega pakta, da naj sedaj sovjeti mirno računajo na sodelovanje evropskih kapitalističnih držav, s katerimi bodo potem, ko si bodo opomogli, že obračunali na svoj način.

Pariz, 13. junija. fr. Na zunanjem ministrstvu je bila sprejeta nota francoskega poslanika v Berlinu, v kateri naznanja podaljšanje prijateljske pogodbe med Nemčijo in Rusijo. Diplomatični krogi so zelo rezervirani. Osebnost zunanjega ministrstva je izjavila, da ta dogodek ne bo v ničemer vplival na potek franko-ruskih pogajanj, ki imajo istotako namen služiti miru in redu v Evropi.

Lyon pozdravlja naše junake

Prisrčne ovacije jugoslovanskim bojevnikom

Lyon, 13. junija. AA. Včeraj ob 17.30 so dospeli v Lyon bivši jugoslovanski bojevniki. Na postaji jih je sprejel general Miclaud, predsedništvo FIDACA, predsedništvo sekcije Poilus d'Orient, predstavniki mestnih in vojaških oblasti ter vseh vojaških udruženj. Na peronu in pred postajo so bile zbrane ogromne množice ljudstva, ki so navdušeno pozdravljale jugoslovanske bojevnike. Tako se je Lyon pridružil v bratstvu in prijateljstvu do Jugoslavije vsem francoskim mestom, ki so sprejela jugoslovanske goste tako prisrčno. Na peronu je pozdravil goste general Miclaud s prisrčno dobrodošlico. Formirala se je povorka po mestu do glavnega trga. Sredi trga je bila postavljena častna četa 99. pešpolka. Glasba je intonirala jugoslovansko himno in marseljezo. Od glavnega trga so odšli naši bojevniki v občinski dom. Od trga do občinskega doma je bila na obeh straneh ulice falanga zastav mnogih društev in udruženj bivših bojevnikov. V občinskem domu je bila častna zakuska.

Lyon, 13. junija. AA. »Poilus d'Orient« so priredili snoči ob 8.30 velik banket na čast bivšim jugoslovanskim bojevnikom in rezervnim častnikom. Na banketu je bilo 500 povabljencev. Predsedoval je banketu g. Marc Herault. Na častnih sedežih pa so bili polkovnik Radosavljević, podprefekt departmana, komandant mesta, generalni tajnik prefekture, vrhovni državni tožilec, državni tožilec, predsednik lyonske sekcije »Poilus d'Orient«, gosp. Stefanović, Pečanac, Lovrić in zastopnik predsednika občine Herriota. V toku banketa je bilo več govorov, ki so naglašali voljo Jugoslavije in Francije, da sodelujeta tudi v bodoče čim tesneje. Glasba je svirala obe narodni himni in vojaške komade. Med banketom je bilo najprijetnejše razpoloženje.

Nov zavod usmiljenk v Zagrebu

Zagreb, 13. junija. ž. Danes ob 9 je hrvaški metropolit prevzv. nadškof dr. Ante Bauer posvetil temeljni kamen kapele novega noviciata usmiljenih sester na Sv. Duhu. Ta lepi in pomenljivi obred se je vršil tiho in je bila na željo nadškofa izključena javnost, ker je dr. Bauer hotel proslaviti svoj god v najožjem krogu in nemoten od voščilcev. Nov noviciat se gradi na enem najlepših okoliških mest Zagreba in bo v njem prostora za 100 oseb. Potreba zgraditve novega noviciata se je čutila že zdavnaj, ker v centrali v Frančiškanski ulici ni bilo dovolj prostora

Dunajska vremenska napoved: Nevihte na širokem ozemlju. Morda nekoliko hladneje.

Zagrebška vremenska napoved: Oblačno in spremenljivo. Zapadni in južni topli vetrovi.

Seja ministrskega sveta

Belgrad, 13. jun. AA. Danes od 11 do 13.30 se je vršila pod predsedništvom ministra brez listnice Nikole Uzunoviča seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o tekočih zadevah.

Skupščina Zveze mest

Zagreb, 13. jun. ž. Danes dopoldne ob 10 se je pod predsedstvom zagrebškega župana g. dr. Srkulja vršila seja poslovnega odbora Zveze mest, kateri so prisostvovali odborniki 10 mest. Poslovni odbor je razpravljal o predmetih, ki pridejo na razpravo glavne skupščine, katera se vrši 20. t. m. v Sarajevu. Sprejeta so vsa obvestila odbornikov in predlog o budžetu za 1931. leto. Poslovni odbor je zaključil, da sedež Zveze ostane še nadalje v Zagrebu, medtem, ko se volitev poslovnega in nadzorstvenega odbora izvrši po banovinah, upoštevajoč število prebivalcev po mestih, oziroma posameznih banovinah. Na glavni skupščini Zveze mest se bodo vršila tudi štiri predavanja.

Kmečki nemiri v Italiji

Milan, 14. jun. tg. **Potniki, ki prihajajo iz Italije, pripovedujejo, da je prišlo do kmečkih nemirov v raznih krajih, tako na pr. v Pieni, Querici in Riveretu, kjer so kmetje na občinski hiši razobesili rdeče zastave in zahtevali, da se takoj ukinejo davki. Milica je bila proti njim brez moči, tako da so morali poklicati vojaštvo sosednjih garnizij na pomoč. V okolici Lucce so se industrijski delavci pridružili kmetom in na občinski hiši razobesili rdečo zastavo. Tudi v Benetkah in v Neaplju so prirejali brezposelni obhode in klicali: »Dajte nam kruha in dela!«**

Val vročine nad Evropo

Budimpešta, 13. junija. ž. Po vsej Madjarski vlada še vedno neznosna vročina. Temperatura se je povečala sedaj tudi v severnih krajih, kjer je danes popoldne dosegla 37 stopinj Celzija, v nekaterih mestih pa je znašala temperatura celo 38 stopinj Celzija v senci. Iz Varšave in Bukarešte prihajajo iste vesti. Tudi v jažnih krajih Rusije vlada neznosna vročina.

Pariz, 13. junija. AA. V Franciji in Španiji je huda vročina. Najbolj so prizadete južne pokrajine Francije. V Tarbesu je bilo 35 stopinj Celzija v senci. Najhujša vročina je bila v Sevilli v Španiji, kjer je znašala 44 stopinj.

Obnovitev monakovske razstave

Monakovo, 13. junija. AA. Tukajšnji slikarji so sklenili prirediti novo razstavo, ki bo od 15. junija do 15. oktobra. Razstava bo v prostorih knjižnice Nemškega muzeja. — Umetniki, ki jim je nedavno tega požar uničil njihove umetnine, bodo prejeli odškodnino iz javnih sredstev.

Izseljencev vedno manj!

London, 14. jun. tg. Med velikimi mednarodnimi paroplovnimi družbami White Star, Cunard Line, Canadian Pacific, United States, Hapag, severnonemškim Lloydom in holandsko-ameriško progo je prišlo do konference 18 severnoatlantskih velikih paroplovnih družb, ki so sklenile zmanjšati promet čez Atlantski ocean. V bodoče bodo te družbe oskrbovale samo še po tri proge namesto štirih prog in po dve progi namesto treh prog. Svoj sklep utemeljujejo s tem, da so veliki prekooceanski parniki zasedeni pri vožnjah samo do tretjine.

Konkurzi in prisilne poravnave

Belgrad, 13. jun. AA. Oddelek državne statistike pri predsedništvu ministrskega sveta je objavil statistiko stečajev in prisilnih poravnav v toku meseca maja. V tem mesecu je javljeno iz vse države 45 stečajev in 93 prisilnih poravnav. Po banovinah je bilo v vardarski banovini 6 stečajev in 3 prisilne poravnave, v vrbaski 0,3, v dravski 7,20, v drinski 5,8, v donavski 14,37, v zetski 1,1, v moravski 3,0, v primorski 1,2, v savski 6,16, na področju mesta Belgrada pa 2,4.

Proces proti Caponeju

New York, 13. junija. tg. Prihodnji teden se bo začela pred sodiščem v Chicagu ogromna kazenska razprava proti Al. Caponeu in 78 članom njegove organizacije zaradi kršenja prohibicije. Obtožnica obsega 5000 točk. Kot najvišja kazen se predlaga za Al Caponea 2 leti ječe in 10.000 dolarjev globe. Gre za boj proti chicaškemu sindikatu za uvoz piva, ki obstoja že 13 let in ima letnega prometa za 25 milijonov dolarjev.

Kaj pravite?

*»Mene pa vsak hudič pozna,« je rekel glas-
vojemu znancu — ne kak drvar, ampak —
inteligent v tramvaju. V dveh stavkih, ki
e izustil, sta bila dva hudiča in ena madona.
»hudič« hoče menda reči: vsak človek,
govori slovenska »inteligenca«! — Ko je v
stavkih dvakrat izbruhnil hudiča, mi je bilo
eč in nisem mogel, da bi mu ne rekel: Kako
endar govorite?!... Tedaj pa se je dvignil
bor na zadnji ploščadi stoječih — ne šnop-
v, ampak — »inteligentov«, ki so začeli bra-
hudiča. Vsesplošna indignacija, da si drzne
hudiča napadati. Da s hudičem ni zadovoljen!
č ima na Slovenskem pravico javnosti. »Tako
ri nas sploh govori. Kaj to komu mar, kako
tramvaju govori!« — Bil sem v pravem ognju
hudičem in njegovimi vnetimi zagovorniki.
il sem se dobro skupaj vzeti, da sem dopo-
l tem neinteligentnim inteligentom, da doma
štirimi stenami lahko govori vsak, kar hoče,
e pa tramvaj javen prostor, kjer se sme zah-
i dostojno vedenje in govorjenje; da je sra-
za vsakega Slovenca slovenski jezik tako
i, da je ves prepleten s kletvijo; najbolj pa
ike, ki hočejo veljati za gospode! — Kaj pra-
pa Vi — se je obrnil eden izmed teh brani-
v hudiča do enega tiho v kotu stoječega »so-
ika«. — »Jaz pa pravim,« je odgovoril nago-
ni sicer skromno, a odločno, »da ima gospod
prav.« In s tem je bila pravda končana.
Kaj pravite pa Vi? Ali ima na Slovenskem
č pravico javnosti? Z drug besedo: Če go-
a lahko govori, kaj hočete od prostakov? —
u neki imamo toliko šol, ako je med nami
oliko surovosti in zagovornikov surovosti?!*

ravnatelju A. Doklerju

ob njegovi 60 letnici.

60 let je zatonilo v večnost, 60 let, polnih
v in bridkosti. Potekla so tako hitro, da so
bila vtisniti svoj pečat in danes Vam, gospod
atelj, ne bi nihče prisodil križev, ki Vam niso
eli mladeniške čilosti in volje do dela. Vse
e življenje je bilo neprestano delo. Nikdar ni-
klonili pod bremenom, ki sta Vam ga nalagala
in domovina. Vedno ste imeli pred očmi mla-
, ki ste jo ljubili iz dna srca, jo prav po očeko vzgajali in jo navajali na pravo pot življe-
Vse svoje sile ste posvetili mladini. Zato ni
oče, da bi šla preko Vašega jubileja ona mla-
, ki stoji danes tik pred vstopom v življenje
i se ji poznajo sledovi Vaše očetovske vzgoje.
Kakor kipar, ki hoče iz surovega kamna iz-
ati kip in položiti vanj vso svojo globoko no-
jost, tako ste Vi dolgih pet let klesali naše
. Z vnemo in ljubeznijo ste se lotili dela, ka-
ga sadove bo žel naš narod, z vnemo in lju-
ijo ste vztrajali do konca. Težko je bilo to
, kajti trde so bile naše duše. Vendar pa ste
nagali vse težkoče, a ne s silo, temveč s pravo
ovsko ljubeznijo. Niste nam bili profesor in
atelj, bili ste nam prijatelj, vodnik in sveto-
c, ki ste nas pripravljali na težko delo v na-
bodočem življenju. S svojimi bogatimi izkuš-
ni ste nas naučili več, nego bi mogle storiti
ge.
Res je, gospod ravnatelj, ni bilo vedno tako,
bi moralo biti. Vendar pa nam to oprostite,
sami veste, kakšna je mladina, saj jo poznate
ko marsikdo drugi.
Zato blagovolite, spoštovani gospod ravnatelj,
jeti v zahvalo za ves Vaš trud, ki ste ga imeli
ami, te skromne vrstice, ki prihajajo iz srca
n, ki ste nam bili dober oče. Ostali nam boste
pravega vzgojitelja, spomin na Vas pa nas
zpodbujal k pravemu in resnemu delu za na-
v čigar blagor ste delali in še dalate tudi Vi.
valežnostjo v srcu se bomo spominjali časov,
mo jih preživeli pod Vašim skrbnim vodstvom
učiteljišču in z ljubeznijo bomo vzgajali one,
am bodo zaupani, da se s tem oddolžimo Vam,
te vzgajali nas.
Dobri Bog Vam daj dočakati še mnogo let
nega življenja, da boste lahko v miru in tihoti
ali sadove svojega plodonosnega dela.
To Vam žele hvaležni

letošnji maturantje.

ibilej dobrotnice slepcev

Kočevje, 12. junija.

V zavodu za slepe je obhajala v krogu svo-
slepih učenk in učencev učiteljica gdč. Vrhun-
50 letnico svojega življenja. Ne samo 50 let-
svojega rojstva, nego tudi 30 letnico učiteljeja; 18 let pa bo minilo, odkar se je posvetila

, ki jim je vzet vid. Ne samo učiteljica, tudi
i je svojim bednim učenkam in učencem.
Med vojno je bila nastavljena v Gradcu, na
kajšnjem zavodu za slepe. Posebno skrb je
vetila slepim slovenskim vojakom in jih po
vratu *pripeljala v domovino.*
Za tem je nekaj časa službovala v Zemunu,
1922 pa je bila premeščena v Kočevje na za-
za slepe, na katerem še danes poučuje. Vsa
a dela preveva ljubezen do slepe mladine,
ena vernost in stroga moralna vzgoja. Iskreno
itamo jubilantki in želimo, naj ji bo dodeljeno
mnogo let v zdravju in zadovoljstvu.

o NIGGEROL (Patent št. 5922)
ali krema za solnčenje in ma-
, Vas obvaruje **solnčarice** in
, ter Vam naredi kožo gladko in
komerno bakreno zagorelo. Dobi
vseh lekarnah in drogerijah.

gerija **GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova št. 5.**

Ljubljana

Temelj za carinarnico - posvečen

Ljubljana, 13. junija.

Po dolgih borbah in večletnem trudu se je danes slovenskemu gospodarstvu uresničila stara želja, namreč, da dobi veliko in lepo carinarnico. Danes se je izvršilo posvečenje temeljnega kamna za novo carinarnico na Vilharjevi cesti. Posvečenje se je izvršilo na slovesen način. Ob 10 dopoldne so se zbrali na stavbišču odlični zastopniki javnih oblasti in gospodarskih korporacij. Vojaške oblasti je zastopal divizijski general Ilič, pomočnik finančnega ministra načelnik Gospodnetič, dalje so bili primočne sloge in edinosti. Na njem bo slonela tako rekoč vsa stavba. Na blagoslovljenem temelju. Tako naj tudi vse naše življenje in delo za državo temelji na blagoslova polni veri v Boga, ki ves blagoslov daje. In na to podlago oprti delajmo v edinosti za našo veliko od Boga nam dano domovino!

Stavba pa, kateri temelj blagoslavljamo, naj bo v ponos in korist beli Ljubljani, v močno oporo ljubljeni državi, bo naj mogočna priča ljubezni do njega, ki s toliko ljubeznijo vodi Jugoslavijo, do Nj. Vel. kralja Aleksandra!

Blagoslov pa, ki ga bomo klicali na temeljni

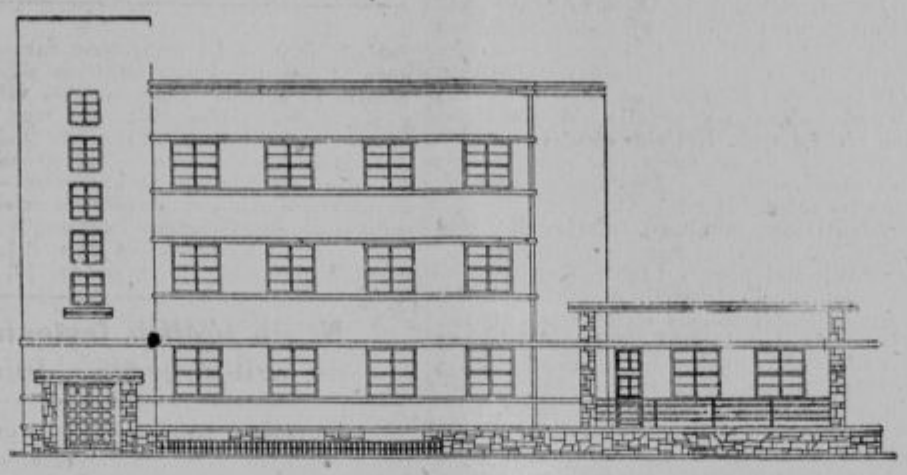

Načrt upravnega poslopja nove carinarnice. Na desno se razteza v isti črti, kot prizidano pritlično poslopje, še skladišče dolgo okrog 120 metrov.

sotni podban dr. Pirkmajer, glavni ravnatelj carin dr. Konrad Šmid, načelnik železniške direkcije g. Deržič, zastopnik finančne delegacije dr. Spindler, mestni župan dr. Puc, podžupan prof. Jarc, več občinskih svetnikov, predsednik zbornice za TOI Ivan Jelačin in glavni tajnik dr. Windischer, nadalje mnogo višjih magistratnih uradnikov, med temi režiser del ing. Mačkovšek in arhitekt Spinčič, zastopnik Stavbne družbe, ki gradi carinarnico, ing. Högerer, dalje mnogi drugi odlični zastopniki raznih oblasti in korporacij.

Stolni kanonik in župnik ter občinski svetnik dr. Klinar je pred obredom posvečenja nagovoril zbrane zastopnike s primernim lepim nagovorom.

G. kanonik dr. Klinar je med drugim poudaril:

V blagoslovilni molitvi pravi sv. Cerkev, da je vse dobro od Boga in da tudi rast vse dobro od Boga prejema. Prosili bomo, naj Bog to dobro, ki je bomo danes v Njegovem imenu začeli, privede tudi do srečnega svršetka. Na dobro, blaginjo naj navežem svojo besedo. Dobrinam, blaginji ljudstva naj služi ta stavba, ki ji polagamo temelj.

Blaginji ljudstva naj služi, dvigajoč časne dobrine, da tako vedno ustvarja tudi srečen temelj večnih dobrot. Blaginji ljudstva naj služi, da mu z vsem svojim ustrojem pomaga v teži dela in skrbi zase in za domovino. Blaginji ljudstva naj bo stavba posvečena, da krepi državo in s tem pomaga ohranjati zaklade, ki jih je Bog narodu shranil prav v tej naši prelepi zemlji. — Blaginji ljudstva naj služi, da nas veže v urejenih odnosih z vsemi drugimi narodi, da s tem, ko v ljubezni svoje branimo, tudi vsem sosedom pravico v ljubezni izkazujemo. — Ta temeljni kamen naj nam bo simbol kamen, naj varno vodi vse delo do srečnega svršetka!

Nato je dr. Klinar blagoslovil temeljni kamen.

Mestni župan dr. Puc je nato razložil v svojem govoru vse delo mestne občine in njene napore, da je dosegla sporazum med odločujočimi činitelji ter gospodarskimi institucijami. Župan se je spominjal pri tem naklonjenosti Njegovega Veličanstva, kateremu so zbrani zastopniki zaklicali trikratni »Živijo!«.

Predsednik Zbornice za TOI g. Jelačin je nato pozdravil ta svečani dogodek v imenu slovenskega gospodarstva in naglašal važnost složnega dela, kadar gre za občekoristne namene. To složno delo je uspelo tudi pri carinarnici, ki se bo končno le gradila.

Ing. Mačkovšek je nato v svojem govoru podal poročilo o gradbenem programu carinarnice. Te podatke je »Slovenec« priobčil že včeraj.

Nato so se zbrani zastopniki podali k temeljnemu kamnu. Delavec je med tem spominsko listino o pričetku gradbenih del carinarnice dejal v posodo iz medenine in jo hermetično zaprl s svincem. To posodo so delavci nato vzidali v temelj, na katerega so potem položili temeljni kamen. Posamezni zastopniki so nato s kladevcem potolkli po temeljnem kamnu in izrekali pri tem razna gesla in želje, naj bo carinarnica v blaginjo in ponos naroda ter prospeh gospodarstva. Slovesnost se je zaključila okoli 11. — Po slovesni blagoslovitvi je bilo na čast gostom prirejeno v restavraciji »Union« kosilo. Pri tem kosilu so izpregovorili pomembne napitnice gg. župan dr. Puc, podžupan prof. Jarc, pomočnik finančnega ministra Gospodnetič in drž. svetnik Šmid. Odposlane so bile tudi udanostne in pozdravne brzojavke.

Celjski romarji v Ljubljani

Ljubljana, 13. junija.

Danes so se ob 16.20 pripeljali iz Celja romarji, ki gredo na Brezje in na Bled. Vodja romanja je profesor Pavlič. Romanja se je udeležilo 700 oseb, med njimi 115 šolarjev in dijakov, pevsko društvo »Oljka« iz Celja in Mrkonjičev skavtski steg. Večino udeležencev pa tvorijo delavci iz tovarne Westen v Celju ter drugi delavci iz Radeč in Hrastnika. Vlak je pripeljal ves okrašen in v zastavah na postajo, na peronu pa so pevci zapeli par pesmi ob velikanskem navdušenju vseh udeležencev. Razpoloženje je kar najboljše. Zvečer bodo imeli na Brezjah pridigo, jutri pa sv. mašo, popoldne pa koncert na Bledu.

Sličica

Na tržnem nadzorstvu. Pride mlada in podjetna ženska. Brez formalnosti takoj in medias res. »Vi prekupujete! Tu je ovadba, podpisana od tega in tega gospoda, da ste v sredo prekupovali,« je pripomnil nadzornik. »Ljuba duša! To ni res! In da sem še rekla, da še vas lahko prodam! Ne, to je laž!« je odvrnila ženska. . »Za en teden vam je na trgu prepovedano blago prodajati.« — »Od kdaj naj to velja?« — »Od ponedeljka naprej.« — »Naredite od srede, da bom še drugo blago prodala.« — »Dobro!« — »Vas pozdravljam. Z Bogom!« — In ženska je odbrzela s tržnega nadzorstva.

V gostilni Sedej

Kolodvorska ulica št. 28

se točijo **pristna dolenjska, štajerska in dalmatinska vina.** — Dobra domača kuhinja, **kosilo Din 8.** Krasen senčnat vrt. — Vabi se na obilen posel!

Kaj bo danes

Vrt Rokodelskega doma: Pevski večer pevskega zbora pod vodstvom gosp. prof. M. Bajuka. Ob osmih zvečer.

Drama: Zaprta.

Opera: »Vijolica z Montmartra«. — Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78; mr. Hočevar, Celovška c. 34.

KAJ BO JUTRI

Drama: »Vzrok«. Red C.

Opera: Zaprto.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

*

⊙ **Stolna prosveta v Ljubljani** ima jutri zjutraj ob 5 sv. mašo na Rožniku. Vljudno vabljeni tudi prijatelji naše Prosvete. — Poldnevni izlet ima Stolna Prosveta v nedeljo 28. junija. Odhod s kamniškim vlakom ob 1 popoldne do Domžal, odtod peš v Dob.

⊙ **Drevi ob osmih vsi na Pevski večer na vrtu Rokodelskega doma.**

⊙ **Gospodična Katarina Konschekova umrla.** Pred 11 dnevi se je pripetila v Gradišču št. 11 hujša nesreča, o kateri smo poročali. V njenem stanovanju so namreč našli nezavestno 66 letno zasebnico gdč. Katarino Konschekovo, ki so jo nato prepeljali v bolnišnico. Nastale so govorice, da je Konschekovo omamil plin, ki je baje uhajal iz cevi iz ceste. Preiskava tega sicer ni mogla potrditi. Vendar je uboga gospodična včeraj v bolnišnici umrla. Kaj je bil pravi vzrok njene smrti, bo dognala obdukcija.

⊙ **Ljudska knjižnica Prosvetne zveze v Ljubljani** je odprta vsak dan razen ob nedeljah in praznikih od 9—12 in od 14—18. Knjige se izposojujejo članom v mestu za štirinajst dni, na deželo za tri tedne. Ne pozabite, preden odidete na dopust, obiskati naše knjižnice, kjer imate veliko izbiro tako slovenskih in srbohrvatskih kot nemških in francoskih knjig. Vzemite s seboj lepe knjige, ki Vam jih nudimo, da Vam bodo zabaven prijatelj, ko boste samotno ležali v pripeki. Med letom niste imeli časa, da bi čitali. Vzemite sedaj knjigo s seboj. Ne bo Vam žal! — Poleg leposlovnih knjig za vsak okus ima knjižnica veliko izbiro potopisnih in poljudno znanstvenih del. Ne pozabite nanje. Popeljejo Vas v čudovite kraje tropov. Čez najvišje vrhove zemlje Vas bodo varno vodile. Spremljali boste ob njih blodnje junakov skozi ledene megle. Vsa čuda, ki jih je izumil človeški duh, Vam naše knjige odpro. Zato ne pozabite! Pridite po knjige! Od 8—12. Od 14—18. Vsak dan!

⊙ **Še je čas,** da prijavite svojega sinčka ali hčerko za v kolonijo Borcev in Stražark od 12. jul. do 2. avg. v Mrtulku. Preskrbovalnina majhna in se lahko plača v dveh obrokih. Izredna prilika za slabotne otroke. Pohitite s prijavo, ker je število omejeno. Pojasnila daje Zveza Borcev in Stražark, Ljubljana, Miklošičeva cesta 22, I. nadstr.

⊙ **Operna šola drž. konservatorija v Ljubljani ima prihodnji teden dve javni produkciji.** Prva se vrši v ponedeljek, dne 15. t. m. ob 5 popoldne. Nastopijo gojenci prof. Šestovega oddelka za deklamacijo in igro. Na sporedu je cela vrsta deklamacij in dramatskih prizorov. — Druga produkcija je v sredo, 17. t. m.. Tokrat nastopijo gojenci operne šole, ki so jih poučevali ga. Cirila Medvedova ter kapelnika Neffat in dr. Švara. Izvajajo se scene raznih oper in II. dejanje Mozartove Figarove svatbe v celoti. Podrobni spored javimo. Vstopnice so od danes dalje v predprodaji pri dnevni blagajni v operi. Sedeži od 10 Din navzdol. Produkciji se vršita v dramskem gledališču.

⊙ **Ljubljana na kongresu jugoslovanskih mest.** Na kongresu Zveze jugoslovanskih mest v Sarajevu dne 20. junija bodo Ljubljano zastopali: podžupan prof. Evgen Jarc, obč. svet. Ivan Tavčar in šef mestnega knjigovodstva dr. Rant. Kongres bo trajal 3 dni.

⊙ **Granit cenejši kot asfalt.** Prejeli smo: V vašem cenjenem listu je pri opisu del nove zgradbe ljubljanske carinarnice naznačeno tudi razmerje med stroški asfalta in domačega granita. Ta označba bi mogla usvariti v škodo domače industrije nepravilno sliko. Zato ugotavljamo, da se more primerjati le enako vredne načine, in je naravno, da ne gre primerjati 5 cm sloja zdrobljene in ponovno stisnjene asfaltne moke z 18 cm visokim slojem najtršega kamna. Če se primerja 6cm sloj granita (mali tlak) s 5 cm asfalta, kar bi po debelini nekako odgovarjalo, dasi že ne po trajnosti, znašajo stroški za asfalt 280 Din, stroški granita pa le 130 Din in kvadratni meter.

⊙ **Novi ali spremenjeni obrati v Ljubljani.** Mestnemu magistratu je bilo maja priglašenih 27 odnosno spremenjenih obratov in sicer: Franc Bara sinova, precizna mehanika, Bulc & Co. z »Adano«, industrija emajlnih izdelkov, Emil Fiedler, trgovska agentura, Just Gabrijelčič, stavbni mojster, Gradbena družba inž. Dukič d. z o. z., gradbeno podjetje, »Hermes«, prodaja strupov in drugih zdravilskih snovi, kolikor niso pridržane lekarnarjem, Marija Kogovšek, ženska krojaška obrt, Stanko Japelj, trgovina z zlatnino in urami, Alojzij Jakl, brivska obrt, »Musica«, trgovina klavirjev in glasbil, Karolina Mezgolič,, trgovina z mešanim blagom, Marija Meglič, prodaja mleka, Leopold Mohar, žaganje drv z motorno žago, Edi Medvešček, elektromehaniška obrt, Alojzija Meglič, trgovina z modnim in galanterijskim blagom, Fran Laborec, brivska obrt, Izabela Neškudla, izdelovanje cerkvenih paramentov, Silvester Petrič, pekovska obrt, Bogdan Pestotnik, avtonajemšček, Vera Remec, trgovina s papirjem, Ulderik Saksida, trgovina z delikatesami, Josipina Slamič, trgovina z zelenjavo in sadjem in Zveza za tujski promet, obrt najemščka z uporabo enega osebnega avtomobila.

⊙ **Pojavljajo se prekupčevalci.** Vsak tržni dan je opažati na periferiji mesta gotove ljudi, ki prekupčujejo od kmetov razno blago, zlasti piščance in kokoši. Znan je slučaj, da je neka prekupčevalka kupila od kmetice par piščancev za 35 Din, a jih takoj nato prodala za 55 Din. Tržnemu nadzorstvu so bili nekateri prekupčevalci prijavljeni.

⊙ **Mestno kopališče na Ljubljanici** se je otvorilo v soboto dne 13. junija 1931.

⊙ **Likof ob združitvi tramvajskih prog.** Danes ob 4 si je ogledal dograjeno viško progo tehnični vodja Maloželezniške družbe ing. Ženko v spremstvu zastopnikov Siemens-Schuckert Werke ing. Neusserja in ing. Neuhoferja ter podjetnika Hoffelerja, ki gradi spodnji ustroj proge. Vsi delavci so se zbrali na ovinku Gradišče-Rimska cesta, kjer so končno sklopili progo. Spoj je zaznamovan in okrašen z majhnim mlajem. Preddelavec je čestital ing. Ženkotu, nakar mu je ta dal 1000 Din za likof za vse delavce.

⊙ **Kolo jahačev in vozačev Prestolonaslednik Petar v Ljubljani** vabi na redni **občni zbor,** ki **se** vrši dne 26. junija 1931 ob pol 19 v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani, Turjaški trg 1/I. Dnevni red: 1. Poročilo upravnega odbora o delovanju društva. 2. Poročilo blagajnika. 3. Poročilo revizorjev. 4. Volitev upravnega odbora. 5. Slučajnosti.

⊙ **Kje se znebite trpljenja?** Če trpite na kurjih očesih, potem se ga v kopališču hotela Slon, kjer vam jih odstrani specialist. Odprto razen ponedeljka vsak dan od 8 do 18.30.

⊙ **Na angleški način** pere in světlo lika ovratnike, da se kravata lahko zaveže. Kemično čisti obleke. **Šimenc, Kolodvorska 8.**

⊙ **Nagrobne spomenike** v najmodernejših oblikah Vam nudi najceneje kamnoseško kiparsko podjetje **Franjo Kunovar, pokopališče Sveti Križ, Ljubljana.** — Telefon št. 27-87.

Želite li biti ljubljena?

V tem slučaju negujte svojo lepoto in varujte svojo mladost.

Stalno uporabljanje „Palmira" mila bo očistilo Vašo kožo vseh mozoljev in mehurčkov in ji bo dalo mladeniški in svež izraz.

Z uporabo „Palmira" kreme bodo izginile iz Vašega obraza vse gube in hitro bo postala koža mehka in nežna.

Ako se umijete zjutraj in zvečer s „Palmira" milom in negujete svojo kožo s „Palmira" kremo, se ne bo zmanjšala Vaša lepota niti v teku leta.

„Palmira" krema, milo, puder in kolonjska voda se dobivajo v vsaki boljši strokovni prodajalni.

Palmira

rodi lepoto in prija zdravju.

Zobozdravnik

Dr. Srečko Puher

se je preselil z ordinacijo iz Poljanske c. 16 v lastno vilo v

Gregorčičevo ul. 32 — Tel. 20-70

(vila poleg banske palače na Bleiweisovi c. nasproti Trgovskega doma).

KAJ OSVEŽUJE?

JOGURA KDOR JO PIJE, VARUJE SVOJE ZDRAVJE

Pred obiskom 200 amer. Slovencev

Ljubljana, 13. junija.

Konec tega meseca pridejo obiskat svojo staro domovino naši rojaki iz Amerike, člani K. S. K. Jednote. Družba sv. Rafaela, organizacija za varstvo naših izseljencev, se vneto pripravlja, da bi jih v domovini slovesno in dostojno sprejela. Danes je vodstvo Rafaelove družbe imelo sejo, na kateri je ugotovilo končnoveljaven program za sprejem ameriških rojakov, ki jih pride okroglo 200.

V imenu Rafaelove družbe se bosta odpeljala rojakom nasproti v francosko pristanišče Cherburg gg. katehet Tome in dr. Vurnik, ki jih bosta pozdravlja v imenu slovenske domovine na Cunardovi ladji »Berengaria«, s katero se pripeljejo v Cherburg dne 26. t. m. Nato se bodo vozili skozi Pariz, kjer si ogledajo francosko kolonijalno razstavo, Basel, skozi Švico in Beljak na Jesenice ter pridejo v Ljubljano 29. junija z brzovlakom ob 8.40 zjutraj.

V Beljaku bo pričakoval goste drug zastopnik Rafaelove družbe in jih spremil do Jesenic, kjer bo slovesen sprejem z godbo in šolsko mladino. Tu jim bodo servirali mrzel prigrizek v vagonih. V Ljubljani bo potem oficijelen sprejem od strani celotne Rafaelove družbe, oblasti in drugih izseljeniških organizacij. Došlim gostom na čast bo igrala godba in bodo izrečeni slavnostni pozdravi.

Došli gostje in rojaki bodo ostali na Slovenskem delj časa, tako da se bodo 19. julija oficielno udeležili Baragovega dneva, ki se pripravlja v čast slovenskemu misijonarju Frideriku Baragi v Ameriki.

Družba Cunard Line, ki je lastnica parnika »Berengaria«, s katerim se pripeljejo naši rojaki, je pooblastila svojega zastopnika in uradnika g. Franca Milavca, da potuje iz Ljubljane izletnikom naproti v Cherburg ter jih spremlja in vodi potovanje do Ljubljane.

Jubilej Tehnične srednje šole

Ljubljana, 13. junija.

Med mnogimi odličnimi šolami in prosvetnimi ustanovami, s katerimi se ponašamo Slovenci, je na enem prvih mest sedanja Srednja tehnična šola z vsemi svojimi oddelki. Ta šola slavi sedaj tri jubileje: jubilej 30 letnice umetno-obrtne strokovne šole, 20 letnico »Državno-obrtne šole«, obenem z 20 letnico, odkar je šola nastanjena v sedanjih krasnih prostorih in 10 letnico, odkar so izšli iz šole prvi maturantje popolne Srednje tehnične šole.

Zgodovina te šole je ozko združena z zgodovino narodnih bojev zadnjih desetletij. — Že leta 1888 sta bili ustanovljeni dve strokovni šoli. Ti dve šoli sta bili začetek sedanjega mogočnega zavoda, ki obstoja torej že 43 let. Nadaljnjemu razširjenju obrtne šole avstrijska vlada ni bila naklonjena in je celo nasprotovala pač iz narodnostnih ozirov. Obe prvi dve strokovni šoli sta stalno izpopolnjevali svoje oddelke in teden dni po ljubljanskem potresu je dunajska osredna komisija za obrtno šolstvo odobrila ustanovitev delovodske šole v Ljubljani. Obe strokovni šoli sta se leta 1901 združili v Umetno obrtno strokovno šolo. Do ustanovitve delovodske šole pa je bila še dolga pot, čeprav je vlada odobrila ustanovitev. Nujna potreba je bila, da se zgradi primerno poslopje za šolo, ker dotedanji prostori na Emonski cesti, v Cojzovi hiši, v Stiškem dvorcu, Pred Prulami, na Turjaškem trgu, v Virantovi hiši in koderkoli je že gostovala obrtna šola, nikakor niso zadostovali. Tako se je odločila mestna občina ljubljanska, da kljub nasprotovanju Nemcev in avstrijske vlade, ki so vse vprašanje zavlačevali in ga ovirali, najame posojilo in zgradi veliko poslopje. Mestna občina ljubljanska je leta 1909 sklenila najeti posojilo enega milijona kron, kar je bil pred vojno ogromen znesek. — Leta 1911 je bilo poslopje na Mirju dograjeno. Veljalo je poslopje samo 1 milijon kron, stavbišče pa 45.000 kron. Z zgraditvijo poslopja je bila vlada postavljena pred dovršeno dejstvo in je morala podpisati odlok o ustanovitvi Državne obrtne šole. Umetno-obrtna strokovna šola pa je prenehala.

Državna obrtna šola je obsegala toliko zaželjeno delovodsko šolo poleg nižjih strokovnih šol. Vsi oddelki šole so imeli v novozgrajenem poslopju dovolj lepih prostorov. Od leta 1914 dalje pa sta že delovali mestna občina in Trgovska zbornica za ustanovitev oziroma za razširjenje obrtne šole v srednjo tehnično šolo. Nasprotovali pa so temu zopet Nemci. Šele leta 1917 je minister za javna dela Čeh Trnka podpisal tik pred svojim odstopom odlok o ustanovitvi višje obrtne šole. Poprej se namreč ni upal. Ta šola je dobila stavbno strokovno šolo, sedanji stavbno-arhitektonski oddelek in višjo obrtno šolo mehansko-tehniške smeri, sedanji strojni oddelek.

Leta 1921 so zapustili zavod prvi maturanti teh oddelkov. Pozneje je dobila šola še dva višja oddelka, elektro-tehnični in geometerski. L. 1921 se je šola preimenovala v »Tehniško srednjo šolo«. Zavod je sedaj zelo obsežen in mu v državi ni primere. Tako obsega sedaj štiri višje oddelke s 14 razredi, štiri delovodske šole, pet strokovnih obrtnih šol, dalje specijalne tečaje za obrtnike in strokovne tečaje za nadaljnjo izobrazbo učiteljstva na obrtnih nadaljevalnih šolah. Ravnatelj zavoda je bil od l. 1888 pa do 1924 Ivan Šubic, sedaj pa je Josip Reisner.

Umevno je, da bo zavod na svečan način proslavil svoje jubileje in to na najprimernejši način. Priredil bo namreč krasno razstavo izdelkov svojih gojencev. Šest velikih dvoran bo obsegala ta razstava in bo občinstvo spoznalo na tej razstavi, kaj gojenci zavoda znajo in zmorejo. Razstava bo odprta dne 25. junija. Zavodu pa k njegovim jubilejem čestitamo!

Stroj mesto ljudi

Konec ozkotirne železnice v Zagorju.

»Zadnjič gremo danes na ‹rampe› na delo.« Tako in podobno ste lahko slišali v četrtek zvečer. Tisto noč so namreč zadnje železniške vagone naložili na postaji Zagorje s premogom. V petek dopoldne so morali izginiti vsi črni hunti s postaje. Samo za v jamo bodo še in do separacije. Od separacije do postaje bodo vozili veliki vagoni, ki jih bo vozila velika lokomotiva. Le za vožnjo kamenja iz kamenolomov do apnenic pa za vožnjo apna bo še ozki tir in rdeči hunti, ki so smeli ostati na postaji. V petek dopoldne so piskale male lokomotive kakor ob požaru. Pa ni gorelo, le zadnja vožnja malih strojev na progi od postaje do separacije je bila to. Poslovile so se od proge, kjer so vozile desetletja z vriskom — ali je bil vrisk veselja ali krik skrbi? Kdo ve, kaj bo s tistim delavstvom, ki je z novo širokotirno železnico postalo odveč. Zaenkrat se zatrjuje, da ne bo redukcij. Zaposlili jih bodo drugje. Prav! Veseli bomo napredka in racionalizacije, ako nam ne potisneta v roke popotne palice, da gremo s trebuhom za kruhom, ako ga kje najdemo.

Popoldne je okoli pol treh zavriskala velika lokomotiva in se peljala proti Toplicam. In sedaj stoji ponosno — prevzela je samovlado. Male pa so tri potisnjene na kratek tir tam ob Mediji skoraj vis-a-vis bivše steklarne. Čez prostor, kjer je stala steklarna, pa je speljan dvojni tir za male vozičke in dalje v hrib pod kolonijo, kjer so izsekali skoraj ves gozdiček in se pripravlja prostor za deponiranje. Ta tir gre skozi »Lebring«, ki ga skoraj ni več.

Na separaciji se mrzlično hitro vrše montaže novih strojev. Tri velike magacine so zgradili. Na močnih stebrih stoje in stroji bodo separiran premog vozili v magacine, iz katerih se bo vsipal v železniške vagone.

V sredo bodo stroje pognali — začel se bo nov obrat. Do takrat pa delavci praznujejo.

Sicer pa še itak ni normalnega obrata. Še vedno se praznujeta dva dneva v tednu. Kriza noče miniti. Ali bo rudarsko ljudstvo še kdaj kje našlo socialno čuteča srca?

V soboto dopoldne so v topliški šoli strojevodje, kurjači in zavirači delali izpit za veliki stroj in vagone na širokotirni železnici.

Danes popoldne se ponavlja v Zadružnem domu igra: »Izgubljeni raj«.

Drzen vlom v Senovem

Rajhenburg, 13. junija.

Davi se je tu z veliko naglico razširila vest, da so vlomilci vdrli ponoči v trgovino Korinšek v Senovem ter odnesli blaga za več ko 50.000 Din. Vlomilci so odnesli mnogo manufakture, perila, svilenih dežnikov, storjenih oblek itd. Po okolnostih se da sklepati, da je bila na delu večja tolpa vlomilcev, kateri je bil na čelu nekdo, ki so mu razmere znane.

Vlomilci so se najprej oglasili pri podružnici mesarja Schenerja. Tam so odprli vrata s silo, odnesli pa so le nekaj malega slanine, ker drugega niso našli v mesnici.

Nato so se spravili sto korakov dalje na trgovino bratov Korinškov. Ta trgovina je bila zaprta z roleto. Ključavnica na tej roleti pa je pokvarjena, tako da je bila roleta samo navzdol potegnjena, ni bila pa zaklenjena. Vlomilcem je moralo biti to znano in so vlom izvršili zaradi te okolnosti prav z lahkoto. Dvignili so roleto, notranja vrata so bila sicer zaklenjena, pa so jih prav z lahkoto vlomili. Vlomilci so odnesli le blago boljše vrste, slabše blago pa so razmetali po trgovini. Iskali so tudi denarja, pa ga niso našli, ker ga v trgovini ni bilo. Vlomilci so odnesli tudi knjigo z dolžniki. Brata Korinšek sta bila seveda nemilo presenečena, ko sta davi odkrila vlom. V trgovini pa so našli gabrovo gorjačo, na katero je bil privezan umazan trak kakor jermen na puški. Za hišo pa so našli umazane rudarske hlače. Zaenkrat še ni gotovo, ali se je kak vlomilec preoblekel in pustil hlače tam, ali pa jih je pustil tam kak rudar že prej. Zaenkrat manjka za vlomilci vsaka sled.

Orožništvo je pridno na delu in upa, da bo vlomilcem kmalu na sledu. Kakšno predrznost so imeli, se vidi že iz tega, da so v isti hiši že v prvem nadstropju stranke, ki bi jih kaj lahko opazile. Pa tudi druge hiše so v neposredni bližini. V isti noči so neznani tatovi in morda isti vlomilci ukradli pri posestniku Ribiču dvanajst piščet. Pri tej hiši so pred leti vlomilci že enkrat vlomili s tem, da so podrli zid.

Nesreča z motorjem

Mokronog, 13. junija.

V petek popoldne se je peljal z motornim kolesom 24 letni Franc Strel, sin trgovke Alojzije Strel v Mokronogu, in z njim 22 letni Edi Peterlin iz Mokronoga. Peljala sta se proti kolodvoru Mokronog-Bistrica. Nasproti pripelje voznik Perko iz Trebelnega po levi strani. Ker je malo ovinka, nista videla drug drugega, zato Strel ni mogel motorja vzdržati. Motor je prevrnil na levo stran in ziomil Francetu Strelu levo nogo trikrat pod kolenom, Edi Peterlin se je pa malo pretresel. Strela so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Roka med kolesjem

M. Sobota, 12. junija.

Večkrat smo že poročali o nesrečah, ki so se pripetile v mlinih na Muri. Sedaj se je spet zgodila precej huda nesreča. Žrtev je postal okrog 30 letni Mlinarič Jožef iz Verženja.

Imenovani je imel opravek pri zobčnih kolesih. Pri delu je bil najbrž nepreviden. Zobčniki so mu hipoma zagrabili roko in preden se je zavedel, kaj se godi, je brizgnila iz roke kri, on pa je začutil silno bolečino. Ko so kolesa ustavili in roko izvlekli, je nudila žalostno sliko. Dlan in prsti so bili zmečkani, nekaj kože in mesa pa je ostalo v zobcih. Ponesrečenega reveža so takoj spravili v tukajšnjo bolnišnico, kjer so mu takoj nudili potrebno pomoč. Minilo bo dosti časa, preden bo mogel roko rabiti. Sploh pa je še vprašanje, ali bo roka popolnoma dobra.

Kolesarski karambol

Zagorje, 13. junija.

Davi se je zidarski delavec Gorenjec peljal iz Zagorja v Toplice na delo. Vozil je pravilno po desni strani. Na klancu pod »Skalo« mu je privozil nasproti po nepravi strani drug kolesar. Ker je bil Gorenjec v precej hitrem tempu — vozil je po klancu navzdol — cesta pa dela še ovinek, sta se zaletela. Gorenjec ima precej poškodovano kolo, sam pa se je pri padcu čez kolo precej opraskal po hrbtu. Neznanec pa je skrivljeno prvo kolo svojega vozila hitro poravnal med koleni in odkuril. Preden je Gorenjec mogel vstati in ga videti, je bil že bogvekje.

SLAŠČIČARNE
KAVARNE
RESTAVRACIJE

POZOR!

OD DANES LAHKO OPAZUJETE V RENOMIRANEM IN NAJMODERNEJE UREJENEM BUFFETU RIO LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA UL. — ENEGA NAJBOLJŠIH PROIZVODOV

FRIGIDAIRE

aparat za proizvajanje in konserviranje sladoleda, ki se nahaja tam v obratu. Sladoled, ki ga pripravljajo pred očmi gostov in ki se ga na dan napravi 32 litrov, se obenem konzervira v štirih posebnih konzervatorjih, iz katerih se ga servira. Cela naprava sestoji iz jeklene pločevine in se lahko vsak čas transportira drugam. Temperatura v oddelku za proizvajanje je minus 14—16° C in v konservatoriju —12° C. Sladoled je torej vselej neizpremenjeno izvrstne kakovosti. — Taka naprava stane franko Ljubljana na mestu kompletno montirana Din 56.000·— Zahtevajte obisk enega naših gospodov.

JUGOTEHNA
DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA 3. TELEFON 2080
GLEDALIŠKA 8. TELEFON 2918

PODRUŽNICE:
ZAGREB — GUNDULIĆEVA 7. TEL. 68-71
BEOGRAD — KRALJA MILANA 21. TEL. 59-84
SPLIT — SINJSKA 2

Strela ubija in zažiga

Dve smrtni žrtvi

Maribor, 13. junija.

Včeraj proti večeru je zadivjala nad Dravskim poljem nevihta. V Zlatoličah je bil na njivi zaposlen mali posestnik Alojzij Klasinc; ko je videl, da se bo razdivjala nevihta, je stekel preko bližnjega travnika proti domu. Nenadoma je zabliskalo; sredi ceste je ubogi Klasinc obležal mrtev: ubila ga je strela med tekom. Klasinc je bil zelo priden in skrben gospodar. Za njim žaluje uboga vdova z nepreskrbljenimi otročiči. Pokojniku svetila večna luč, rodbini naše iskreno sožalje. Tragična usoda, ki je doletela Klasinca, je vsepovsod vzbudila globoko sočutje.

Vojnik, 13. junija.

V petek se je nebo okrog 5 popoldne nenadoma pooblačilo. Okrog 6 pridivja nevihta od Dobrne čez Socko proti Frankolovem pri Vojniku. Med nevihto je treščilo v gospodarsko poslopje posestnika Franca Koštamaja v Loki pri Frankolovem. Poslopje je bilo zidano in z opeko krito, a polno krme, je bilo takoj v plamenu. Na kraj nesreče so takoj prihitele požarne brambe: prva z ročno brizgalno iz Nove cerkve, takoj za njo pa z motorkami iz Vojnika, Gaberja pri Celju z avtobrizgalno in iz Škofje vasi. Rešiti ni bilo mogoče drugega ko vozove in konje (druge živine ni bilo v hlevu). Poslopje je bilo zavarovano za malenkostno vsoto, a škoda znaša preko 50.000 Din.

Pod poslopje so se zatekli vedrit dve ženski, 29 letni fant Ignacij P. in Ivan Novačan, 35 letni poročeni mali posestnik na Frankolovem. Imenovani so bili zaposleni pri spravljanju krme. Ko je treščilo v poslopje, se ženskama ni zgodilo ničesar, Ignaca P. je omamilo, vendar se je kmalu zavedel, **Ivana Novačana pa je strela ubila.** Bil je takoj mrtev. Na kraj nesreče prihiteli ljudje so ga skušali obuditi k življenju, a je bil ves trud zaman. Komaj so pogasili obleko, ki se je užgala na njem. Rajni zapušča žalujočo ženo in par malih otročičev. Pred dnevi je prejel iz Amerike veselo novico, da v kratkem prejme večjo vsoto denarja (nekateri pravijo do 1 milijona kron, a drugi pa do 4 milijone dinarjev, pa je že prva vsota velika).

Posestvo je imel v najemu g. M. Medved, lesni trgovec na Frankolovem, kateri se nahaja radi težke operacije v celjski bolnišnici. Vsa krma, katere je bilo preko 100 mt., je zgorela.

Ponikva ob juž. žel.

Skoro za obletnico je zanetila strela požar v Dobovcu. Takrat si je izbrala hišo g. Kolarja po domače Karlina. Že ves prejšnji popoldan je godrnjalo in bobnelo v oblakih, a na noč se je nevihta razhudila do skrajnosti. In posledica: ob polnoči od 9. na 10. junija je strela vrezala v imenovano hišo. Le prisotnosti duha gospodarja in došlih gasilcev se je treba zahvaliti, da so vsaj nekaj pohištva rešili. Stari Pogelšek, ki se peča s trafiko in stanuje v isti hiši, pa bi se bil skoro zadušil. Potegniti so ga morali skozi okno.

Karlinovim je zgorela streha, gospodarsko poslopje, ki se je držalo hiše, in seveda vse gospodarsko orodje. Edino kravo so rešili, kokoši in ena svinja pa so zgorele. Škoda je občutna ter znaša v stotisoče dinarjev. Zavarovalnina je malenkostna; naj bi se izplačala vsa. Dobrim srcem priporočamo, da pomagajo po možnosti kruto zadeti vrli družini. Kdor hitro da, dvakrat da.

Pohvalno moramo omeniti naše gasilce, ki se niso strašili kljub skrajno slabemu in nevarnemu vremenu priskočiti bližnjemu na pomoč. Vsa čast jim, zlasti g. Jošku Kinclu! Pozivljamo vse, da podpirajo človekoljubno društvo in da se udeležijo društvene prireditve dne 21. junija pri g. Žličarju. Ljubezen za ljubezen!

Zanimiva zgodovinska najdba

Celje, 13. junija.

Znani raziskovalec Potočke zijalke prof. Brodar je odkril na Vipoti pri Celju ostanke rimskih naselbin. Našel je približno 15 m pod vrhom jamo, v kateri je zadel na dva moža, ki sta kopala zaklad. Prof. Brodar se zanju ni nič kaj dosti zmenil, ampak je začel stikati po jami in jo je pregledoval od konca do kraja. Staknil je tako rimsko opeko in kvadra iz peščenca. Šel je potem še višje in je našel ostanke rimskega zidu. G. prof. Brodar domneva po vsem, kar je dosedaj našel, v zvezi z okolico, da je bil na omenjenem kraju Jupitrov tempelj. Našel je tam tudi nekaj starorimskih posod.

Raziskovalec bo skušal z ozirom na to, da so tla še jako trdna — kar priča o temeljitem delu takratnih stavbenikov — čeprav je precej vlažen kraj, dobiti tloris celega templja. Zadel je tudi nižje na ruševine, ki so se pa morale premakniti iz višjega kraja nižje, kakor se mora sklepati iz geološkega sestava in okolice ter drugih okolnosti.

Nastala pa je tudi domneva na podlagi geografske lege in mitologije starih Slovanov, da so uporabljali odkriti tempelj tudi stari Slovani. Tudi Vipota je staroslovanskega izvora. Vsekakor pa templja v srednjem veku niso več uporabljali, ker bi ga po vsej verjetnosti celjski grofje pokončali, razen če bi ga bili skrivaj še uporabljali.

Smola in sreča pred sodniki

Ljubljana, 13. junija.

Kazenski senat trojice deželnega sodišča še ni kmalu tako hitro in promptno izvršil svoj razpravni dnevni program kakor v petek. Mogoče so sklenili obtoženci pasivno rezistenco? Kakor da bi se bili sporazumeli, niso prihajali prostovoljno pred sodnike in nekateri so izostali.

Mlad Vičan je bil na vrsti. Že v drugič je izostal. Mogoče je hotel sodnike bagatelizirati, toda njegova tatinska zadeva ni bogatela. Senat je nekoliko počakal, a potem je sklenil sklep: stražnik naj ga privede! Vičan je prišel v dvorano št. 79 še le okoli 11. dopoldne, pa ni niti z daleka slutil, kaj ga čaka. Ko je bilo že vse končano, je Vičanček stopil pred sodnike, v rokah držeč usodno modro vabilo. Drzno se je začel izgovarjati, da ni prej imel časa ter indirektno izrazil mnenje, da ga sodniki lahko počakajo. Resno mu je predsednik naznanil, da mora z mesta v spremstvu paznika oditi v jetnišnico in da bo v pritvoru do prihodnje razprave razmišljal, da je treba biti na sodišču najbolj točen.

Drugi na vrsti je bil mlad obtoženec, ki je imel srečo. Bil je oproščen. Tretjega obtoženca ni bilo blizu in je bila za enkrat njegova razprava preložena.

Pred sodnike gotovo še ni nikdar nikdo stopil tako mirno in čiste vesti kakor Ivan, uslužben pri stavbnem podjetju ing. Tavčar in Comp. Imel pa je sicer zjutraj smolo, da je ponj prišel uniformirani stražnik in ga privedel pred senat. Že ko ga je stražnik povabil, da mu mora slediti na sodišče, je bil Ivan takoj na jasnem, da se je morala zgoditi pomota tam v »regimentskanciliji na policiji.« Predsednik senata je dostojno oblečenega Ivana vprašal: »Vi ste obtoženi Ivan«... »Nikakor ne, gospod predsednik! Nisem pravi!«... »Kedaj ste rojeni? Ali ne decembra 1894?... »Da, rojen sem 4. decembra 1894. Tisti, ki ga iščete in ki je stvar zagrešil, pa je rojen 24. decembra 1894. Pristojen sem res v Sovodnjo, a doma iz bližnje vasi. Jaz sem oženjen, drugi pa je samski. Moj dvojnik je res doma prav iz fare v Sovodnjah, je uslužben pri magistratu in oženjen«.... »Ali niste kupili neki hladilnik?«.... »Nikdar!«... In zapisnikar je zapisal v protokol: »Predvideni Ivan pravi, da ni identičen z obtožencem, ker je rojen 4. decembra 1894, ni samski in tudi ni storil inkriminiranega dejanja. Njegov oče je Jakob, mati pa Jera.« In predsednik je nato pripomnil:

Pojdimo na policijo in tam povejte, da niste pravi in da je drugi in da naj tistega pravega pripeljejo. Ali imate kake dokumente?

Pri sebi nobenega. Dva kovača!

Ste že opravili!... »Z Bogom!« je nedolžni Ivan zaključil svoj nastop pred sodniki. Mož je imel zaradi dvojnika že v drugič sitnosti.

Zadnji je prišel pred sodnike neki Ljubljančan, ki je dalj časa brezposeln. Drugače pa je duševno nekoliko bolan. Miren in tih človek. Koncem marca je bil pri nekem sorodniku v Kranju in iskal dela. Ni ga dobil. Prilika je nanesla in je sorodniku pobral razno obleko, zlatnino in druge stvari v skupni vrednosti okoli 2000 Din. Zlatnino je zastavil v mestni zastavljalnici, a zastavni listek je izgubil. In bil je obsojen zaradi tatvine na 3 mesece strogega zapora in v izgubo častnih državljanskih pravic za eno leto, toda pogojno za 2 leti. Ko so mu po domače raztolmačili, kaj pomeni pogojna sodba, je tiho pripomnil: »Sem zadovoljen!« In odšel je na svobodo, ker je bil doslej v preiskoval. zaporu.

Okrasite svoje domove z umetninami
Oglejte si umetniško razstavo na velesejmu paviljon „K"
Odprta dnevno od 14. — 18. t. m. med 10 in 18 uro. Vstopnine ni!

Pohištvo ŽELEZNO MEDENO
NAJSOLIDNEJŠE in NAJCENEJŠE PRI
ZAGREB BARONA JELAČIĆA 2
Zmaj d. d.

Šola za življenje

»Věstnik katolického učitelstva českoslov.« prinaša v zadnji številki zanimive izvirne podatke o Fordovem šolskem omrežju. Znani »avtomobilski kralj« je šolstvu posvetil vsa svoja preostala leta, ker se je tekom dolgega življenja prepričal, da ne bo drugače mogoče ozdraviti sedanje trajne gospodarske neprilike.

Kakor pri nas, pošiljajo tudi ameriške srednje in narodne šole v svet za življenjski boj nepripravljeno mladino. Po Fordu mora vsak maturant poleg splošne izobrazbe obvladati katerokoli tehniško stroko, ker sicer ne bo mogel sodelovati pri ustvarjanju gospodarskih vrednot. Ustanovil je v Dearbornu (država Michigan) osrednje Edisonovo tehnološko učilišče, ki stalno množi število svojih podružnic po vseh krajih Unije. Ta matica je štela začetkom leta 1916. samo 6 dijakov in enega profesorja, zdaj pa ima 2800 gojencev in 150 učnih moči. Namenjena je pred vsem revnim slojem: 45% dijakov so otroci vdov, 10% so sirote brez staršev in 80% je takih, ki si sami služijo kruh.

Luther Groenhoff, ki je v višini 4000 metrov kot prvi preletel Alpe z letalom na jadra.

Šola je tako priljubljena, da prejema letno nad 8000 prošenj od novih dijakov, in vsled tega odklanja vodstvo gojence iz drugih okrajev. Pogoji za sprejem so starost med 12 in 18 letom ter dovršena ljudska ozir. srednja šola. Sleherni gojenec dobiva takoj podporo v znesku 7½ dolarja na teden. Izplača se dne 5. ozir. 20. vsakega meseca in to tudi med počitnicami, ki znašajo tri tedne poleti in en teden o božiču.

Šolsko leto se deli v dva dela na ta način, da sledi enemu tednu pouka v razredu vedno 14-dnevno delo v šolski delavnici. Šolska izkaznica, ki jo dobiva dijak vsakih 6 tednov, vsebuje dva reda: za teorijo in za prakso. Če sta oba dobra, dobiva dijak za 40 centov večjo tedensko podporo. Čim naraste slednja do zneska 10 dol., prične beležiti izkaznica še tretji red z imenom »napredek pri praktičnem delu«. Šolska podpora avtomatično narašča ves čas, dokler ima dijak tri dobre rede. Na ta način se lahko povzpnejo najnadarjenejši dijaki od začetnih tedenskih 7½ do 12.8 koncem drugega in 16 dol. koncem tretjega šolskega leta. Dijaki zadnjega letnika nižjega tečaja v starosti 17 do 18 let prejemajo že po 18 dol. na teden. Razen tega navadi šola svoje gojence štedljivosti: prejemajo mesečno razen šolske podpore po 2 dol., ki pa se naložita v hranilnico. Ta denar se izplača šele na koncu študija. Ravnatelj vsak mesec pregleduje vložne knjižice in posvari ozir. odstrani morebitne zapravljivce. Opoldne dobivajo gojenci popolno kosilo. V splošnem izda šola od 500 do 1000 dol. letno za vsakega gojenca. Učni načrt obsega angleščino, zakonoznanstvo, tehniško risanje, avtomobilsko mehaniko, trgovski zemljepis, algebro, geometrijo, trigonometrijo, fiziko, kemijo, metalurgijo, kvalitativno in kvantitativno analizo in teorijo produkcije. Dijaki, ki so pozneje namenjeni na srednjo šolo, poslušajo še zgodovino in tuj jezik na eni izmed mestnih šol.

Delavnik znaša 7½ ure pri pouku v razredu (od 7.30 do 3) in 8 ur v delavnici (od 7.30 do 3.55). Gojenci v starosti nad 16 let po zadostni pripravi v šolski delavnici obiskujejo že posamezne oddelke Fordovih tovaren. Nahajajo se ves čas pod nadzorstvom šolskega vodstva in vsak četrti teden se povrnejo v razred, da nadaljujejo pouk. Do 16. leta se vadijo v šolskih delavnicah, ki so ločene od tovarne in zavzemajo do 3 acrov (nad 2160 kv. m) sveta. Vsaka izmed delavnic šteje več sob do 20 m širokosti in s 1500 m splošne površine. Samo mehaniška delavnica, ki vsebuje popolno zbirko najrazličnejših modernih strojev, stane do enega milijona dolarjev.

Vsaka delavnica se deli v posamezne letnike in napredujejo dijaki od oddelka do oddelka na temelju skrbno beležene uspešnosti pri posameznih delih. Novinci pričnejo z delom pri najlažjih strojih in se polagoma izučijo za kovače, livarje, mizarje, mehanike itd. Čim dobi oddelek novo naročilo (n. pr. popravilo orodja, izdelavo kovinskega ali lesenega dela in sl.), takoj ugotovijo izvedenci, koliko časa bi za izvršitev potreboval kvalificirani delavec. Dijaki in njih voditelji se potem potrudijo, da vse opravijo v tem času. Začetkoma to seveda ne gre, in so za 60% počasnejši, a na koncu tretjega letnika se že skrči zamuda do 13%. Število pokvarjenih izdelkov znaša 2%, kar približno odgovarja onemu v tovarni. Povprečna urnost, ki se ugotovi koncem pouka na temelju vseh izvršenih naročil tekom 3 let, zaostaja samo za 25% v primeri z delom v tovarni, in ta številka velja kot dopustna meja. Nobeno naročilo se ne vrši samo radi pouka, temveč se porabijo vsi izdelki v tovarnah. To se nanaša tudi na teoretični pouk, in izvršujejo n. pr. dijaki zadnjega letnika za Forda potrebne načrte, ki jih tovarna tudi honorira po dnevni ceni. Na ta način zasluži vsak gojenec letno do 1000 dol kar krije vse šolske izdatke za plačo učiteljem, vzdrževanje poslopij, šolske podpore, hranilnične knjižice, kosilo itd. Seveda ne zahteva šolsko vodstvo nobenih obresti za one zneske, ki jih porabi za nakup opreme in vzdrževanje poslopij.

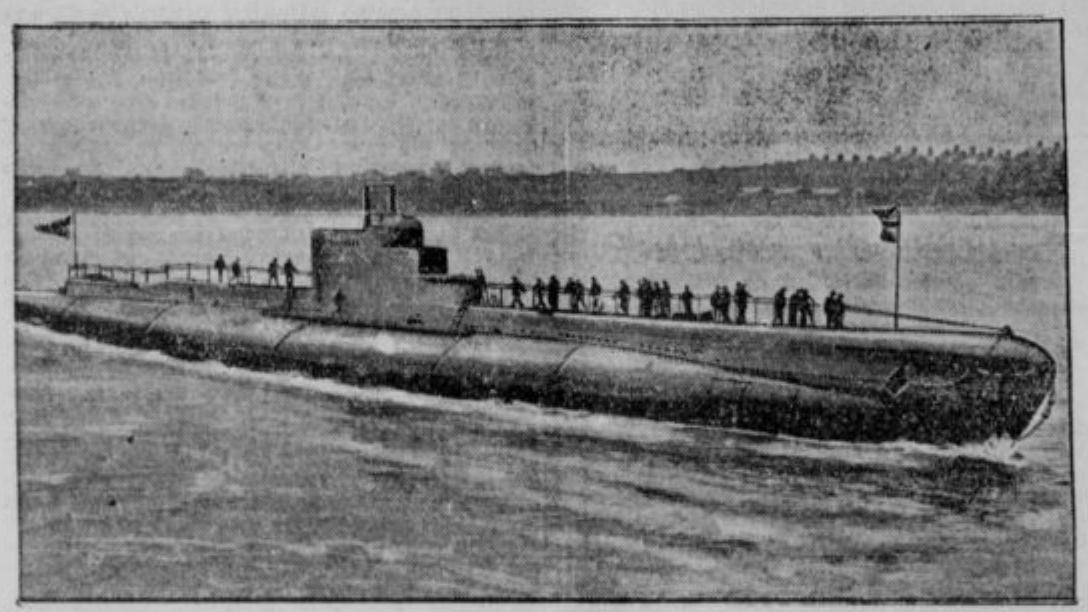

Angleški podmornik »Poseidon«, ki je pri Weihawci-ju trčil z nekim kitajskim parnikom in se potopil. V njem je našlo svoj grob 20 mornarjev.

Ves pouk v delavnici in razredu navaja dijake na potrebno snažnost in točnost, vestnost in urnost. Dobri, a počasni dijaki se morajo naučiti naglice. Največ pa se ceni osebna iznajdljivost. Dijak, ki se zadovolji z nauki svojega mojstra, a ne kaže podjetnosti, pač nikoli ne bo v stanju, da bi postopanje izboljšal. Z 18 leti se prične višji razred (osemurno delo pri strojih dnevno in na teden 4 ure risanja in matematike). Z 20 leti ali pri nadarjenejših tudi poprej, dobi dijak službo pri Fordu z navadno plačo. Če pa se hoče izučiti za samostojnega mojstra in kaže posebne zmožnosti, se more še 2 do 3 leta brezplačno udejstvovati pri tečaju za preddelavce z oddelki za elektrotehniko, metalurgijo in sl. Enkrat na teden po končanem delu posluša matematiko in se izboljša v risanju. Tu je napredek strogo oseben in ima vsak svojega vodjo. Gojenci Fordovih šol in tečajev tvorijo 98% vseh njegovih nastavljencev v splošnem številu 105 tisoč mož. Samo 2% (2100 mož) jih pride v tovarno iz drugih srednjih šol. Te številke so najboljši dokaz velikega pomena Fordovega šolstva.

Zacherlin

mrčesni prašek v originalnih steklenicah in škatljicah **uničuje vse mrčes**. Dobiva se povsod. Zacherlin, Ljubljana Beethovnova ulica štev. 16

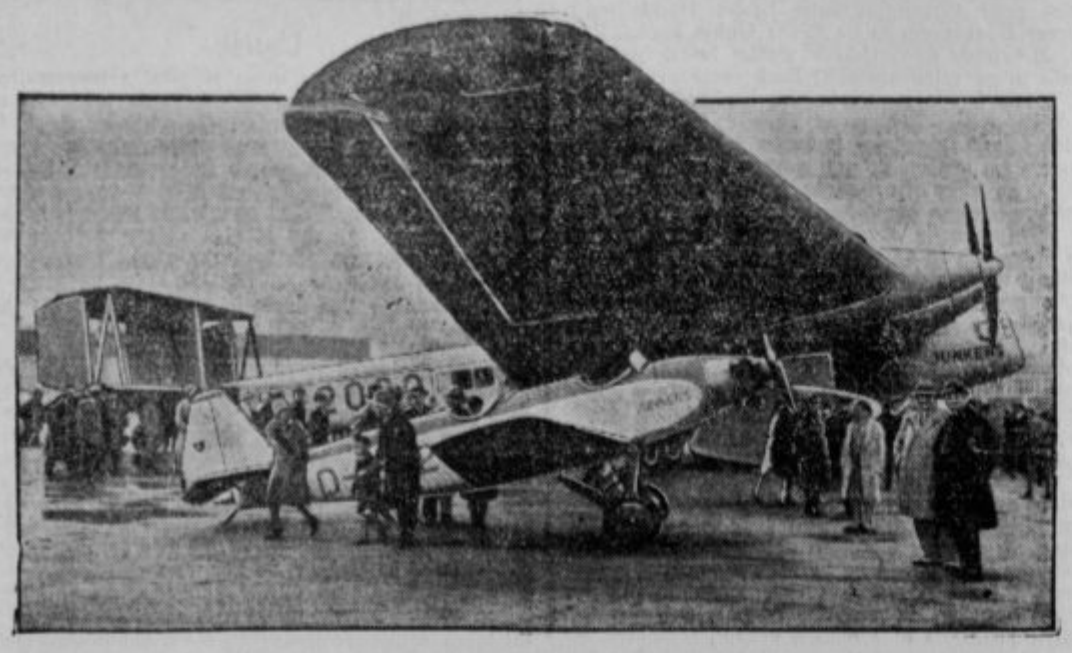

»D 2000«, največje letalo sveta, ki bo opravljalo reden »mešani promet« (potniški, potni in tovorni) med Londonom in Berlinom.

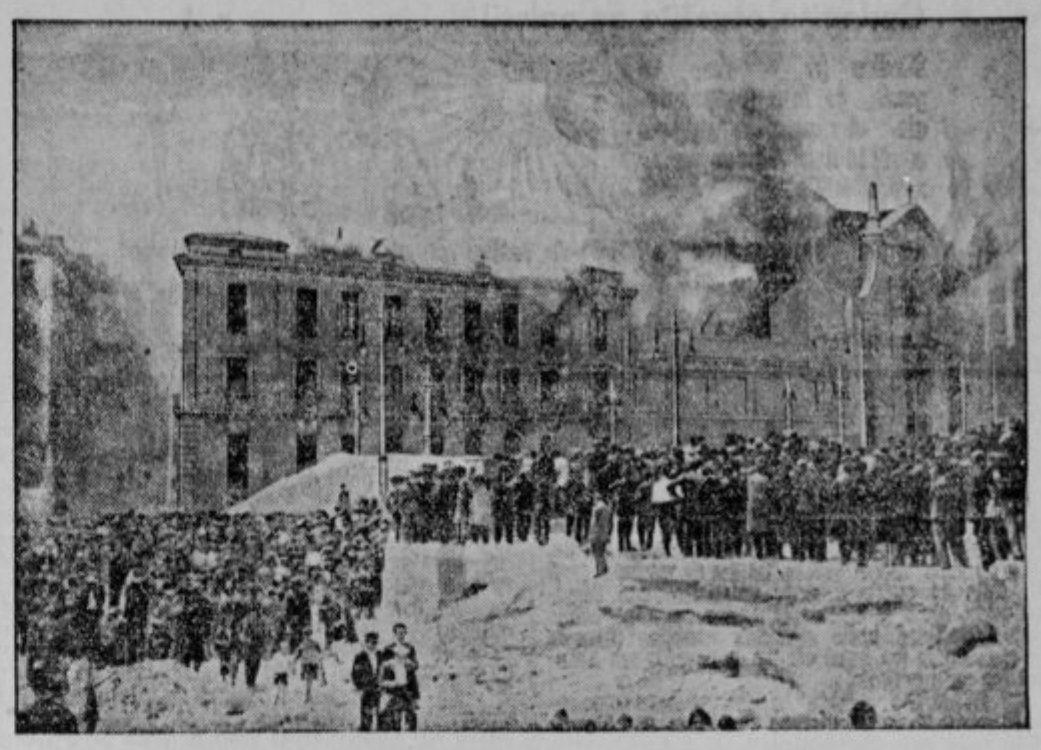

Madridski jezuitski samostan v plamenih. Ob priliki španskega prevrata so množice pod komunističnim vplivom navalile na cerkve in samostane in jih veliko število opustošile in požgale. Pri tem protiverskem divjanju je bilo uničenih mnogo nenadomestljivih umetnin in drugih redkosti

Stanovanjska kriza - na glavi!

Še pred par leti smo čitali o skrajnem pomanjkanju stanovanj v Berlinu in o neverjetnih razmerah, v katerih se je gnetlo po dvoje, troje družin v čisto nezadostnem stanovanju. Danes pa prihajajo iz Berlina čisto nasprotna poročila: stanovanj je na preostajanje, najemniki odpovedujejo drug za drugim in kdor noče imeti hiše prazne, mora iti z najemnino za 25 do 40 odstotkov navzdol. Vsekakor velja to samo za stare hiše s stanovanji od 5 sob više. Ta narobekriza v stanovanjskem vprašanju torej ni ravno tako tragična, dasi utegne marsikakemu drugače nepremožnemu hišnemu posestniku zaviti vrat. Davčne dajatve so namreč tudi v Berlinu do skrajnosti napete in davčne oblasti malo voljne, da bi vpoštevale nove razmere in sorazmerno sedanjim najemninam znižale davke.

Roosevelt, guverner države Newyork, najresnejši kandidat za bodoče predsedniške volitve, se nahaja na poti v Evropo.

Deset zapovedi za turiste

Praški uradni list »Československa Republika« objavlja »Deset zapovedi za češke turiste«:

Ne potujte v inozemstvo, dokler svoje lastne domovine, najlepše dežele na svetu, ne poznate.

Če potujete v inozemstvo, nikdar ne pozabite, da se morate tako obnašati, da bo mogla biti domovina na vaš nastop ponosna. Ne pozabite, da sodi inozemstvo dostikrat povprek po nastopu posameznika.

Predno se odpravite na potovanje, čitajte o deželi, v katero ste namenjeni, da ne boste na slepo potovali; čitajte tudi beletristiko tiste dežele, da vam postane razumljivejša in bliža.

Skušajte, da tudi v teku kratkega bivanja deželo kolikor mogoče natančno spoznate. Skušajte spoznati življenje in ne glejte samo na to, da bi se nabasali z jedjo in pijačo.

Tudi če potujete z ekspedicijo, se naučite vsaj par splošnih fraz v jeziku tiste dežele, v katero potujete. Nič se ne ve, kje in kako vam utegnejo priti prav.

Skušajte vedno in povsodi v tujini napraviti dober vtis in ne biti nadležen. Ravnajte se po običajih vsakokratne dežele. Na Angleškem ne bodite preglasni, v vernih deželah se varujte kritike cerkvenosti; pazite, kako se obnašajo drugi, da ne boste izzvali zgledovanja.

Ne potujte samo tja, kamor potovati je ravno v modi. Ne potujte iz snobizma, marveč zaradi razvedrila in pouka.

Ko se vrnete iz inozemstva, ne hvalite na pretege vsega tujega. Prevdarite, če ni doma marsikaj boljše nego v tujini. Bodite kritični, pa pravični.

Ne potujte v dežele, kjer vas nimajo radi!

V vegetarianski menzi.

Gost: »Kako pa da imate sedaj poleti na mizi umetne cvetlice?«

Natakar: »Sveže bi gostje enostavno pojedli.«

Detektiv prejel lepo nagrado

Svoj čas je bil v Chicagu umorjen reporter lista »Chicago Tribune« W. Lingle, ki je bil vodil veliko javno enketo o zločinskih strujah v Chicagu. Zločinci so ga spravili s sveta; vendar se policiji ni posrečilo izslediti pravega morilca. Nato je »Ch. Tribune« razpisala 35.000 dolarjev nagrade za tistega, ki bi odkril morilca. Detektiv Hadan se je nato pomešal med najbolj znane chicaške bandite in živel z njimi skoraj tri mesece dokler se mu slednjič ni posrečilo zvedeti imena pravega krivca. Morilec je neki Lee Brothers, ki je bil že zadnjič obsojen na ves let ječe.

Smešnice

Gospa Razsipnikova se je pravkar vrnila iz kavarne.

»Ali je med mojo odsotnostjo kdo prišel Ana?«

Služkinja: »Da, neki gospod je bil tu.«

»Ali je oddal svojo vizitko?«

Služkinja: »Ne, papir je nalepil kar na omaro.«

*

Pri ženitnem posredovalcu: »Ali je pa dama tudi glasbeno nadarjena?«

»Kakopak,« se zareče posredovalec, »drugače bi se bila že davno poročila . . .«

*

V trgovini: »Kako se pa odpira ta škatlja?«

»To je natančno navedeno v navodilu, ki je v škatlji.«

*

Teta vpraša malega Rajkota, kako mu je všeč njena nova obleka. Rajko gre okolu in okolu nje in meni: »Od zadaj se zdiš, kakor da bi bila spredaj zelo lepa.«

*

Mala Špelica je na obisku pri svojem stricu. Natančno mu našteva, kaj vse ima doma: punčko, ovčko itd. Nazadnje pa pravi: »Imam sestro, ki ji je Zlatka ime, potem majhnega fantka pa enega Janezka in eno Francko (služkinja), in potem imamo doma še enega moža, ki mu je očka ime.«

Varčna Marijanica: »Saj sem takoj vedela, da »Briand« ne bo pravo ime . . . Doumer — ta pa! Zanj niti ne bo treba novih tablic, ampak bomo samo zadnje tri črke Doumergueovega imena prečrtali.«

Dnevna kronika

Sezona za češnje in jagode

Ljubljana, 13. junija.

Dovoz domačih češenj na ljubljanski trg je vedno večji. Pravih domačih češenj iz Sostrega, Orlov in drugih krajev še ni mnogo na trgu, pač pa je živahen promet z bosanskimi češnjami. Davi bi morala priti velika pošiljka češenj iz Bosne. A je izostala, ker je bil ponoči pri Brodu karambol dveh tovornih vlakov in se je pošiljka zakasnila tako, da je dospela v Ljubljano šele opoldne, ko je trg ponehal. Bosanci imajo precejšnjo škodo. Kar je bilo domačih češenj, so jih gospodinje vse pokupile, ker je bilo po njih izredno povpraševanje. Prihodnje dni že pridejo na trg v večji količini češnje iz okolice. Češnje so Bosanci prodajali celo po 3 do 4 Din kg.

V času enega tedna se je sezona za jagode naglo razvila in doseza vrhunec. Danes je bilo na trgu nad 300 velikih košar jagod, izredno lepih in zdravih. Okoli jagod je bila pravcata gnječa. Jagode so se zelo pocenile. Še pred enim tednom ko so prišle na trg prve jagode, so bile po 10 Din, a danes že po 4 do 5 Din. Največ lepih in okusnih češenj prihaja iz Suhe Krajine in krajev okoli zgornje Krke, kakor tudi iz bližnjih dolenjskih naselij.

TERPENTINOVO MILO
štedi Vaše perilo!

Obračun z nožem

Maribor, 13. junija.

Včeraj je prišlo v Korenu pri Sv. Barbari v Slov. goricah do žalostnega slučaja obračunavanja z noži. Že delj časa je vladala napetost med bratoma Ivanom Kristel, 28 letnim posestnikom in 35-letnim posestnikom Josipom Kristel ter polbratom Alojzijem Rojsem na eni strani, in posestnikovim sinom Janezom Daneš na drugi strani. Vmes so neke rodbinske zadeve. V trenutku spora pa je včeraj Daneš segel po nožu in zabodel v desno prsno stran Ivana Kristla, Josipa Kristla v desno stran, Alojziju Rojsu pa je razparal trebuh. Stanje poslednjega je zelo resno. Vse so morali odpeljati v tukajšnjo bolnišnico.

Koledar

Nedelja, 3. jun.: (3. pobinkoštna nedelja). Bazilij, cerkveni učenik; Elizej, prerok.

Ponedeljek, 4. jun.: Vid in tovariši, mučenci; Germana, devica.

Osebne vesti

= **Promocija.** Na insbruški univerzi je včeraj promoviral za doktorja vsega zdravilstva gospod Rudolf del Cott iz Ljubljane. Mlademu doktorju iskreno čestitamo!

= **Diplomiral** je včeraj na filozofski fakulteti ljubljanske univerze slavist Stanko Bunc iz Novega mesta. Naše čestitke!

= **Gosp. dr. Borko Jakob,** ravnatelj drž. žel. nastopi dne 15. t. m. dvomesečni dopust. V času njegove odsotnosti ga zastopa v tekočih poslih vodstva direkcije drž. železnic Ljubljana pomočnik direktorja, gosp. inž. Klodič Makso.

Čas vkuhavanja se je pričel!

Dobra gospodinja vporablja najpopolnejše WECK-ove pripravе za vkuhavanje. - Pri nakupu pazite na znamko

Tovarniška zaloga za Jugoslavijo:

FRUCTUS - LJUBLJANA, Krekov trg št. 10

Krajevni prodajalci: Celje: J. Jagodič, Maribor: Carl Lotz in Pister & Lenard, Ptuj: F. Vogel, Brežice: V. Petan, Kranj: Merkur, Kočevje: F. Huber, Šoštanj: A. Kastelic in P. Šatina, Slovenjgradec: I. Rojnik in K. Rojnik.

Novi grobovi

† **P. Dominik Prümmer.** V Friburgu v Švici je umrl 9. junija znani profesor moralne teologije na friburški univerzi p. Dom. Prümmer, O. Pr. Trpel je že dolgo na močni srčni napaki. Rajni je bil rojen 3. sept. 1866 v Kalterherberge pri Aachenu. Teološko izobrazbo je užival v Louvainu. Skoraj se je posvetil profesuri moralne teologije in sicer najprej v Venlo potem v Düsseldorfu, od l. 1908 pa je poučeval na friburški univerzi. Znamenito njegovo delo je **Manuale Theologiae Moralis,** ki je izšel že v 5. izdaji. Znan je tudi njegov Vademecum Theologiae Moralis, ki v kratkem izčrpno podaja obširno snov. Napisal je tudi knjigo za cerkveno pravo Manuale Juris ecclesiastici (3. izdaje). Linška Quartalschrift je imela v rajnem učenjaku svojega stalnega sotrudnika. P. Prümmer je zelo rad pomagal v praktičnem dušnem pastirstvu kot vodja duhovnih vaj in spovednik. R. I. P.

† **Valentin Jemec.** V Senožetih, obč. Dolsko, je 12. t. m. izdihnil ugledni posestnik in trgovec g. Valentin Jemec. Pokojnik je bil zaveden krščanski mož in Slovenec. Pokopan bo danes ob treh popoldne. Naj počiva v miru! Njegovim preostalim naše iskreno sožalje!

Samo tedaj potuješ brezskrbno na počitnice, ako si pred odhodom nabavil

SKELLTOX

Sigurna smrt vsemu mrčesu!

Ostale vesti

— **Aljažev prosvetni dom** nameravamo postaviti na Dovjem kot trajen spomenik odličnemu kulturnemu delavcu, planincu, skladatelju, šolniku, blagopokojnemu triglavskemu župniku, duh svetniku g. Jakobu Aljažu. Vse, ki so čislali zaslužnega moža ter cenijo njegovo delovanje, prosimo, naj se nas blagovolijo spomniti s kakim darom ter nam tako omogočijo v čim krajšem času postavitev zgradbe. Darovi se pošiljajo po čeku št. 11.529 ljubljanske poštne hranilnice na Posojilnico v Kranjski gori; sprejema jih pa tudi župni urad na Dovjem, p. Mojstrana.

— **Ignacij Borštnik** in **Davorin Jenko** dobita v Cerkljah pri Kranju, kjer sta oba doma, spominski plošči. Borštniku jo postavi in odkrije Združenje gledaliških igralcev, Davorinu Jenku pa Glasbena Matica. Slovesnost obeh odkritij bo na Vidovdan v nedeljo, dne 28. t. m. popoldne ob pol treh. Narodna društva in občinstvo prosimo, da se udeleži ta dan Vidovdanskih slovesnosti v Cerkljah. Za zvezo z Ljubljano bo preskrbljeno.

— **Zdravljenje potnikov, šoferjev itd. pri OUZD.** Večkrat obolijo člani okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani na svojih službenih potovanjih (šoferji, potniki itd.) izven področja ljubljanskega okrožnega urada. Opozarjamo, da morajo taki člani vselej iskati potrebno zdravniško pomoč pri zdravniku onega okrožnega urada, v čigar območju se ob obolenju nahajajo. Da jim bo to mogoče, naj imajo seboj potrdilo svojega delodajalca o zaposlenosti, s katerim se legitimirajo pri pristojnem okrožnem uradu oz. zdravniku. Če tuji okrožni urad oz. zdravnik ne bi hotel nuditi brezplačne pomoči, je zahtevati od njega, da to pismeno potrdi z navedbo razlogov. Člani, ki ne bi tako postopali, nimajo pravice do nobenih dajatev urada in tudi ne do povračila stroškov zdravljenja.

— **Kranjsko in kamniško učiteljsko društvo** bosta zborovali v četrtek, 25. t. m. v Cerkljah pri Kranju. — Zaradi prevoza in prehrane naj se zglasi vsak dan pri svojem društvenem predsedniku.

OBJAVA

ELIZABETH ARDEN

je poslala k nam svojo osebno namestnico, ki ima večletna izkustva v salonih Arden v Londonu. Na razpolago bo v našem oddelku za parfumerijo

Porabite to priliko! Konzultirajte izvedenko, ki Vam bo dala dobre nasvete, kako je treba smotreno negovati kožo in skrbeti za polt. Brezplačna privatna konzultacija!

DROGERIJA ADRIJA, MR. S. BORČIČ
LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA 1

— **Novi načrt mesta Ljubljane** s seznamom ulic, katerega je vsa javnost, posebno pa uradi nestrpno pričakovali je sedaj izšel. Izdelala sta ga mestna geometra M. Černe in M. Tomšič, založila ga je Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Zadnja leta se je Ljubljana toliko spremenila radi pomnožene gradbene akcije, moderniziranja trgov in ulic, dobili smo nove ulice, preimenovale stare tako, da Vam niti uradna oseba ni mogla natančno dopovedati, kje je ta ali ona nova ulica. Da se temu odpomore, se je imenovana knjigarna odločila izdati nov popolen načrt Ljubljane, ki v vsakem oziru odgovarja potrebam uradov, trgovcev, industrijcev in privatnikov. Načrt obsega ozemlje nove velike Ljubljane — Viča, Šiške, Most. Načrtu je pridejan pregledno sestavljen seznam vseh ulic, trgov in javnih poslopij, dalje seznam ulic Šiške, Viča in Most. Seznam je sestavil ravnatelj v p. Janko Jeglič, ki je zbral zgodovinska in zemljepisna pojasnila k imenoslovju ulic in trgov. Dalje obsega seznam točen pregled javnih poslopij, uradov, denarnih zavodov, konzulatov, hotelov, knjižnic, vojašnih in objektov, ki so za vsakega tujca pomembni. Cena načrtu s seznamom ulic je 20 Din, načrt nalepljen na karton 35 Din, nalepljen na platno s palicami 55 Din, nalepljen na platno v žepni obliki pa 45 Din.

— **Pod svobodnim solncem,** najbolj priljubljena naša pripovedna knjiga, je bila že v dveh izdajah razprodana, zato gotovo ne potrebuje še posebne hvale. Tretji natis, ki je nedavno izšel v vrsti **Finžgarjevih zbranih spisov,** se lepo ujema v celoto dosedanjih zvezkov in jih celo prekaša. Delo se dobi tudi posebej in je na razpolago v različni vezavi. Na željo se je večje število tega dela natisnilo na posebno lepem papirju, tako da je knjiga zelo prikladno darilo za različne prilike. Dobi se pri **Novi založbi v Ljubljani.**

— **Stanovanje.** Dolgo pričakovana knjiga arh. J. Mesarja in I. Spinčiča »Stanovanje«, je pravkar izšla v zbirki »Kosmos« Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani. Naročnikom knjižne zbirke »Kosmos« bo razposlana v prvi polovici prihodnjega tedna. Knjiga je razkošno opremljena, tako po pregledni in izčrpni vsebini, kakor po naštetih krasnih ilustracijah na najfinejšem papirju predstavlja pomemben korak naprej saj je v resnici tudi prva knjiga, ki se bavi z gradbami in notranjo opremo sodobnih stanovanj. Knjigo toplo priporočamo. — Olajšave pri nabavi: Knjigotrška cena knjige »Stanovanje« je 100 Din (za naročnike knjižnih zbirk, v kolikor na »Kosmos« niso naročeni, 75 Din). — Da omogočimo nabavo te dragocene in koristne knjige najširšim slojem, smo se odločili za izjemno reklamno ceno, veljavno le do konca meseca julija 1931: Do tega roka velja knjiga le 75 Din (za naročnike knjižnih zbirk Jugoslovanske knjigarne — ki so naprošeni, da na to pri naročilu izrecno opozorijo — pa 56 Din 25 par). Poslužite se pravočasno izredno ugodne prilike! — Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

— **Uradniška posojila** daje Belgrajska zadruga, Ljubljana, poštni predal 307.

Učite se pravilno kopati na zraku in solncu

t. j. nadrgnite dobro svoje telo pred solnčenjem tedaj, ko je telo suho, z

NIVEA-CREME
NIVEA-ULJE

Oboje vsebuje - edino svoje vrste - sestavino eucerit za nego kože, oboje zmanjšuje nevarnost solnčarice, oboje potemnjuje polt tudi pri oblačnem nebu. Nivea creme Vas hladi pri vročini. Nivea-olje Vas varuje ob slabem vremenu mraza in s tem prehlajenja.

Nivea-creme Din 5·— do 22·—. Nivea olje Din 25·— do 35·—

Proizvaja: Jugosl. P. BEIERSDORF & CO., d. s. o. j. MARIBOR, Gregorčičeva ulica št. 24.

Ni jih boljših testenin od priljubljenih „Jajnin“.

— **Zaznamek letnih sejmov za Slovenijo** je treba popraviti v marsikaterem koledarju. Založništvo »Družinske Pratike« prosi vsa županstva v Sloveniji, da mu čim prej naznanijo vse nove sejme, vse premembe pri obstoječih sejmih in vse morebitne pogreške, ki so se pokazale v zadnjem letniku. Točen zaznamek je velike koristi ne samo za prodajalce in kupovalce, ampak tudi za občinsko blagajno.

— **Mozaični tlakovi,** stopnice, ograje, cevi, podboji itd. **Cementarna Gostinčar, Pešata — Dol pri Ljubljani.**

— **Opozarjamo na oglas** glede prodaje konkurzne mase (zaloga manufakturnega in specerijskega blaga itd.) Bana Franja, trg. na Jesenicah.

— *Ljudje, ki trpe na hudem zaprtju in* jih vrhu tega muči preobilica krvi v spodnjem delu telesa, valovanje krvi proti možganom, glavobol in utripanje srca ter trpe na obolenjih sluznice debelega črevesa, ranitvi istega, hemeroidih in tvorih, jemljejo zjutraj in zvečer četrtinko naravne *»Franz-Josef«* grenčice. Vodilni zdravniki kirurgičnih zavodov izjavljajo, da so z najboljšim uspehom uporabljali *»Franz-Josef«* vodo pred in po operacijah. *»Franz-Josef«* grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nov akrobat

Ljubljana, 13. junija.

Ljubljana ima zopet svojo senzacijo. Danes ob 6 je nastopil akrobat Dragoljub Alekšič s svojo sestro in pokazal radovednim Ljubljančanom zopet celo vrsto zračnih akrobacij. Na posebnem škripcu, za katerega se je držal z zobmi, se je peljal čez Turjaški trg po žici, ki je bila napeta na strehah dveh nasprotnih hiš. Nato se je peljal na trapecu in malo potelovadil. Napravil je razlovko spredaj in zadaj. Nato je stoje na vrhu strehe zvijal železo. Prijel ga je v sredi z zobmi in upognil. Nato ga je pa navijal okrog roke, kakor da bi bilo železo vrv. Pokazal je tudi igro svoje prsne in trebušne muskulature, ki je navdušila zlasti mladež, ki vsak dan skrbno napreduje njen biceps. Nato se je zopet držeč za trapec peljal prilično res 20 metrov visoko v zraku z ene strehe na drugo in pri tem držal v zobeh dva soda na vrvi. Največja senzacija pa je bila brez dvoma produkcija s sestro, ki jo je, držeč v zobeh, prenesel z ene strehe na drugo.

Aleksič je v resnici močan človek in so znane že njegove produkcije z avtomobili, ki jih je s prazno roko ustavil. Ljubljančani so njegovo produkcijo posetili v obilnem številu. Lepo je bila zastopana zlasti nadebudna mladina. Med produkcijo je igrala tudi godba. Za povrh pa so med množico pobirali še prostovoljne darove. Aleksič bo nastopil v nedeljo ob petih in zvečer ob osmih. Obakrat bo predstava združena s koncertom, večerno predstavo pa bo razsvetljaval celo poseben reflektor.

Tempo časa hitro poceni!

zendviči, plošče hors d'oeuvre takoj in ceneno v elitnem automatičnem bufetu

družba z o. z. **Rio** družba z o. z.

Ljubljana, Šelenburgova ulica

Dostavljam tudi na dom.

Danes zopet najfinejša
Ananas - Bovla čaša Din 5·—
Rio - sladoled
v vseh aromah svežilen in nadvse okusno pripravljen.

Cerkveni vestnik

Božja služba v stolnici. Ob 10 dopoldne pontifikalna sv. maša. Ob štirih popoldne litanije. Ob sedmih zvečer ura molitve na čast Srcu Jezusovemu, ob pol osmih pridiga, nato litanije Srca Jezusovega, spravna in posvetilna molitev.

Procesija pri sv. Jožefu na čast presv. Srcu in v zadoščenje za vse javne žalitve božjega Zveličarja in Njegove sv. Cerkve se vrši drevi ob pol 8. — **Ves dan je v tej cerkvi izpostavljeno Najsvetejše v počeščenje in zadoščenje.** — Vsi častilci presv. Srca pridite molit!

Celje

Ravnatelj Franjo Pograjc

To vendar ni mogoče, so rekli včeraj Celjani, ko je zavihrala raz Ljudske posojilnice in okoliški občinski urad žalna zastava in so zvonovi turobno oznanili, da je za vedno zapustil dolino solz ravnatelj podružnice Vzajemne zavarovalnice v Celju g. Franjo Pograjc. Kdo ga ni poznal, dobrosrčnega gospoda s častitljivo brado, ki je kljub svojim mladim letom — dosegel je komaj 47 let — vzbujal v vsakomur razpoloženje prijateljstva! Kdo ga ni poznal, njega, vzor-očeta devetih otrok, ki jim je bil pol življenja in na katerem so viseli kot je dandanes že redko! Kdo ga ni poznal vzor-soproga, ki je svojo ženko gospo Zofijo ljubil, ko da jo je spoznal še le včeraj in jo pravkar vzljubil z vsem poletom mladostne ljubezni!

In vendar se je v ta mirni in srečni dom na Bregu pri Celju včeraj zjutraj prikradla božja dekla ter zbrala k poslednjemu slovesu ob postelji umirajočega številno družino.

In ni ga več. Ni ga več, ki so mu otroci s toliko ljubeznijo rekli atek, pa ga tudi ni več, ki mu je mogelo njegovo uradništvo in uslužbenstvo Vzajemne zavarovalnice kot prijatelju iztresti srca, ker je vedelo, da bodo njega želje našle prijateljski odziv.

Pokojnik je bil eden najzaslužnejših propagatorjev slovenskega zavarovalstva, kateremu je posvetil vse svoje velike sposobnosti. Od prvih početkov razširitve Vzajemne zavarovalnice po bivši Štajerski je živel z zavodom do danes, ko stoji Vzajemna kot najmočnejša zaščitnica našega človeka med številnimi konkurenti nezmagljiva. Z redko sposobnostjo je znal najti zavodu priduih in nesebičnih sodelavcev, katerim je bil vedno očetovsko prijazni vodja.

Jutri ob šestih popoldne bomo spremili, kar je bilo na njem umrljivega, na celjsko okoliško pokopališče. Kar pa je ustvaril s svojim duhom in s svojo ljubeznijo, bo živelo preko groba kot svetel zgled nesebičnega dela, ki edino more roditi trajnih uspehov.

Naj Vsedobri obilo poplača rajnemu ravnatelju njegovo ljubezen in bogato tolaži vse, ki jim je bil zvesti soprog, nad vse dobri oče ter iskreni prijatelj!

Na znanje

Vljudno naznanjam cenj. občinstvu, da sem po smrti kiparja in pozlatarja g. **Joško Lapuha,** Celje, Zavodna, prevzel delavnico, ter izvršujem obrt še nadalje. Priporočam se za cenj. naročila, katera bom vršil točno in zanesljivo po ugodnih cenah.

Alojz Deršek, kipar, Celje, Zavodna 7.

☞ **Celjsko pevsko društvo priredi v soboto** 20. junija ob pol 21 in v nedeljo 21. junija ob 17, obakrat v Celjskem domu, vokalno-instrumentalni koncert v proslavo 80 letnice p. H. Sattnerja. Zbor šteje 60 pevcev in pevk, orkester pa 30 priznanih celjskih glasbenikov.

☞ **Poziv učiteljem-pevcem in učiteljicam-pevkam iz Celja in okolice!** Danes popoldne se sestanemo v Celjskem domu z dirigentom učiteljskega pevskega zbora, da se pogovorimo o sodelovanju v učiteljskem zboru. Pridite vsi!

☞ **Nesreča.** V petek dopoldne so pripeljali v celjsko bolnišnico 6 letnega delavčevega otroka Antona Vrečka iz Kalobja, ki si je v četrtek popoldne pri padcu zlomil desno nogo. — V petek je prišel delavec v Čatrovi žagi po nesreči med delom z roko v cirkularko in si jo hudo poškodoval. Nahaja se v bolnišnici.

☞ **Smrtna kosa.** V celjski bolnišnici je umrla včeraj 81 letna vdova Helena Kresnik iz Gaberja 77, v Gaberju 86 pa je umrl Matija Vertanel, delavec, v starosti 83 let.

☞ **Danes ob tričetrt na osem odhod Družabnega kluba na Oljko. Pridite!**

☞ **Prikrojevanje vsake vrste obleke in perila** v vsaki velikosti se nauči s pomočjo učne knjige »Universal« brez posebnega strokovnega znanja igraje v par urah, garantirano, vsaka gospa in vsako dekle od 10. leta naprej. Brezplačna pojasnila se dobijo pri gospej Elzi Pečnik, Celje, Aleksandrova cesta 2. Knjigo se dobi lahko po pošti.

☞ **Poučno delo o prikrojevanju »Universal«.** Neka znana dunajska založba je začela pred kratkim širiti poučno delo o prikrojevanju »Universal«. Od čitateljev smo izvedeli, da predstavlja to delo v resnici nekaj izvrstnega za gospodinje in dekleta. Razširilo se je to delo že v večini držav, priporočeno je od strokovnjakov, prikrojevalnih zavodov in učilnic in odlikovano s priznanicami, diplomami in nagradami. Iz dela se lahko posnema z lahkoto nad 4000 različnih krojev za obleke in perila (vsak kroj v 30 različnih velikostih) za malčke do največjega kroja za odrasle. Kroji so prilagodeni modi. To izvrstno delo je dober pripomoček za domače šivanje, napravi mnogo veselja, zlasti ker se lahko mnogo prištedi, na pr. ker omogoča, da se stara obleka predela lepo v obleko za doma ali pa za otroke. Delo je izšlo v slovenskem in nemškem jeziku. Cena knjigi 195 Din je tako nizka, da si jo mora kupiti vsaka gospodinja. Pri današnji krizi se mora priporočati, da naj si vsakdo nabavi te koristno knjigo.

Sport

Sabljaški turnir v Ljubljani. V zadnjem času se je pričel pri nas tudi sabljaški sport razvijati. Pri nas je edina Ilirija, ki ima sabljaško sekcijo, kateri načeluje podpolkovnik v pok. Cvetko, borilni mojster mednarodnega slovesa. Svoje bogate izkušnje je stavil na razpolago Iliriji. Posrečilo se mu je vzgojiti lepo število sabljačev; ti mladi pristaši viteškega sporta bodo danes v telovadnici Narodnega doma pokazali, kaj znajo. Prireditev bo menda prva te vrste v Ljubljani, radi tega vlada veliko zanimanje. Tekmovanje prične danes ob 15. Vstopnine ni. Turnir bo obenem tudi uvod k državnemu prvenstvu, ki se vrši v Zagrebu in pa k velikemu mednarodnemu turnirju, ki se bo vršil na Bledu.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Pisma slovenskega stotnika „meksikajnarja“

Po ljubeznivosti prijatelja našega lista smo prejeli zanimiva pisma, ki jih je pisal Slovenec Franc Kastelic, stotnik cesarske vojske, a pozneje član častniškega zbora Maksimiljanove mehiške armade, iz Mehike profesorju Lesarju v Ljubljani. Z osebo Franca Kastelica se bomo prihodnjič obširneje pečali; za danes priobčujemo pisma, ki bodo čitatelje gotovo zanimala, posebno pa tiste, ki se kakorkoli osebno spominjajo mehiških homatij iz 60. let minolega stoletja in tragedije avstrijskega nadvojvode Maksimilijana, pri kateri je bilo udeleženih tudi znatno število Slovencev. Pisma slovejo:

Sestanek slovenskih „meksikajnarjev“ v Gibraltarju

V Gibraltarju, dne 21. dec. 1865.

Tu se mudimo poldrugi dan; potem vzamemo od Evrope za dolgo, morebiti za vselej slovo. Od tod Vam tedaj, dragi slovenski prijatelji, pošiljam srčen pozdrav! Vreme smo imeli dosedaj večjidel lepo; na ladji, katero vodi francoski kapitan s 97 mornarji in v kateri nas je 24 oficirjev in 968 prostakov, je hrana prav dobra; prostaki dobe zjutraj ob 8 kavo z rumom ali vinom, opoldne goveje ali nasoljeno meso s kislim zeljem, krompirjem ali fižolom, ob 4 popoldne svinjsko meso in kake zelenjave in vselej po pol maselca vina in suharja (cvibaka); oficirska hrana je seveda boljša. Ko pridejo še v Ljubljani ostali tovariši februarja meseca za nami, mi pošljite polno torbico novic iz Ljubljane in pa slovensko slovnico.

Mehika, 1866.

Pismo, katero sem Ti poslal iz Gibraltarja, si menda prejel; morda Te mika izvedeti nadalnje moje potovanje in kje da zdaj bivam. V ta namen prejmi kratke črtice iz mojega dnevnika:

21. decembra l. l. smo prijadrali v krasno gibraltarsko luko; neizrekljivo veselje je bilo, ko smo ondi ugledali parnik »Peruvian«, na katerem so bili naši ljudje, ki so jo bili šest dni pred nami odrinili iz Trsta. Prekrasen je pogled na skaloviti hrib, kjer stoje velikanske trdnjave; hribu v vznožju je sezidano mesto ob morskem obrežju. Gibraltar ima prelepa sprehajališča, v najlepši rasti smo videli palme, kakteje, naranče in limone. Angleški častniki so nas jako prijazno sprejeli in gostili, česar ne bi se bili nadjali. Prebivavci tega mesta so mešanica iz raznovrstnih narodov; poganjali so se za čast, kdo nas bo pri nakupovanju najbolj opeharil.

22. decembra zvečer smo jo odrinili iz Gibraltarja med brežinami dveh delov sveta.

23. decembra je po razkačenem morju drvila barko silovita sapa tako, da so ljudje strahu začeli moliti, a jaz sem med nje zarenčal: »Ali ste to junaki iz ljubljanskih gostilnic?«

24. decembra o polnoči smo se sešli okoli božičnega drevesa, s katerega je visela tudi kranjska prekajena klobasa, ki mi jo je dala na pot Lozerjeva Manica, teta mojega in Trojega součenca Boštijana Luteršeka. Ne morem Ti dopovedati, kakšna blažena čutila da so povzdigovala moje srce, ko smo sveti večer na visokem in nemirnem morju obhajali z ljudmi tako različnih narodov! Daril za božično drevesce smo bili nakupili že v Avstriji, nekoliko pa v Gibraltarju.

25. decembra smo ugledali otok Madejro, kjer je presvetla avstrijska cesarica zdravja iskala in ga tudi našla.

26. decembra, toplota raste.

27. decembra ob štirih popoldne (v Ljubljani je kazala ura 8 minut čez 6 uro, to so nam povedali naši časomeri) je kazal Reaum. toplomer 18 stopinj gorkote. Mislil sem si, kako zmrzuje zdaj slovenska zemlja, — a tu bi človek v sami srajci lahko krog hodil.

28. decembra. Še nikdar nisem videl solnce tako krasno vzhajati iz morja kakor danes!

29. decembra: huda sapa, dež lije curkoma, — najneugodnejši dan vsega potovanja, — le veseli Lahi so nam ga kratkočasili s svojim petjem, katero so kaj čudno spremljevali peneči se morski valovi.

30. decembra smo prešli Rakov povratnik; jasen in prekrasen večer; mornarji so nas po svoji stari navadi krstili z morsko vodo.

31. decembra dolgčas. — Zbogom staro leto!

1. januarja sem prvič videl morski mah in leteče ribe; — toplota raste.

3. januarja ob 2 čez polnoč sem ugledal Južni križ na zvezdnatem nebu — lepši se mi je zdel, kakor sem si ga mislil po popisih.

4. januarja kaže R. toplomer 23 stopinj gorkote.

5. januarja veselje, kajti ugledali smo suho temljo, in sicer krasni antiljski otok Martinique (Martinik).

Ladja smrti

6. januarja smo jadrali v luko martiniško; zamorci, mulati in belci so nam plavali naproti, mi pa smo jim v morje metali denarje, da so jih iskali pod vodo, toda kmalu so jih z morskega dna prinesli na dan. Za plačilo so, menda zasmehovaje, vsakega klicali za »kapitana«. V tej luki stoji ladja, na kateri so za rumeno mrzlico pomrli vsi mornarji in potniki. — Mesto ima 22.000 stanovnikov, 1 del je belih, 8 delov afriških zamorcev in 1 del mešancev; vsi so katoličani; francoska naselbina in posadka je tu. Častniki so nas prijazno sprejeli v trdnjavi, kamor so šli z nami tudi naši ljudje, ki so tukaj prvič stopili na suho, odkar smo odrinili iz Trsta. Kokosovi orehi, banana, sabote, ananas: vsega tega žlahtnega sadja, ki sem ga poznal le po imenu, je tukaj obilo, a ni nam nič kaj dišalo; njegove slasti se moramo še-le privaditi. — Svetih treh kraljev dan smo imeli 31 stopinj gorkote, lahko si torej misliš, kakšna vročina da mora biti poleti! Po dvadnevnem počitku odrinemo iz luke, ravno ko jo je vanjo zavil »Peruvian«, ki je dva dni pred nami šel iz Gibraltarja.

11. januarja smo se peljali ob prekrasnem luninem svitu mimo otoka Jamajke; ravno smo bili pospali, kar nas o polnoči iz spanja zbudijo mornarji, kriče da je nekdo v morje skočil; bil je neki tehnik iz Prage, ki se mu je zmešalo; brez sledu je izginil v valovih; to noč se je pripetila tudi še druga nesreča, padel je z vrvne lestve mornar; v dveh minutah so ustavili ladjo in poslali rešilni čoln iskat ga, a niso ga našli.

13. januarja smo z daljnogledi ugledali otok Kubo.

14. januarja smo se peljali mimo Predgorja sv. Antona, potem skozi morsko ožino Yukatan. Mehiški zaliv ima veliko kleči, to je, nakupičenega proda; jako nevarno je po njem voziti; naš barkovodja, izkušen star mornar, je vozil počasi in vsako uro meril globočino morja, da ne bi zadel na kleči.

16. januarja strašen vihar; mene je danes prvič napadala morska bolezen. Verjemi mi, živega satana se ne bojim; ali ko sem videl, kako je vihar našega lesenega velikana (barko) sem ter tje metal in sukal in se ž njim igral kakor z lahkim peresom, me je vendar strah preletel, in nehote sem se spominjal nečimernosti vsega sveta.

Neprijazen sprejem

17. januarja smo dospeli v Verakruc, kjer so nas naši generali in častniki z velikim veseljem sprejeli. V istem hipu mi ni prišlo na misel, da sem tako daleč od ljube svoje domovine. Verakruc je podoben laškim mestom; na planih strehah sede mrharji (jastrebi, ki mrhovino žro), tukaj prekoristni ptiči, ker pokončujejo škodljive mrčese in nesnago; zato obsodijo za pol leta v ječo vsakega, kdor ubije mrharja. Drugih posebnosti Verakruc nima razun te, da se meščani po železnih šinah vozijo na vozeh, ki jih vlačijo mule. Domači prebivalci nas še pogledali niso, le nemški kupčevalci so nas vabili v svoje čitalnice.

21. januarja smo zapustili to neprijazno mesto in odšli smo v Orizavo. Ta okraj je močviren, s plevelom preraščen, neprijazen, nezdrav, torej imajo Francozi tu v posadki afriško-zamorski bataljon; ti zamorci so jako dobri soldatje, tudi priljudni so, lepe, tanke rasti, in če bi bili beli, bi bili najlepši možaki, ki sem jih videl potovaje to- in onstran oceana; snago jako ljubijo, menda še preveč, ker imajo prepoved, perilo prepogostoma prati.

Pri Kameronu smo čez noč spali pod milim nebom, a porosila nas je gosta megla, tako da smo bili mokri, kakor da bi bilo dežilo; zato so volnate srajce zdravju jako ugodne, če so tudi pregorke po dnevi. Od Kamerona do Orizave je sicer nekoliko prekrasnih divjeromantičnih gozdov in lepih pokrajin, a nikakor tako lepih, kakor jih opisujejo knjige. Sploh je treba vzhodne domišljije njemu, ki hoče trditi, da je Mehika najlepša dežela na svetu. Ves mesec že bivam tukaj, in prehodil sem več ko 120 leg (legua = 1 ura in 8 minut) od Orizave do Pueble in odtod do Perote, a videl sem skoraj le gole gore in peščene planjave. Ako ne bi bil videl gora, bi se mi bilo dozdevalo, da sem blizu Debrečina na Ogrskem, le z razločkom, da tukaj divje rastejo kakteje 4 do 5 čevljev visoki; naranč, limon, anan in banan nisem veliko videl; izmed žita sem zapazil le zrel ječmen, ki jako redko stoji.

Prva slovenska žrtev

Od Perote smo krenili s poštne ceste, — pa saj še cesta ni — in v desetih legvah smo dospeli do Tezuitlan-a; na vsem tem potu nismo videli vode. Pri tem mestu so se bili avstrijski prostovoljci (2. in 6. kompanija lovcev) prvič sprijeli s sovražniki, ki se imnujejo »liberale«, ter jih slavno zmagali (6. februarja). Žalibog! da je tudi nekoliko naših pobitih, kakor so vam gotovo že povedale novice. Zdravniku dr. Kubici je ušel konj ter mu odnesel 1500 pesos (1 peso = 2 gold 16 k. a. v.). Druga praska je bila 10 leg odtod, namreč pri Hakapoastli, kjer zdaj bivam jaz; tudi moja kompanija se je bila in zgubila je tri može (17. febr.); izginil nam je moj rojak Šeljan, vodnik 5. kompanije, v postojnskem okraju doma; Indijani nam pripovedujejo, da so ga sovražniki ujeli in slekli. Zdaj je sovražnik 4 legve od tukaj v Zahopulki, v trdnjavi, kjer vlivajo tope in izdelujejo strelni prah. Vsak dan pričakujemo pomoči, da napademo to trdnjavo. — Oajako so zmagali Francozi po dvamesečni obsedi; pobegli sovražniki se prikazujejo zdaj tu zdaj tam v malih trumah. Kako se bo dala ta nesrečna dežela umiriti, pač ne vem; ako bi imeli 50.000 vojakov in 100.000 naseljencev, morda bi se dalo nadjati. Maksimilijan ima velike skrbi. — Tukaj vojskovati se je velika težava.

Od Tezuitlana do Hakapoastla so, kamor stopiš, sami jarki, torej jako velik trud za nas; vina in piva moramo pogrešati, kajti vino je silno drago; polič po 4—8 realov (en real je 27 krajcarjev našega denarja), pivo je sicer nekoliko ceneje, a slabo je. Častniki smo dobro plačani; jaz imam 81 pesos na mesec in mulo, da mi nosi robo, ali pa namesto mule 6 pesos za odškodovanje. Drugi vojaki dobivajo plačo, kolikršno so imeli v Ljubljani, enkrat na dan meso v laškem pšenu (rižu), dvakrat kavo in žganje; kadar niso na potu se jim daje kava le enkrat. Za denar, ki jim ostaja, si morejo kupiti le sadje ali žganje; vse drugo je predrago. Razun prašičevine je vse drugo za tretjino, dve tretjini ali še celo enkrat tako drago, kakor pri vas; vendar ne misli, da stradamo; doslej smo še povsod dosti živeža našli, le za kruh si moramo sami skrbeti, ker ga prosti Mehikanec nima; on jé le sadje in tortilije, ki so našim mlincem podobne, le da so mečje; v neko polivko jih pomakajo. Indijan je z malim zadovoljen, ves božji dan sedi na otovorjeni muli brez jedi, pa še zmeni se ne zato in nikdar ne kaže nezadovoljnosti. Robo nosijo za nami Kreoli in Indijani na oslih ali mulah, in če je treba tudi 100 krat odsesti, ne mrmrajo. Takih poganjačev je videti stotine na dan, imenujejo se Azrieros, ni pa videti vozov, razun velikih s širokimi in visokimi kolesi; vleče jih po 10 do 16 mul; ravno taki so poštni vozovi, v katerih sedi po 9 oseb. Vozniki ubogo živinico vedno pode v skok, bodisi navzdol bodisi vkreber, tako da se je treba trdno držati voza; domačini večidel jezdarijo, kar je tudi boljše, jahajo pa tudi jako lepo in varno. Nam je pridružen oddelek mehikanskih jezdecev, ki tako predrzno jahajo, da je čuda. Ne vem torej, zakaj da sovražniki, ki imajo dobra orožja, povsod bežijo pred nami, kjer jih napademo; le za barikadami se nam ustavljajo.

13. februarja sem gledal v Puebli, kako so se borili z biki; kdor se boji smrti, ni za ta boj. Vse kosti so se mi pretresle, ko je razkačeni bik oba roga zasadil v prsa borivcu, ki je pri tisti priči mrtev obležal. Huda nevolja zoper to grozno neumne veselice me je spreletela; toda o teh boritvah drugikrat kaj več. Kolikor mest sem doslej videl, mi je Puebla najbolj všeč; lepo zidano mesto je, vštricne ulice se križajo po dolgem in širokem; 70 cerkev ima, izmed katerih je stolna cerkev prekrasna, krasnejša od laških, in to je veliko rečeno. Razun pijače hrana ni dražja kakor na Dunaju. Povej gospodu Debevcu, da sem takoj oddal pismo njegovemu sinu, ki je prav zdrav in zdaj biva v Nabolukanu, malem kraju 11 leg od Pueble. — Kaj več ti bodem pisal, ko bolj spoznam deželo; toliko ti pa že zdaj povem, da bi jo tukaj jako dobro opravil kupčevalec z železnimi izdelki, ki so silno dragi.

Ako me hočeš razveseliti s kakim pismom, pošlji ga v Pueblo, kjer ostane poveljništvo našega krdela.

Srčen pozdrav vsem mojim prijateljem in znancem, in vsem tovarišem domačega polka, zlasti pa Tebi. Z Bogom.

Drugo pismo iz Mehike

Na potu od »Sierra del Norte« v Pueblo sem se ustavil za par dni tukaj, da si od velikega in dolgega truda nekoliko spočijem; kako pa čem ta časek bolje obrniti, kakor da pišem Tebi ter se Ti srčno zahvalim za Tvoji prijazni pismi 23. februarja in 1. maja, in za lepe knjige, ki sta mi jih Ti in gospod dr. Ivan Bleiweis poslala.

Prejel sem bil drage mi spominke, ko je vojščak najbolj občutljiv, namreč ravno predno smo imeli iti sovražniku nasproti, tolikanj dražja so mi torej bila Tvoja poročila. Tu sem videl nekatere častnike prvikrat, kar sem odrinil iz bele Ljubljane, in morda tudi zadnjikrat Bilo je 30. junija v Peroti, kjer nas je 20 častnikov veselo sedelo skupaj pri igri, petju in živem kramljanju; drage kapljice ogrskega vina so nam razgrevale srca in kri ter vzviševale židano voljo. Največjo stopnjo pa je doseglo naše veselje, ko je častnik v sobo stopivši, velik zvezek v rokah drže, na vse grlo zakričal: »Gospodje, pisma iz Evrope so tukaj.« — Dobro! dobro! Ali je med njimi tudi moje? sem ž njim! — se je glasilo od vseh strani. — Vsak je hotel svoje prvo imeti. Med srečnimi, ki so kaj prejeli, sem bil tudi jaz, kajti dobil sem dve pismi in sicer obe iz Tvojih dragih rok Prvo, katero si mi pisal 23. februarja, je bilo dolgo na poti, menda je bilo zgrešilo pravo pot. Zdaj čutim, kako drago je pismo! Dasi tudi smo bili radovedni, da senice niso tako, vendar smo prejenjali brati, ko je neki častnik, prijemši za kupico, na ves glas napil vsem dragim domače zemlje, ki se spominjajo nas v daljni tujini. In »slava« — in »živijo«-klici so nam doneli v vseh avstrijskih jezikih.

Po tem precej dolgem uvodu Ti hočem poročati najvažnejše stvari iz svojega dnevnika.

Indijanci

Od 22. februarja sem bil že v mnogih praskah in bitkah, in sicer 26. februarja, 1., 3. marca, 13., 14. aprila, 16., 20., 22. julija, 2., 3. avgusta, in še v več drugih manjših.; vse so bile v »Siera del Norte«. Ta »Sierra« je jako rodovitna, ima veliko jarkov in visoke gore z najbohotnejšim rastlinjem, je od Pueble na severo-vzhodno stran med Peroto, Tulancingo in med reko Zempvalo; v vaseh in posamezno stoječih kočah prebivajo rdeče-rjavi Indijani, v mestih pa kreolci, ki so pa precej rjave barve. Pokrajina je velikanska; »Brülle« blizu Dunaja jej je podobna, seveda v majhni izmeri. Naši Indijani so vsi kristjanje; v svojih kočah pa iz temnih časov hranijo še marsikaj, kar spominja na malika »Vielipucli«, katerega so nekdaj molili, dasiravno so pobožnejši in boljši kristjanje kakor vaši Tirolci. Prav naraven narod so še, priprosti v hrani in obleki, največje težave trpijo molče; nikogar izmed njih nisem še slišal pritoževati se ali godrnjati, niti nisem videl koga jokati, akoravno je imel že marsikateri dovolj vzroka. Pet mesecev in pol sem živel med njimi, nekateri so se vojskovali na naši strani, nekateri so odnašali ranjence ter bili na pomoč onemoglim. Med njimi, ki so tem dobrim ljudem nakladali preveliko težo, sem bil, žalibog, tudi jaz; vodila me je želja, da bi našim polajšal težave! Spoznavši svojo krivico, sem jih odškodoval kolikor mi je bilo moč.

Junaštva železnih Slovencev

Priliko si imel v Ljubljani videti avstrijske prostovoljce, in gotovo si si mislil, da niso vsi taki, kakršni bi morali biti za velike težave in trud v vojski, dasi tudi imajo dobrega vojaškega duha. Nikar se ne smej, da našim ljudem pripisujem pravega junaškega duha; kajti resnica je, ki jo zdaj moram spoznati; v Ljubljani, seveda sam ne bi bil nikdar verjel, da se bodo tako hrabro in junaško bili s sovražnikom. Vedi, da so le meni že pripomogli, da sem prejel dve slavili, bronasto vojaško medaljo in viteški križec »guadalvupe«-reda. Prvo slavilo mi je pridobil tretji dan marca, drugo pa mi je došlo za hrabro obnašanje 16. in 22. julija. Izmed najinih rojakov se jih je že veliko izkazalo. Lovec Hebina iz kranjskogorskega okraja je bil prv, ki je potem, ko sem jih bil izmed 15 mož 5 že zgubil, na moje povelje zlezel na hišo, v kateri se je branil sovražnik. Ta dan se nam je jako hudo godilo. Nas (deseta kompanija), pol devete in sto domačih vojakov je napadlo v Zakapoakstili ob petih zjutraj 1000 kvatekomakov, v vojski najbolj izurjenih Indijanov. Meni je došla naloga, naskočiti nekaj hiš. Prvo smo vzeli brez zgube, tudi do druge smo pririnili, toda tu smo prišli v križnji ogenj, in moja hrabra četa je zgubivala junaka za junakom. Nisem si vedel drugače pomagati, kakor da sem ljudem ukazal na hišo, in pomagalo je. V enem hipu so bili na strehi, naglo pometali z nje opeko, potem pa vanjo pucali, da je bilo veselje. Kmalu se je umaknil sovražnik iz hiše in zmaga je bila naša. Lovec Lekše, iz Zaboršta blizu Novega mesta, se je boril 14 marca kot oroslan, trikrat je bil ranjen in njegov plašč je prestrelilo 10 sovražnih krogelj; zdaj je že precej ozdravel, toda ena roka mu menda ne bode več rabila in ena krogla mu še tiči v trebuhu. — Kočabe iz Notranjskega in lovec Povše iz mokronoškega okraja, sta se branila 22. julija Spartancem enako, s 17 možmi proti več ko 100 hudim sovražnikom. Kočabe je bil v tej praski malo ranjen, Povšetu pa sta dve kroglji prestrelili desno roko nad komolcem. Javalne mu bode več rabila. Imenovane štiri junake kinča srebrna medalja, večjega slavila za vojščake, ki niso častniki, nima naše cesarstvo, pravijo pa, da bode cesar ustanovil še zlato.

Kakor sem jaz hvalil junaško obnašanje imenovanih štirih Kranjcev, tako ti občuduj železno naturo, katero je izkazal Jurij Jenko, doma iz Loke. 14 marca je dobil na glavo nekaj udarcev, tako da je zgubil zavest in se zgrudil na tla; sovražnik mu je pobral telečak, puško, plašč in torbo s patroni vred, ter ga pustil ondi. Kmalu potem se je vlil dež in Jenkotu se je povrnila zavest. Vstal je, udrl za nami na gore; toda mi smo jo bili od ondi že odmaknili. Jenko, ki kraja ni poznal, je v gozdih zašel ter sredi sovražnikov taval po gorah celih 30 dni, živeč ob samih koreninicah in travah. Ko smo mi prišli v tiste kraje in ga našli, je bil mrliču podoben; posadili smo ga na konja, častniki, zlasti general, smo ga bogato obdarili ter poslali v varen kraj. Zdaj je popolnoma zdrav in okrepčan. To ti je železna kranjska natura. — Proslavljenih je še veliko drugih naših prostovoljcev, ki imajo slovenska imena, vendar za gotovo ne vem, ali so Slovenci, torej ti ne naznanim njihovih imen. Šalijan, ki sem ti ga bil omenil v prvem pismu, je bil 17. februarja ranjen in ujet in 10. avgusta iz ujetništva izpuščen, toda umrl je za ranami 22 avgusta v puebelski bolnišnici.

Veliko junaških del smo že izvršili avstrijski prostovoljci s svojo hrabrostjo, toda hlepenje po še slavnejših delih je zapeljalo marsikoga v predrznost in — pogubo; navedem ti le nekoliko zgledov. Častnik Bekecs je šel 14. marca s 47 možmi nad Hochapulco, ki je eden med glavnimi sovražnimi kraji, in 18 mož mu je bilo ubitih, 9 ranjenih, 17 ujetih in trije so srečno utekli. — Konjiški stotnik grof Kurzrock je zgrabil s 63 ulanci, oboroženimi s pištolami in sulicami, Ahuacatlan, ki ga je branilo 500 sovražnikov; premagal jih je in spodil iz cerkve, ušli so mu na kupolo, s katere so v cerkev streljali, tako da je moral potegniti iz nje. Komaj jim je ušel na bližnji holmec, toda bil je trikrat ranjen; ranjeni so bili tudi konjiški stotnik grof Sternberg, častnik Sega in 8 mož, 12 je mrtvih obležalo na bojišču; moral se je vdati sovražniku, kateri ga je vprašal po poveljniku. Ko je Kurzrock odgovoril, da je on tisti, po katerem povprašujejo, ga je sovražni poveljnik Perez sam ustrelil. Izmed mehikanskih vojakov, ki so Kurzrocku pomagali, je bilo ujetih 17. Te so peljali v neko sobo, iz katere so jih izpuščali posamič in vsakega sproti ustrelili. — Zdravnik dr. Hofmann je spremljal častnika Rančeg-a, ko je šel 20. avgusta s 54 možmi na ogled proti Naulinco. Gredočima so povedali kmetje, da je v tem kraju veliko sovražnikov. Rančeg se hoče vrniti, Hoffmann pa mu prigovarja, naj napade sovražni kraj; Rančeg stori po njegovem nasvetu, Hoffmann je med prednjaki, kateri res tudi z naskokom vzamejo prvo barikado, toda zadeneta ga dve krogli. Drugi dan je Hoffmann umrl, Rančeg je ostal mrtev na bojišču. — Častnik Göncy je zginil s 33 lovci, nikdo ne ve, kaj da se mu je zgodilo.

Nadalje iz Pueble. Danes ne morem sam pisati, kajti črv na desnem palcu mi brani. Kaj več torej, ako Bog da, v prihodnjem listu.

Iz tretjega pisma

Razen »liberalcev« in »Saragosov«, kakor se zovejo naši nasprotniki, imamo pa še druge sovražnike; to je nesnažnost domačinov, nabirači, ki naše ljudi zapeljujejo, da bi pobegnili od nas in rumena mrzlica. S Francozi vred nas je premalo, da bi pomirili to veliko cesarstvo, katero tako ljubi spremembo, da je v teku 45 let imelo že 40 vlad; treba je torej še ljudi, veliko ljudi. To kar imamo v lasti, bomo obdržali in se še razprostirali, ako severni Amari-

Čudovito osvežilo za poletil

Kadar je vročina in prah, je kar potrebno, da si umijete glavo z Elida Shampoonom. To Vas osveži in Vam ohrani lase lepe in zdrave!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Maribor

☐ **V cvetu mladosti** je preminula na posledicah neozdravljive zavratne bolezni Mara Šnuderlova, bivša magistratna uradnica, stara 29 let. Rajnka je bila blago dekle, ki so jo povsod radi imeli. Bila je vneta članica mariborskega Ljudskega odra. Bodi ji ohranjen trajen spomin, težko prizadeti rodbini naše globoko sožalje. Pogreb blage pokojnice bo jutri ob 16 iz kapele na frančiškansko pokopališče.

☐ **50 letnico obhaja** te dni v krogu svoje rodbine urednik g. Vekoslav Spindler. Ob lepem jubileju naše prisrčne čestitke!

☐ **Maribor bo še zaslovel.** Radi raznih specialitet. Že svojčas smo poročali, da je mariborski vrtnar Džamonja vzgojil na svojih vrtiščih posebne vrste rožo, ki jo je imenoval po Mariboru. Toda Maribor bo zaslovel tudi na polju ročnih izdelkov. Pri obiskovalcih razstave ženskih ročnih del pri šolskih sestrah je zbudila posebno zanimanje iznajdba s. Rozalije v tehniki ženskih ročnih del. Osnutek, ki ga je z vso skrbnostjo zamislila s. Rozalija, je povzet iz motivov za »pantles« vezenje, izpeljan pa v »Baledo« vezenje. Osnutek je s. Rozalija krstila za »Maribor« ter ima to prednost, da je prav posebno trpežen in se pri pranju ne trga tako lahko kakor drugi ročni izdelki.

☐ **Danes:** poleg nogometnih tekem železničarskih družin in rokoborb na sportnem polju: ob osmih zjutraj ženski lahkoatletski miting na Rapidovem igrišču; ob 11. stafetni tek skozi mesto za Schellov pokal. Cilj na Trgu Svobode.

☐ **Usmiljena srca** se naprošajo za blagohotne prispevke za ubogo ženo s kopico nepreskrbljenih otrok. Darila sprejemajo v upravi na Koroški 1 in v podružnici na Aleksandrovi cesti 6.

☐ **Dvoje ubojev** je bilo včeraj predmet obravnave pred tukajšnjim malim senatom. Dogodek, ki je predmet obtožbe posestnikovega sina Franca Soveca iz Mezgovc, ima svoje ozadje v malenkostnem incidentu s pokojnim Fr. Tošem, ki ga je Sovec radi ljubosumnosti zabodel dne 26. marca t. l. zvečer s toliko silo v leva pleča, da je neizbežno nastopila Toševa smrt. Obtoženec se zagovarja, da ni imel namena usmrtiti Toša. Tudi se je zagovarjal včeraj radi uboja pred tukajšnjim malim senatom posestniški sin Anton Kozel iz Velike Varnice. Pobiral je dne 19. februarja t. l. pri gostilniških gostih napitnino za muzikante. Ker mu navzoči Janez Vindiš ni hotel ničesar dati, se je med obema vnel prepir, v teku katerega je Kozel udaril Vindiša s sekiro po glavi. Na posledicah smrtnonosnih poškodb je Vindiš dva dni pozneje podlegel.

Kozel, ki ga je zagovarjal dr. Ravnik, je bil obsojen na tri leta zapora radi prekoračenja silobrana; Sovec pa je dobil pet let robije in triletno izgubo častnih pravic. Zagovarjal ga je dr. Reisman.

☐ **Drveči vlak je zagrabil** pri Račah 36 letnega progovnega delavca Josipa Laha ter ga vlekel več metrov naprej; Lah je po srečnem naključju ušel smrti. Zadobil je nevarne poškodbe na celem telesu. Odpremili so ga v splošno bolnišnico. Njegovo stanje je zelo resno.

☐ **Konkurzi.** Konkurz je napovedan o imovini trgovca s papirjem Rudolfa Smoleja na Ruški cesti, trgovke Mire Ošlak na Glavnem trgu ter pekovskega mojstra Franja Korena v Smetanovi ulici.

☐ **V obilju je bilo blaga** na včerajšnem trgu. Na sedmih vozovih so pripeljali okoliški kmetje za 73 vreč deželnih pridelkov, največ krompirja. Novi krompir se je prodajal po 6—7 dinarjev za kilogram. Zelenjadni trg: karfijola do 10 Din za kilogram; čebula 5—6; glavnata solata 0.50—2; špinača 1; gobe 1; in potem grah po 7, fižol v stročju pa 15. Perutnine tudi dovolj: 64 kokoši (30 do 45), 560 piščancev (20—75), 38 rac (15—25), 24 gosi (30—60). Več vozov črešenj na novem trgu po 4—7 Din za kilogram ter 2—3 Din za liter. Slaninarji so pripeljali na trinajst vozeh 31 zaklanih svinj po običajnih cenah.

☐ **Mariborska dravska eskadrila** bo težko prišla do svoje sestave. Čolni na Dravi namreč v poslednjem času kar kopne. Še nedognani dravski pomorščaki jih v temini noči spravljajo v neznane smeri. V noči na petek je zopet izginil čisto nov čoln zasebnice Neže Potočnik, vreden celega jurija. Skrivnostnim pomoščakom odplavljalcem so že na sledu.

☐ **Krasnega divjega petelina** je ustrelil v Črni znani mariborski nagačevalec g. Zieringer. Nimrodov blagor!

☐ **Neznanec s krinko** bi se imel pojaviti v petek zvečer na unionski verandi in se v rokoborbi spoprijeti z Nizozemcem Van de Borgom; pa se je bržčas premislil. Mesto neznanca sta potem nastopila Madjar Bogner in Bolgar Belič; neodločeno. Zelo fair odločilno borbo sta predvedla Saksonec Frank in Romun Pescarscu; v 44. minuti je Saksonec nadvladal sicer izredno žilavega Romuna. Stanje po petkovem večeru je sledeče: 1. Frank (2 zmagi, 4 neodl.); 2. Belič (1 zmaga, 5 neodl.); nato sledijo: Poljak Oršovski (1 zmaga, 5 neodl.); Madjar Bogner (1 zmaga, 3 neodl.); Sedmogradčan Čontoš (5 neodl.); Romun Pescarscu (1 zmaga, 4 neodl. in 1 poraz) ter Nizozemec Van de Borg (1 neodl., 6 porazov). Na včerajšnjem sporedu so bila sledeča srečanja: Van de Borg in Zamorec Tom Sayer, Bogner in Pescarscu ter Oršovski in Frank (odločilna borba).

☐ **Do razburljivega incidenta** je prišlo ob priliki petkovih rokoborb in spoprijemu Poljaka Orszovskega in Sedmogradčana Čontoša. Slednji je meni nič tebi nič pričel obdelovati na tleh ležečega Poljaka s pestjo v nos in obraz, kar je povzročilo med občinstvom vihar razburjenja. Žvižgi, vpitje, protesti. Takšne nastope z nekvalificiranim ponašanjem — s stisnjeno pestjo udarjati je pri rokoborbi strogo zabranjeno — in skrajno surovostjo je treba s takojšnjo diskvalifikacijo enkrat za vselej preprečiti. Občinstvo je ob priliki petkovega incidenta dalo čutiti, da so tukaj kulturna tla in da je treba s tem računati.

☐ **Na delovnem trgu.** Takoj dobijo zaposlitev preko tukajšnje posredovalnice dela: 3 čevljarji, 2 kurjača, 1 kolar, 1 kontorist, 25 hlapcev, 1 stavbni tehnik, ter 1 slaščičarski in pekovski vajenec, razen tega 14 dekel, 2 gospodinji, 12 kuharic, 15 služkinj, 2 sobarici, 7 natakaric, 1 vzgojiteljica, 1 varuška ter 1 strojna pletiljka.

☐ **Na počitniški dom kraljice Marije** na Pohorju je odšla včeraj prva skupina okoli 100 otrok in sicer en del po železnici do Slov. Bistrice, drugi del pa z mestnim avtobusom do Polskave. Otroci so bili sila razpoloženi in veseli. Nekaj otrok je izostalo, ker jim šolsko ravnateljstvo ni dalo dovoljenja za predčasno prekinitev pouka. Včeraj pa je došlo telefonično privoljenje banske uprave, da morejo dotični otroci takoj odriniti na Pohorje.

☐ **SSK Maraton.** Prijave za plavalni tečaj se sprejemajo še danes do pol 11 v klubovem tajništvu na Aleksandrovi cesti 6. Zbor prijavljencev jutri ob osmih zjutraj na otoku.

☐ **Poceni meso.** V torek se bo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnici prodajalo od sedme ure naprej 230 kg govedine po 8 Din kg. Prodaja na osebo največ 2 kg.

— **Dražba.** Dne 16. junija 1931 ob 8 dopoldne se vrši pri sodišču v Radovljici dražba »Amerike«, t. j. lepega arondiranega posestva pri Lancovem, pripravnega za letovišče. Izklicna cena 37.000 Din.

Kranj

Prvo sv. obhajilo za vse otroke bo danes 14. junija med osmo sv. mašo v farni cerkvi. Kakor vsako leto, bo tudi letos gotovo potekel v največji slovesnostni praznik, ki mlade otroške duše prvič tesneje združi z Bogom in ki v pozna leta ostane v prelestnem spominu, kot blesteč svetilnik iz daljine.

Nov zobozdravnik. V hotelu »Stara pošta« je pričel ordinirati nov zobni zdravnik g. dr. Josip Demšar, ki je tretji zobni zdravnik v Kranju.

Zobozdravnik

Med. univ. dr. Dragotin Demšar

prične ordinirati v prostorih hotela „Stare pošte" s 15. junijem

Trbovlje

Taborenje trboveljskih Gozdovnikov se bo vršilo letos od 9. do 29. julija v bližini vasi Koritno, približno četrt ure od Bleda. Idiličen prostor, obkrožen z smrekovim gozdom je že pripravljen. Za letošnje taborenje vlada med članstvom izvanredno veliko zanimanje ter so priprave v polnem teku. Posebno razveseljivo dejstvo je, da se bo taborenja udeležilo tudi večje število odraslih družin, tako da bo mladina pod sigurnim nadzorstvom starejših. Tabornina je določena za tritedensko bivanje vključno z vožnjo po železnici tja in nazaj za člane 250 Din, za nečlane 300 Din. Sprejme se še nekoliko gostov. Prijave je nasloviti na Jugoslovansko gozdovniško ligo Trbovlje.

Danes v nedeljo dne 14. t. m. ob 16 se vrši prvič na novem igrišču ob Novi cesti prvenstvena tekma med prvakom Celja »Atletik« SK in prvakom SK Trbovlje. Ker sta oba kluba v dobri formi, se nam obeta mnogo sportnega užitka.

Jesenice

Okrožni koncert. Danes ob pol 4 popoldne bo v dvorani Krekovega prosvetnega društva okrožni koncert radovljiškega pevskega okrožja, pri katerem nastopa sedem zborov — okoli 200 pevcev. Koncert bo prenašala tudi ljubljanska radio postaja. Le škoda, da se ob istem času vrši na Bledu koncert celjskega pevskega društva »Oljka«. Nesporazumljenje bo vsekakor škodovalo na obisku ene ali druge prireditve.

Jeseniška Krekova mladina poleti danes na Golico. Izletu se pridružijo tudi druga bratska društva.

Na Jesenicah se ustanavlja prepotrebno olepševalno društvo. Ustanovni občni zbor se bo vršil danes v restavraciji g. Tancarja.

Betonski most čez Savo v Kurji vasi je dograjen ter bo v kratkem oddan prometu. Posestniki, ki imajo onkraj Save svoja zemljišča, težko pričakujejo tega dne.

Rekordni obisk Golice se obeta na nedeljo dne 12. julija. Ta dan namreč poleti zračni velikan »Zepelin« čez Dunaj v Celovec in nad Vrbskim jezerom do Beljaka. Z Golice bo ta polet mogoče krasno opazovati in kdor še ni videl »Zepelina«, razen na sliki, se bo ta dan gotovo povspel na lahko dostopno goro.

Iz društvenega življenja

Akademski pevski zbor. — V ponedeljek, 15. t. m. se bo vršila pevska vaja. Vaja obvezna za vse pevce, ker je priprava za bližnji nastop v radiu. Uspeh tega nastopa je za APZ odločilnega pomena. — Odbor.

Poizvedovanja

Izgubila je revna oseba denarnico z manjšo vsoto denarja in nekaj listin na Ižanski cesti. Ker je oseba uboga prosi, da se ji vrne proti nagradi v župnišče k Sv. Jakobu, Ljubljana.

Naznanilo

Podpisano avto-podjetje vljudno obvešča p. n. občinstvo, da je družabna tvrdka Kondrič & Dolmovič prenehala obratovati kot družabna tvrdka in posluje v naprej kot i n k o s t n a tvrdka, kot označeno spodaj. Obenem se priporočam za nadaljno naklonjenost p. n. občinstvu, katero se bom potrudil v vsakem oziru zadovoljiti. Na razpolago imam tudi elegantno avto-limuzino. Kličite telefon inter. št. 23.

Kondrič Ludvik, Novo mesto.

avtobusno in avtotaksno podjetje.

Okrepitev domačega trga

Letošnja konferenca TOI zbornic se vrši na sedežu banatske Trgovsko zanatske in industrijske komore v Velikem Bečkereku. Na dnevnem redu je v prvi vrsti vprašanje ureditve hidrotehnične službe v Jugoslaviji, ki celo Vojvodino in severno Srbijo globoko zanima. O tem vprašanju je spisal ing. Nikola Bešlič kot ekspert bečkereške zbornice brošuro, v kateri je pojasnjen gospodarski pomen vodnih gradb navodnjavanja zemljišča, izkoriščanje vodnih sil, asanacija mest in selišč, preskrba prebivalstva s pitno vodo ter kritično ocenjena naša vodopravna zakonodaja. O tem vprašanju je tudi novosadska zbornica pripravila svoj koreferat.

Glavna točka dnevnega reda pa je razprava o problemu okrepitve notranjega tržišča, o katerem bo podal referat gener. tajnik Ljubljanske zbornice za TOI g. Ivan Mohorič. V zvezi s tem glavnim referatom je tudi koreferat zagrebške zbornice kot tretja točka dnevnega reda o vprašanju ustvarjanja nacijonalno orijentirane miselnosti konzumentov.

Referat ljubljanske zbornice ugotavlja že v uvodu, da je nastala potreba preorijentacije v naši zunanji politiki. Danes se še vedno predstavlja široki javnosti vprašanje pšenice kot osnovni problem našega izvoza, pri tem pa je uradno ugotovljeno, da izvažamo komaj dobrih 10% celokupne produkcije pšenice. Dočim posvečamo vprašanju cerealij vso pažnjo in neprestano iščemo povsod samo rešitev za izvoz cerealij, pa opuščamo mnoge stvari, ki bi bile potrebne, da se domače tržišče pojača, da organiziramo produkcijo tako, da bi čimveč svojih potrebščin krili z domačim delom. Skoro tri četrtine našega uvoza so industrijski produkti, ki nam jih dobavlja inozemstvo. Za večino teh produktov imamo surovine v državi in če bi jih izdelovali doma, bi dobilo tisoče pridnih rok kruha in zaslužka, ki ga iščejo sedaj daleč po svetu.

Poročevalec se vpraša, ali je potrebno, da smo uvozili lani za 26.8 milj. Din modre galice, ko imamo zadostne instalacije za njeno izdelavo v državi, da uvažamo za 28 milj. Din strojilnih ekstraktov, ko spadamo med najmočnejše eksporterje strojilnih izvlečkov, za 20 milj. Din soli, namesto da bi povečali domače saline, za 2.7 milj. Din vžigalic v dobi, ko se v prevzeti domači tovarni ustavlja delo; za 15.5 milj. Din podplatov, za katerih izdelavo imamo v Dravski banovini nad 20 tovarniških obratov, za 50 milj. Din čevljev iz kože in za 24.4 milj. Din svilenih čevljčkov, v dobi, ko se pritožujejo obrtniki in tovarnarji nad strajno slabo zaposlenostjo. Poudarja, da se pač ne more imenovati, da je racijonalno, če za 34 milj. Din mlatilnic nabavljamo v inozemstvu, ko bi lahko doma zaposlili več sto delavcev z njihovo izdelavo, za 15 milj. Din pohištva, za 23 milj. Din ovojnega papirja, 28 milj. Din papirja za tiskanje, dočim domače tovarne reducirajo obrate in odpuščajo delavce.

Referat opozarja, da bi imelo sedanje stanje lahko v kritičnih časih katastrofalne posledice za državo in da je zato imperativna dolžnost vsakega gospodarja, da deluje na jačanje domačega tržišča, ker nam je domača samostojnost in neodvisnost tudi najboljše poroštvo politične svobode.

V obširni pismeni razpravi o problemu notranjega tržišča, ki jo je predložil referent kongresu, je obdelano vprašanje padca narodnega dohodka zadnjih let, obremenitev naše industrije s surovinami in pogonskim materijalom ter problem nivelacije cen na domačih tržiščih. Ugotovljeno je, da je investicijska delavnost Jugoslavije samo, kar se uvoza tiče, nazadovala v preteklem letu za 100 milj. Din ter da je delo na ekonomski obnovi, ki smo ga izvršili v preteklem desetletju, posebno v prilog zboljšanja komunikacij razvoja mest, pospeševanja turizma in organizacije kredita, dalo sicer dobre rezultate, da pa ga je treba še bolj intenzivno in v še večjem obsegu nadaljevati, da se iz sedanjega primitivnega stanja razvijemo v močno in neodvisno gospodarsko celino.

Pred pogajanji z Nemčijo

Na zadnji plenarni seji Zbornice za TOI je poročal zborniški tajnik g. I. Mohorič tudi o predstoječih trgovinskih pogajanjih z Nemčijo to-le:

V toku poletja se pričakuje, da se bodo pričela tudi pogajanja z Nemčijo. V tem oziru so žal izgledi za uspešno zaključitev tarifnega sporazuma minimalni. Kratkoročna trgovinska pogodba iz leta 1927. je formalno potekla že dne 20. decembra 1929 in se od tedaj molče podaljšuje, ker ni bila odpovedana. Nemčija je v zadnjem času uveljavila znatna povišanja carinskih tarif in druge ukrepe, ki zadevajo naš izvoz. Zato vidimo, da postaja neenakost v trgovinski bilanci na našo škodo vedno večja. Lansko leto je dosegel deficit naše bilance z Nemčijo že 430 milj. Din in se bo v tekočem letu najbrž še povečal. Naš delež na nemški zunanji trgovini je zelo minimalen. Stojimo pri uvozu na 35. mestu. Pred nami ranžira celo Grčija, mala Luksenburška, Romunija, Madjarska itd. Pri izvozu pa zavzemamo 25. mesto t. j. 1% nemškega izvoza, seveda vštevši reparacije.

Dokler je v veljavi klavzula največjih ugodnosti in dokler bo Nemčija vsled ogromnih reparacijskih obveznosti prisiljena voditi tako pretirano agrarno zaščitno politiko, se s carinsko tarifnim sporazumom položaj ne bo dal mnogo popraviti. Saj vidimo vsi, kako se dan na dan množijo takozvane »Notstandsverordnungen«, ki zadenejo danes hmelj, jutri jajca, koruzo itd., in ki niso uperjene direktno proti nam, marveč proti uvozu sploh in pri teh predmetih se tudi v bilateralnih pogodbah ne da doseči bistvenih olajšav.

ODLOČBA GLEDE OBVEZNOSTI ZAVAROVANJA VRATARJEV, SLUG, HLAPCEV ITD.

Na podlagi 3. odstavka § 3 Zakona o zaščiti delavcev in z ozirom na nastale sporne primere, ali je smatrati vratarje, čuvaje, sluge, kočijaže, hlapce, strežnike, kuharje, ki so zaposleni pri obrtnih, industrijskih, trgovskih, prometnih in njim sličnih podjetjih, kot pomožno osobje v smislu Zakona o zaščiti delavcev, je odločilo ministrstvo, da vratarji, čuvaji, kočijaži in hlapci, strežniki, kuharji, ki so najeti za opravljanje pomožnih poslov pri obrtnih, industrijskih, trgovskih, prometnih in njim sličnih podjetjih, niso smatrati glede odredb o delovnem času kot pomožno osobje po Zakonu za zaščito delavcev, ker te osebe niso v neposredni zvezi z organiziranim delom v neposredni zvezi z organiziranim delom podjetja, kakor to predvideva § 2 omenjenega zakona.

*

Otvoritev podružnice Opštega Jugoslovenskega bankarskega društva (Splošnega jugoslovenskega bančnega društva) d. d. v Ljubljani. Uradni list te dni prinaša objavo o registraciji ljubljanske podružnice gori navedene banke. Kakor doznavamo, so preddela za otvoritev te podružnice izvršena in bo podružnica začela poslovati tekom avgusta t. l. v reprezentativnih prostorih zavarovalnice »Dunav« na Aleksandrovi cesti 6. Vodstvo podružnice je poverjeno gospodu ravnatelju Ante Tavčarju v Ljubljani. O tem zavodu smo prejeli sledeče podatke: Banka je bila ustanovljena leta 1928 ter je prevzela hrvatsko podružnico Wiener Bankvereina v Zagrebu; sedež družbe se nahaja v Belgradu, glavna zavoda pa sta v Zagrebu in Belgradu. Polno vplačana glavnica banke znaša 100,000.000 Din, rezerve pa 27,512.000 Din. Razen domačega kapitala je na banki pred vsem udeležen belgijski kapital in sicer potom Société Genérale de Belgique in pa Banque Belge pour l'etranger, dalje Basler Handelsbank, Wiener Bankverein in pa Česka Union banka, Praga. Z ozirom na vsekakor visoka lastna sredstva banke in pa vsled udeležbe bank svetovnega slovesa, spada Opšte jugoslovensko bankarsko društvo med najmočnejše denarne zavode v Jugoslaviji. Vsled dobrih odnošajev te banke z inozemskim kapitalom bo glavna naloga novega zavoda, da naveže ozke stike slovenskega gospodarstva s cenenim inozemskim kapitalom.

Tiskarnarski obrti za skupne zbornice. Gremij tiskarskih in sorodnih grafičnih podjetij se izjavlja z ozirom na razprave in polemike glede sistema zbornic, da stoje tiskarska grafična podjetja odločno na stališču, da se imajo tudi v bodoče obdržati skupne zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Ločene zbornice bi pomenile le cepitev enotne gospodarske fronte. Enotna fronta v skupnih zbornicah pa nam je osobito v težkih časih gospodarske krize in v času, ko se moramo boriti za olajšavo davčnih in drugih bremen ter za ugodno rešitev življenjsko važnih gospodarskih vprašanj, še posebno potrebna. Zato ločene obrtne zbornice odločno odklanjamo. Tudi nam je pokazala izkušnja, da so mogle skupne zbornice vedno boljše in uspešnejše delovati za interese obrtništva, kakor ločene, kar kaže ravno primer naše ljubljanske skupne zbornice in zanatske komore v Belgradu. Tudi je jasno, da bi z mnogo večjimi prispevki, ki so že danes dokaj visoki, ne bi mogli vzdrževati takega zborničnega aparata, kakor je za uspešno delo in zastopstvo naših interesov neobhodno potreben. Ko obrtništvo razpravlja in se izjavlja o sistemu zbornic, zahteva, da se upošteva tudi stališče naše stroke, ki je odločno za sistem skupnih zbornic.

Trgovsko bolniško in podporno društvo vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil v veliki dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ulica št. 27 v torek dne 30. t. m. ob 8 zvečer s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, 2. poročilo blagajnika, 3. poročilo nadzorstva, 4. društveni sanatorij, 5. samostojni predlogi. Samostojni predlogi članov se vpoštevajo na dnevnem redu le tedaj, če so bili vloženi pismeno odboru vsaj 8 dni pred občnim zborom.

Ustanovni občni zbor Gostilničarske pivovarne d. d. v Laškem se bo vršil definitivno v torek 16. junija ob pol 10. dopoldne v hotelu »Savinji« v Laškem z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo pripravljalnega odbora in sklepanje o podelitvi absolutorija. 2. Sklepanje o ustanovitvi delniške družbe in o vsebinski ugotovitvi oblastveno odobrenih pravil. 3. Volitev članov upravnega in nadzorstvenega sveta. 4. Sklepanje o zvišanju delniške glavnice od deset na petnajst milijonov Din. 5. Predlogi v smislu § 17. pravil in slučajnosti. Podpisniki delnic naj prinesejo s seboj originalna začasna potrdila kot legitimacije.

Borza

Dne 13. junija 1931.

Denar

Ta teden je bil devizni promet izredno znaten. Znašal je 20.5 milijona Din v primeri s 9.95, 15.9, 22.1 in 14.9 v prejšnjih tednih. Posebno znaten je bil promet v sredo in četrtek. Največ prometa je bilo v devizah Curih in London.

Državni papirji so ta teden bili nekoliko slabejši. Tudi promet ni bil znaten. Edino v dolarskih papirjih je bil večji. To pomeni, da prihajajo dolarski papirji še vedno v znatnih količinah na naš trg. Tudi tržišče delnic je bilo živahno. Bančni papirji beležijo stalno znaten promet, ravno tako tudi nekateri industrijski papirji.

Curih. Belgrad 9.1225, Pariz 20.17, London 25.045, Newyork 515.70, Milan 26.965, Madrid 52.25, Amsterdam 207.30, Berlin 122.25, Dunaj 72.35, Stockholm 137.975, Oslo 137.875, Kopenhagen 137.875, Sofija 3.73, Praga 15.2575, Varšava 57.78, Budimpešta 90.025, Atene 6.67, Carigrad 2.44, Bukarešta 3.065, Helsingfors 12.96, Bruselj 71.70.

Vrednostni papirji

London. 7% Bler. pos. 79.50—80.25, Newyork 8% Bler. pos. 87.50—89, 7% Bler. pos. 79.50—80, 7% pos. DHB 78.50—80.

Dunaj. Don. sav. jadr. 93.80, Wiener Bankverein 15, Escompteges. 150, Živno 81.50, Guttmann 14.75, Alpine 13.35, Trboveljska 27.30, Kranj. ind. 40, Leykam 2.30, Rima Murany 34.50.

Žitni trg

Budimpešta. Tendenca: pšenica: prijazna; ostalo: slabša. Promet: miren. Pšenica: jun. 14.57—13.73. Zaklj.: 14.70—14.71. Koruza: jul. 13.55—13.85, zaklj. 13.55—13.57, avg. 13.67—13.69, zaklj. 13.60—13.62; maj 11.61—1170, zaklj. 11.60—11.62

Jajca

Produkcija je momentalno povsod močno popustila, tako da so dovozi minimalni. Situacija je vsled tega prijaznejša in so cene nekaj narastle. Kupuje se po Din 0.60. — Sv. Jurij ob juž. žel., dne 12. jun. 1931.

Usnje

Položaj na trgu usnja je ostal nespremenjen. Tovarne so polne zalog in čakajo na jesensko sezijo. Ker so tovarne reducirale vdelavo, zato vsi tovarnarji poskušajo, da cene gotovemu blagu drže, ker upajo, da bodo zaloge še premajhne, ko se začne povpraševanje. Promet je le v prvovrstnem in slabšem blagu, dočim za srednje kvalitete še ni povpraševanja. Te dni je tudi država posegla po blagu in odkupila 40 vagonov usnja. Plačala je višje cene, kakor so na trgu, in sicer za krupon 54 Din, vrat 23 Din, okrajine 19 do 20 Din, kravjo kožo po 49 Din. Iz tega sledi, da bi bilo pričakovati povišanje cen sirovin in naravno tudi usnja v jeseni. Do sedaj se je namreč vedno zgodilo, da je država posegla na trg z velikimi nakupi, v jeseni pa so se cene dvignile. Cene na trgu so za neobteženo blago sledeče: I. kruponi 44—50 Din po tovarniški znamki, vratovi 28—30, okrajine 23—26, Goodyear kruponi so za 30%—35% dražji, obteženo blago pa je za 20% do 30% cenejše po izdelavi in zunanji obliki. Nadalje notirajo: boks črni telečji I. 19, II. 17, III. 15, IV. 13 Din za kvadratni čevelj, rjavi in mako 2—3 Din dražje, goveji črni boks I. 17, II. 15, III. 13, IV. 11 Din, rjavi za 1 do 2 Din višje, kipsboks pa je za 1 do 2 Din cenejši; sandalno usnje čreslostrojeno 8—9, sandalete 11—15 Din, gonilna jermena 80 Din za kg ali m po kakovosti, krom podplatno usnje 70—75 Din za kg.

NAŠIM MALIM

Mirko Kunčič:

Pepček bebček

1.

»Pepček bebček gre! Pepček tepček gre!« so zavriščali vaški razposajenci, kadar je ves beden in majhen prikoracal skozi vas.

Pepčkove oči so se kakor oči plahe živalce žalostno uprle v zasramovalce in nemo prosile: »Nikar!«

Mladim neugnancem pa ni šla Pepčkova žalost prav nič k srcu. Še podžgala je njihovo razposajenost. Tako lepa prilika, da se malo pozabavajo na račun ubogega norčka — pa je ne bi izkoristili!? Hoho!

»Pepček bebček, ali hočeš kos belega kruha?« je posmehljivo zakričal nekdo iz gruče.

Pepčku se je zjasnil obraz. »Saj niso tako hudobni, kot sem si bil mislil,« si je ves srečen dejal in jih hvaležno pogledal.

»O, hočem! Dajte, dajte!« je kakor k molitvi proseče sklenil roke.

Deček s kozavim obrazom in rdečimi lasmi je tovarišem lokavo pomežiknil.

Dečki so se spogledali, se namuzali in sporazumno pokimali z glavo.

Rdečelasec se je sklonil, pobral kamen in ga z vso silo zagnal...

»Na — tu imaš kruh!«

Pepček je bolestno zaječal in se prijel za ranjeno mesto. Rdeč curek krvi mu je pobarval bledi obraz in se pomešal s solzami, ki so se mu ulile iz oči.

To je bilo kakor dogovorjeno znamenje za ostale dečke. Vsevprek so jeli pobirati kamne in jih med škodoželjnim grohotom metati vanj.

»Na — še en kos!«

»In še enega!«

»Dober tek!«

»Kaj sem vam storil? Pustite me!« je Pepček pridušeno ječal in ihtel v okrvavljeni dlani. Pri srcu mu je bilo, da bi legel na tla in umrl...

Brez solnca, brez ljubezni je bila njegova mladost.

2.

Pepček je bil na svetu čisto sam. Nikogar ni imel, ki bi se bil zavzel zanj in mu olajšal težko življenje.

Ko je bil štiri leta star, mu je oče utonil v vaški mlaki, mamo pa mu je ugrabila jetika. Takrat so ga vzeli k sebi tuji ljudje. Opravljal jim je vse one majhne in nevažne posle, ki jih je v kmečkih hišah toliko, da bi moral imeti človek včasih sto rok in sto oči — in še bi jim bil komaj kos. Kakor je bil majhen in slaboten, je bila Pepčkova pomoč izdatna in vidna povsod. Za svojo marljivost pa ni žel nikoli pohvale ali prijazne besede. Vsi so se norčevali iz njega. Ne iz hudobije; samo iz objesti pač in radi zabave... Pepček je bil namreč zelo lahkoveren dečko. Verjel je vse, kar mu je kdo natvezel. To njegov lahkovernost so ljudje največkrat izkoristili.

Poslušajte, kakšno so mu zagodli na Miklavžev dan!

Ko so petelini oznanili rojstvo mladega jutra in so prvi solnčni žarki pokukali skozi okno, se je Pepček zbudil iz lepih sanj. Njegov prvi pogled je obvisel na mizi, ki je stala nedaleč od njegovega bornega ležišča. Zagledal je na njej tri velike pokrite lonce.

»Hoja hej, koliko mi je prinesel Miklavž!« je veselo plosknil z rokami in planil tja. Vedno iznova je pozabil, siromak, koliko podobnih razočaranj je že doživel...

Sunkoma je dvignil pokrov prvega lonca.

»Hopla!«

Malo je manjkalo, da ni padel od strahu znak na tla: iz lonca je skočila velika ostudna — žaba...

Ko je prišel spet do sape, se je ojunačil in odkril drugi lonec.

»Hop!«

Pepčku so se naježili lasje: iz lonca je smuknila kakor bognasvaruj črna miš...

A še mu ni bilo razočaranja dovolj. Z vsem srcem, z vso dušo se je oprijel poslednjega upanja: »V tretjem loncu bo pa čisto gotovo kaj!«

Dvignil je pokrov — in veste kaj je ležalo na dnu tega lonca? — En sam droben piškav oreh...

Pepček se je vrgel z obrazom na posteljo in milo zaplakal. Nikogar ni bilo, ki bi ga bil potolažil. Hlapci in dekle gospodarja, pri katerem je služil, so stali na pragu in se smejali, smejali...

3.

In je bil Pepček večkrat tudi lačen. Hudo lačen.

Nekoč je šel in utrgal drobno jabolko na vrtu. Gospodar ga je zasačil in pretepel. A ker se mu je zdela kazen še premila, ga je pustil brez hrane ves dan.

Zvečer so hlapci napojili Pepčka z žganjem, mu dali skorjico plesnivega kruha in ga odvedli k ribniku kraj vasi.

»Pepček tepček, ali si še kaj lačen?« so ga pobarali.

»O sem, sem!« se je Pepček podvizal s svojimi željami.

»Ali bi še kaj jedel?«

»O bi, bi!«

Pokazali so mu luno, ki se je zrcalila na dnu ribnika.

»Ali vidiš tam hleb sira? Poberi ga in pojej!«

Pepček si tega ni pustil dvakrat reči. Brez pomisleka je planil v vodo... Voda pa je bila mrzla, tako mrzla, da se je Pepček v hipu streznil. Premagal je poželjenje po siru in se jadrno skobacal iz ribnika — na veliko veselje zabave željnih hlapcev. Od sile imenitna se jim je zdela ta kruta šala...

Najimenitnejšo šalo pa so iztuhtali na kresni večer.

Pokazali so zamaknjenemu Pepčku zvezde na nebu in dejali:

»Pepček tepček, ali vidiš cekine nad našo streho?«

»O vidim, vidim!« je verno pritrdil.

»Pristavi lestev, splezaj na streho in si jih naberi!«

In je Pepček ročno storil, kar so mu veleli.

Ko je priplezal do poslednjega klina lestvice, je brepeneče razpel roke pod neskončno nebo... In je spoznal, da je bil ogoljufan, grdo ogoljufan. — Visoko, nedosežno visoko so viselе zvezde-cekini nad njim...

»Joj, saj jih ne bom nikoli dosegel!« je žalostno vzkliknil in zakopal obraz v dlani.

Tačas se je utrnila zvezda in s svetlim plamenom hušnila skozi vsemirje.

Pepček je svetlo zavzet iznova razprostrl roke, da bi ujel »cekin«...

Tedaj je izgubil ravnotežje in padel z lestve na tla.

Presunljiv krik je kakor jek ubitega zvona vznemiril pokojno tišino kresne noči.

Pepček je obležal mrtev na tleh.

Pepčka ne bo nikoli več nihče žalil.

Bel angel se je sklonil nad njegovim ubogim truplom, vzel njegovo kakor sneg belo dušico v naročje in splaval z njo nekam visoko visoko pod sinje nebo — — —

Za bistre glave

Rešitev zloženke

P — etrček
o — kno
č — riček
i — me
t — eloh
n — arcise
i — gla
c — erkev
e — na

Pravilnih rešitev je bilo topot nekaj nad 200. Za nagrado je bil izžreban: Branko Pretnar, učenec II. razr., Rožna dolina, cesta II, štev. 5. Dobi vezano knjigo pravljice »Najdenček Jokec«.

Ponesrečena čarovnija

1.

Čarodej Rokuspokus je prišel v vas. S seboj je imel majhnega pobiča, ki je bil njegov sin in pomagač.

Prvo predstavo je čarodej Rokuspokus priredil še isti večer. Vaški mizar mu je v ta namen zbil v posebni sobi vaške gostilne nekakšen oder, ki je bil v sredi votel. V to votlino se je pred začetkom predstave neopaženo splazil pobič, da bi pomagal očetu pri čarodejnih poslih.

»Cin, cin, cin!«

Predstava se je začela.

Ljudje so v svetlem pričakovanju uprli oči na oder, kjer je stal velik, pokrit lonec — brez dna. Odprtina tega lonca je segala pod oder...

Čarodej je dvignil pokrov, pobezal s palico v lonec in dejal:

»Kakor slavno občinstvo vidi, je ta lonec prazen!«

Ljudje so prikimali.

Čarodej je položil pokrov nazaj na lonec, zakrilil z rokami skrivnostno po zraku in zagodrnjal čarodejne besede predse:

»Hinder honder, coprnija,
rokus pokus, holadrija — bums!«

Dvignil je pokrov in glej; iz lonca, ki je bil še pravkar prazen, so skočile mlade racke...

Ljudje so strmeli, strmeli in se niso mogli dovolj načuditi tej nezaslišani čarodejevi umetnosti...

Kako enostavno in brez težave je čarodej to čarovnijo napravil, vidite na sliki!

2.

Druga točka sporeda.

Čarodej je spet pokril lonec, ponovil čarodejne besede in glej: ko je dvignil pokrov, je iz lonca smuknilo pet srčkanih mladih zajčkov.

Ljudje so zijali, zijali in navdušeno ploskali...

Medtem pa, ko je pobič pod odrom — kakor vidite na sliki — neopaženo spuščal zajčke v lonec, je z grozo videl, kako je muc Požeruh ugrabil kanarčka iz kletke in ga pohrustal... Tega kanarčka bi bil moral spustiti v tretji točki sporeda skozi lonec na oder...

Ko je čarodej odstranil zajčke, je iznova pobezal s palico v lonec in dejal:

»Kakor slavno občinstvo vidi, je lonec spet prazen!«

Ljudje so verno prikimali in radovedno čakali, kaj jim bo čarodej še pričaral iz lonca...

»Zdaj vam bom pričaral iz lonca lepega kanarčka!«

Pokril je lonec, zamrmral nad njim skrivnostne besede in ga koj nato spet s slovesnim obrazom odkril...

Tedaj pa — — —

Halo, otroci!

Kdor od vas bo iztuhtal, kaj se je v tem hipu zgodilo, pride v poštev za lepo nagrado. Nagrajenca bo odločil žreb.

Rešitve pošljite najkasneje do četrtka, 18. t. m. na naslov: Katičkov strička, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Za židano volju

Če mleko zavre...

Andrejček sedi v kuhinji.

Nenadoma zavre mleko v loncu in začne kipeti čez rob.

»Mama! Mama!« zakriči Andrejček, »pojdi hitro sem, mleko je postalo večje, kot je lonec!«

STRIČKOV KOTIČEK

167.

Dragi striček!

Že tri pisma sem Ti pisala, a še nobenega nisi objavil v svojem kotičku. Ali me res prav nič ne maraš? Ne moreš si misliti, kako bi bila vesela, če bi me sprejel v kotiček! Lepo Te prosim, sprejmi me — in Ti bom prihodnjič še kaj pisala.

Te pozdravlja žalostna

Anka Mlakar,
učenka III. razr. v Dol. Logatcu.

Odgovor:

Draga Anka!

Ali misliš, da objavljam pisma samo onih, ki jih imam rad? Kaj še! Če bi bilo tako, bi moral objaviti vseh 1000 pisem, ki ležijo v moji torbi, naenkrat, kajti rad imam vse otroke brez izjeme: revne in bogate, brihtne in nebrihtne, debele in suhe, slepe in gluhe, majhne in velike, razposajene in pridne... Še celo Požgančevega očeta, ki niso več otrok, imam rad, rajši kot muho, ki mi z ljuto krvoločnostjo na nos sede, pa bi Tebe, punčke drobne, ne imel! O, imam Te rad, imam — le kar brez skrbi bodi in se še kaj oglasi!

Kotičkov striček

168.

Ljubi Kotičkov striček!

Ne bodi hud, radi tega, ker smo pri nas tako zaspani! A kakor smo zaspani, »Slovenčevo« otroško stran pa le radi čitamo. Meni najbolj ugaja Tvoj kotiček. Z veseljem sem čital pravljico o »kralju Živžavu in njegovih treh hčerkah«. Zato Te prosim, sprejmi me med svoje kotičkarje! Potem Ti bom še večkrat nadlegoval.

Te lepo pozdravlja

Franček Havranek,
učenec IV. razr. v Kresnicah pri Litiji.

Odgovor:

Dragi Franček!

Ti si mi pa tič! Tebi nič meni nič — zato, ker Ti je zgodba o »kralju Živžavu in njegovih treh hčerkah« ugajala, naj Te dam v kotiček! Takega pisma pa še ne! Sem prepričan, da bodo poslej vsi kotičkarji utemeljevali svojo prošnjo za sprejem v kotiček na podoben način. Prvi bo na primer zapisal: »Imam črnega muca — zato me sprejmi v kotiček!« Drugi bo napisal: »Sem zelo navihan pobič — zato me sprejmi v kotiček!« Tretji bo napisal: »Imam potolčen nos— zato le glej, da me kar koj v kotiček daš!« In tako dalje in tako dalje...

Pa naj bo, no! Sprejmem te v kotiček — toda ne zato, ker Ti je zgodba o »kralju Živžavu in njegovih treh hčerkah« ugajala, nego zato, da bo lahko vsa veseljna Slovenija občudovala Tvojega imenitnega »pisma«, modrost

Pozdravljen!

Kotičkov striček

169.

Predragi striček!

To je moje prvo pismo nate. Čeprav Te ne poznam, vem, da si dobrega srca, ker imaš otroke tako rad.

Jaz zelo rada čitam Tvoje pesmice in povestice. Hodim v prvi razred, kjer se imamo prav prijetno. Pridi nas kdaj obiskat, striček! Saj stanuješ v Ljubljani, ali ne? Pri nas bi Ti ne bilo dolgčas. Še kakšno igrico bi Ti zaigrale in zapele bi Ti. Še enkrat Te lepo povabim in pozdravim, ljubi striček, in Te pričakujem zagotovo.

Tvoja

Slavica Božič,
učenka I. razr. v Lichtenth. zavodu v Ljubljani.

Odgovor:

Draga Slavica!

Kako pa moreš vedeti, če so pesmice in povestice, ki jih čitaš, moje? Saj ne veš, kako se pišem! Morda misliš, da imam sto imen in da je vse, kar se po širnem svetu tiska — napisano od mene!? Nak, za tako imenitnega in učenega me pa spet ni treba imeti!

To, da bi ne bilo dolgčas pri vas, ti rad verjamem. O, saj bi vas prišel obiskat — a nočem še enkrat doživeti take sramote, kot sem jo doživel lansko leto. Veš, kaj se mi je takrat zgodilo? Ko sem jo moško primahal v zavod in pobaral sestro, ki mi je pritekla nasproti, če dovoli, da Kotičkov striček obišče svoje male prijateljice, je sestra radovedno pogledala preko mojih ramen k hišnim durim in dejala: »Kje pa je Kotičkov striček?«

Kaj takega! Lahko si misliš, kako sem bil razočaran in užaljen. Takole sem ji odgovoril: »I kje! Saj vendar niste slepi, draga sestra, ali ne? Kotičkov striček sem vendar jaz!«

»Vi?« se je na vso moč zasmejala sestra in plosknila z rokami. »Nak, to pa že ne bo držalo! Vi ste kvečjemu njegov sin — in še za tega se mi zdite premladi...«

Kaj sem hotel? Prisiljeno sem se nasmehnil, se vljudno priklonil in pokazal vašemu — drugače prav lepemu in gostoljubnemu zavodu — hrbet. Če sestra ni mogla verjeti, da sem res to, kar sem — kako boste verjele ve, ki mislite, da Kotičkov striček mora biti star kot zemlja, z bergljami pod pozduho, s plešo na glavi in z brado do pasu... Nak, tak pa res nisem še — hvalabogu! Kadar pa bom — vas pa pridem obiskat! Torej pozdravljene do takrat!

Kotičkov striček.

Ivan Albreht:

Nevidni koren

Preden pa je tujka odšla, je s sladkim glasom začela prigovarjati Završnici, naj si pusti prerokovati z roke.

Strme so poslušali, ko jim je začela razgrinjati minulost.. Povedala jim je natanko, koliko otrok so imeli in koliko jih je po-

mrlo ter še marsikako malenkost.

»Jej, jej, jej,« do pičice natanko, »so občudovali tujkino vsevednost in trepetaje čakali, kaj jim napove za bodočnost.

—Beta je nekaj časa strmo ogledovala Završničino roko in sledniič vzkliknila:

»Prav v kratkem vas čakajo neprijetnosti in težave. Sicer upam, da se nazadnje vse srečno konča, vendar vam prete nadloge, ki se jih nikoli niste nadejali. Nekšna ženska je vmes in boste imeli zavoljo nje obilo jeze in nejevolje.«

»Bog pomagaj!« so žalostno vzdihnili mati, ženska pa jih je brž prekinila:

»No, obupati zastran tega ni treba! Na koncu vidim, da se zjasni in se boste še sami smejali svoji jezi.«

»Naj bo že kakor mora biti,« so zdaj nekoliko potolaženi vzdihnili mati in naročili Cenetu in Tinčetu, da sta pomagala tujki nesti darove do ceste.

Grede je mali šepnil pastirju:

»Nevidni koren dobim —.«

Cene je zazijal in obstal.

»Ti —?« je nejeverno zategnil, a Tinčetu so se zaiskrile oči:

»Jaz! Boš videl, kakor bo lepo!«

Na cesti je moral Cene zložiti tovor v čolničasto bicikljevo prikolico, Beta pa je stopila s Tinčetom malo stran in ga šepetaje vprašala:

»Si slišal, a?«

Mali jo je gledal in prikimaval.

»Ali dobim nevidni koren?«

»Seveda ga dobiš. Jutri ti ga prinesem.«

»Kdaj?«

»Dopoldne, če boš sam doma —.«

»Zdaj poleti sem vedno sam,« je vneto zatrdil deček.

»Prav,« je prikimala Beta. »Če bi naju kdo videl, bi bilo vse skaženo. Nevidni koren bi celo izgubil moč. Treba je zelo, zelo paziti.«

(Delje prih. nedeljo.)

kanci ne pritegnejo Mehikancem na pomoč. Če se to zgodi, pobrali bomo brškone kopita. Da vsi prostovoljci tukaj niso zadovoljni, vsakdo lahko ve, tudi med oficirji so vkljub dobri plači nezadovoljneži. Eni pogrešajo piva in vina, eni avstrijskih veselic, avstrijske zložnosti, eni še kaj drugega, vsak po svoje. Čudo je, da človek tu s tem ni zadovoljen, kar si je prostovoljno izvolil ali kar mu pošlje previdnost Božja. Pa saj je taka tudi pri vas. To sklepamo iz pisem, v katerih nas avstrijski tovariši povpraševajo po potih, po katerih bi jim bilo mogoče v Mehiko priti. Kar tiče mene, odkritosrčno Ti povem, da nisem bil v Avstriji nikoli tako zadovoljen, kakor sem tukaj zadovoljen; da mi ni vse po volji, se tako ve. Kje pa je kraj, da bi vse človeku bilo všeč! Ako se naše razmere zboljšajo, ne mislim nikdar več vrniti se v Evropo, razun po odpustu, da obiščem svojo staro mater in prijatelje.

6. junija ob pol 9 je bil prišel naš presvetli cesar v Pueblo, kjer sem bil jaz s svojo kompanijo od 10. maja do 23. junija. Z veliko častjo so ga sprejeli, zlasti duhovščina; z baldahinom mu je šla nasproti ter ga spremila v cerkev, kjer sem videl ceremonije, kakršnih še nikdar v svojem življenju. Popoldne ob 5 se je pripeljala tudi presvetla cesarica, katera je bila še slovesneje sprejeta; vendar sem pogrešal prisrčnosti in navdušenosti, katere je vredna ta visoka gospa, vzor visoke izobrazbe in dobrega, velikodušnega srca. Pač vredna hči modrega svojega očeta! — Kot vitez »guadeloupe-reda« sem bil povabljen za cesarjevo mizo; vrh tega sem bil pet dni na straži pri cesarju in teh pet dni vsak dan dvakrat pri cesarjevem obedu.

V smrtni nevarnosti

V dosedanjih bitkah, katere sem omenil, sem bil vselej tako srečen, da sem svojo kožo odnesel celo; 5. avgusta pa ob pattu zjutraj, ko sem šel na ogled, bi bil kmalu izgubil življenje. Na nekem holmcu sem ustavil svojega konja, da bi se odpočila; da bi se nekoliko okrepčal, sem nagnil steklenico, srknil ... — Kar poči puška enega naših vojakov in lovec Bodar, brebor in z dvema medaljama okinčan vojak, se zraven mene zgrudi mrtev na tla, meni pa krogla švigne ob glavi, mi posname kožo s čepinje, toda — hvala Bogu, tako, da ni bila ranjena kost. Očividno je previdnost Božja čula nad menoj; zavoljo tega sem iz hvaležnosti sklenil, ustanoviti sveto mašo, ki se bode brala vsako leto 5. avgusta. Naznani mi, kaj in kako naj storim, da izpolnim svojo obljubo.

Ker zdaj nisem zmožen, pisati svoji 75 let stari materi, bodi ti tako dober, da jej ti naznaniš ter sporočiš, da bom v dveh ali treh tednih popolnoma zdrav, gotovo pa takrat, ko Ti pride v roko to moje pismo. Priloži svojemu pismu tudi znesek, katerega ti pošiljam. Če ne utegneš več pisati, piši jej samo te besede: »To va mpošilja vaš France iz Mehike; obljubil je, da vam hoče vsaki mesec kaj poslati«. — Tvojo ljubav ti Bog plačaj. Srčno mi bodite pozdravljeni Ti, dr. Ivan Bleiweis in vsi moji prijatelji. Tvoj zvesti prijatelj.

Ravnokar je došla novica, da je konjiški stotnik grof Khevenhiller z 80 huzarji pri Technacan-u slavno premaga Isovražnika, ki je imel 300 konjikov in 200 pešcev. Ubil mu je 40 mož. To je prvo delo naših konjikov na mehikanski zemlji.

J. L. Beeston:

Ozka pot

V somraku se je veličanstveno dvigala zgradba nebotičnika Wenthworth. Bil je to orjak iz betona, granita in jekla. Njegov tloris je bil trikoten. Hiša je imela 25 nadstropij in se je dvigala 500 čevljev nad cesto; temelji so počivali globoko v zemlji na živi skali. V hiši so bile same trgovske in druge pisarne. Ta večer je v zadnjem nadstropju gorelo še nekaj luči, ki so se zdele s ceste kakor bližnje sosede zvezd. Na enih izmed vrat v zadnjem nadstropju je bil preprost napis: »Mr. James Otways.« Drugega nič. Toda ljudje so vedeli, da je bil to detektiv, ki je delal izključno za Three States Bank. Njegov sosed je bil Hungars, s katerim sta bila dobra znanca in sta se včasih oglasila drug pri drugem. Pravkar se je Hungars odpravljal iz detektivove pisarne, ko mu je ta rekel:

»Vašemu prijatelju Covenantu se pa slabo godi.«

Pri teh besedah se je Hungars vidno zdrznil. Zaman je skušal prenesti detektivov pogled, ki ga je mirno in zamišljeno motril.

»Najbrž ne bo preživel noči, pravijo.«

»Ubogi revež!« je mrmral Hungars.

»Povedal sem vam, ker sem mislil, da vas zanima.«

»Da, da,« je raztreseno odgovoril Hungars. Otways je zaklenil svoj pisalnik, vzel klobuk in plašč in zaprl kurjavo.

»Pojdiva,« je dejal; »zmenjen sem s prijatelji, da se dobimo v gledališču.«

Odšla sta iz pisarne. Otways je oprostil zapah, ki naj bi vrata od znotraj zaklenil, in zaloputnil vrata.

Stopila sta na stopnišče. V velikem štirikotu so se vrstile pisarne; tla so bila vložena s pisanim mozajkom; samo en kot so zavzemale stopnice in dvigalo. Otwayseva pisarna se je nahajala ravno na nasprotni strani.

Otways je pozvonil za dvigalo in dalje kramljal s Hungarsom. Ko se je dvigalo zgoraj ustavilo, je sedela v njem neka dama. Oba gospoda sta se odkrila. Iz detektivovih oči je blisnil začuden pogled; pogled njegovega spremljevalca pa je izdajal več nego radost.

Gospa je Otwaysu lahno odzdravila. Potem je stopil v dvigalo, vrata so se zaprla in takoj nato je dvigalo izginilo v globino; iz jaška je zavel hladen zrak.

»Ali ste namenjeni k meni, Mary?« je vprašal Hungars.

»Da,« je odvrnila mrs. Covenant s tako tihim in žalostnim glasom, da je takoj vedel, kaj se je zgodilo. Odvedel jo je v svojo pisarno, zaprl vrata in ji ponudil stol. Zgrudila se je nanj in dejala s slabotnim glasom:

»Pred eno uro je umrl.«

»Oh!« je dejal Hungars tiho in ves pretresen. Potem je molčal. Kaj pomagajo obrabljene besede? In če bi se tudi domislil kake nove sožalne besede, je vendar vedel, da ne bi zvenela odkritosrčno, ker ni mogla. Zato je molčal in zrl na sklonjeno glavo te žene, ki je v tej uri postala vdova.

Videti je bilo, da se je v naglici opravila. Nekaj pramen lepih rjavih las je sililo izpod klobuka. Lica so ji bila tako bleda kakor čelo, in dolge, povešene trepalnice so jih obsenčevale. Čakal je na solze, na drhtenje njenih nežnih ustnic, njenega grla. Toda bila je tako tiha in negibna kakor on.

Ali je mogoče, da ji je od žalosti otrpnilo srce in so ji čuvstva zamrla? Da, tako je moralo biti. V Hungarsu je vstala neodoljiva želja, da bi jo tolažil, ne z navadnim sožaljem, marveč z besedami ljubezni. Naposled mora zvedeti, kaj je čutil zanjo vsa ta leta. Kaj ji ni bil rekel, da jo ljubi, še preden se je bila poročila s Covenantom?

Tedaj je nenadoma dvignila glavo in dejala:

»Vse vem; vse o — o vašem in njegovem zločinu!«

Hungars je čutil, kako so mu udje odreveneli. Dlani je odprl, prsti pa so ostali skrčeni. Iz obličja mu je izginila vsaka kapljica krvi. Spodnja čeljust se je pogreznila in ni imel moči, da bi jo dvignil. Od strahu in razburjenja je okamenel.

Mary se je bežno ozrla na vse strani. Globoko je zadihala in nadaljevala:

»Vi in Harvey sta pred štirimi leti oropala Three States Bank za 20.000 dolarjev.«

»O moj Bog!« je jecljal Hungars in si šel z roko preko potnega čela. »Ali vam je to rekel, preden je umrl?«

»Ne. Izpoved je spisal med svojo boleznijo; čisto natančno, kako sta si zločin zamislila. Če bi bil ozdravil, bi bil izpoved uničil; ko je pa videl, da ni pomoči, se je pod izjavo podpisal.«

Hungar je s prstom segel za ovratnik, ker ga je dušilo.

»To mu je podobno,« se je srdil. »Iz samega strahu!«

»Seveda ga je bilo strah. Ali bi vas na zadnjo uro ne bilo strah, če bi imeli tak greh na vesti? Ali boste sedaj očitali — mojemu mrtvemu možu? Sedaj je vas strah — dasi ste živi in zdravi! Poglejte se v zrcalu; takšni so duhovi.«

Skrb, očitek, jeza — vse to je zvenelo iz njenih besed. Slaboten, otrpel se je Hungars zgrudil na stol, se oprijel naslonjala in temno strmel v tla.

»Pisal je vedno tedaj, kadar je bil sam,« je nadaljevala Mary. »Pred mano je pisanje skrival; toda videla sem, kako je to delo vplivalo nanj. Porabila sem prvo priliko in prebrala liste. Šele včeraj jih je podpisal. Ni imel več moči, da bi zveženj spravil v ovitek in zapečatil. Naprosil je mene in me med delom opazoval. Naslov na ovitku je bil že prej napisan in morala sem le še zapečatiti. Določil je, da po njegovi smrti oddam na pošto...«

»Veliki Bog! Vi ste...« je skočil Hungars.

»Nisem hotela — ne, za nobeno ceno. Mislila sem nase, na dobro ime svojega sina. Položila sem pismo na stran, toda ne dovolj previdno. Našla ga je sobarica in ga vtaknila v poštno skrinjico — pred tremi urami.«

Hungars si je zasadil nohte v obraz, ki je mrliško pobledel. Hripavo je zaklical:

»Na koga je bilo pismo naslovljeno?«

»Na Mr. Jamesa Otwaysa.«

»Toda kam — kam?«

»Na Wenthworth-house — semkaj!«

»Nima ga še — še ne — hvala Bogu! Še imam časa, še celo noč imam pred seboj. Ravnokar je odšel. Videli ste ga. To me je čisto strlo. Prisegam vam, Mary, da je bil to moj prvi in zadnji napačen korak. Bila sva s Harvayem v bridki stiski in priložnost naju je dovedla v skušnjavo. Ker je Harvey delal v banki, nama je bila stvar mnogo lažja. Jaz sem bil njegov zunanji pomočnik. Vem, da ga je poslej neprestano pekla vest. Dokler je živel, si svojim delodajalcem ni upal priznati svoje krivde; sedaj, ko je mrtev, ga ni več strah. Na Ortwaysa da je naslovljeno? Hvala Bogu, to mi utegne pomagati!«

Begal je neprestano po sobi gor in dol in blebetal skoraj brez zveze.

»Če bi bila hotela popolnoma pravilno ravnati, bi vi o tem sploh nič vedeti ne smeli,« je rekla Mary in naslonila glavo v dlani.

Hungars je ni videl ne slišal; pred njim je vstajala smrtna groza.

»Naslovil je pismo na Otwaysa, seveda, ker je Otways detektiv Banke treh držav in je Covenant to vedel. Samo njega sva se bala, tega slednega psa Otwaysa. Zato sem tudi svojo pisarno premestil semkaj, kjer je tudi on. Hotel sem biti nevarnosti blizu in paziti, da bi takoj vedel, če bi padel sum name. Toda to se ni nikoli zgodilo. Nasprotno — z Otwaysem sva postala polagoma čisto dobra prijatelja, in — in — kaj je to?«

Lahek šum zunaj na hodniku je učinkoval na njegove prenapete živce kakor bomba. Odprl je vrata in ravno še videl, kako je pismonoša vtaknil v Otwaysevo pisemsko skrinjico v vratih veliko pismo. Pismonoša je dejal »Dober večer« in šel dalje.

Hungars se je vrnil v sobo, parkrat globoko zadihal in potem rekel:

»Vse je v redu, pismo je pravkar dospelo.«

»Kam?«

»Pismonoša ga je vtaknil skozi odprtino v vratih v Otwaysevo pisemsko skrinjico, ki se nahaja na notranji strani vrat.«

»Mislila sem, da se nahajajo pisemske skrinjice najemnikov te hiše spodaj, v veži?«

»Saj tudi so, samo Otwayseva ne. Ker ima toliko tajnih poslov, se ni hotel zanesti na tako lahko dostopno oddajanje pisem. Stvar si je uredil tako, da prihaja pismonoša gori in polaga njegovo pošto v njegovo skrinjico.«

»Kaj nameravate storiti?«

»Iti po pismo.«

»Vrata so zaklenjena.«

»In če bi rabil polovico noči, da bi jih odprl — odprem jih.«

»Ali se mr. Otways ne vrne?«

»Nocoj vsekakor ne več.«

»Odgoditi stvari ni mogoče?«

»Čisto gotovo.«

Napravil je korak, kakor da bi hotel iti ven, se pa ustavil in se ozrl nazaj na ženo mrtvega bančnega uradnika Harweya Covenanta. Sedela je negibno; glavo je imela sklonjeno, roke brezbrižno sklenjene v naročju; bolest in sramota sta jo omamljali. Ni bila ne mlada ne lepa, toda nežna in dražestna in Hungars je bil vedno s toploto mislil nanjo. Sedaj jo je pogledal in se spomnil cvetic, ki zvenejo, če jih zanemarjamo, ki pa zopet dvignejo glavo in znova razvijejo vso svojo lepoto, če so deležne vode in solnca.

Rahlo je stopil nazaj in rekel:

»Ali ste to napravili zaradi mene?«

Počasi je odmajala z glavo. »Ne; in tudi zaradi sebe ne. Izpolnila bi bila Harweyevo zadnjo voljo, če — če ne bi bila morala misliti na svojega sina. To bi mu utegnilo uničiti vso bodočnost.«

»Covenant bi bil moral misliti na to.«

»Prosim, ne očitajte mu!«

»Ne bom, ker me prosite. Ne hodite še, Mary. Pogledal bom, če bom imel z vrati velike težave.«

Šel je na hodnik. Bilo je med 7 in 8 in najemniki pisarn v tem zadnjem nadstropju so že vsi odšli. Bilo je vse tako tiho in mirno kakor v grobu. Hungars je šel in brez pomisleka pritisnil na kljuko Otwaysovih vrat; potem je privzdignil medeno zaklopnico, ki je zapirala odprtino, skozi katero so se vtikala pisma.

Zdajci so se oglasili koraki; stisnil je zobe, da so zaškripali in se hitro okrenil.

Toda bil je samo hišnik, ki je prišel z dolgo metlo in začel pometati mozaična tla. Mož je bil prav za prav prestar za to delo in je neprestano kašljal. S hripavim glasom je rekel:

»Dober večer.«

»Pojdi k vragu!« si je mislil Hungars. — Glasno pa je dejal: »Dober večer! Ali Symonsa ni več tu?«

»Sedaj ima službo, kjer več zasluži.«

»Kdaj je pa že odšel?«

»Pred osmimi dnevi.«

»Kako dolgo ste sedaj že vi na njegovem mestu?«

Hišnik je začel strahovito kašljati in se oprl na metlo. Pleča so se mu dvigala in se bolestno stresala. Pretekla je cela minuta, preden je mogel odgovoriti:

»Danes osem dni.«

»Vi niste več dovolj mladi in močni za tak posel. Tu imate nekaj za vaš kašelj, preden vam iztrga pljuča.«

Hišnik se je sklonil nad izproženo roko in hvaležno sprejel napitnino. Potem je sopihajoč dejal:

»Saj ni tako hudo, kakor se zdi; že leta imam to. Lahko noč, mr. Hungars, zelo sem vam hvaležen.«

Hungars se je vrnil v svojo pisarno. Gospa se ni genila z mesta. Vzel si je dolgo črno cigaro iz zabojčka, jo prižgal in stisnil med zobe. Nastala je tišina, ki jo je motil le šum metle zunaj na hodniku.

Mary Covenant se je predramila iz žalostnega premišljanja.

Dvignila je glavo, pogledala Hungarsa, na čegar čelu se je globoko zarezala guba, in ga vprašala:

»Ali ste bili v njegovi pisarni?«

»Bog pomagaj vam in meni, Mary! Ni mogoče.«

Prestrašen krik se ji je izvil iz prsi.

»Kaj se to pravi?«

»Nekdo je tu — nov hišnik, ki lazi okrog po hodniku.«

»Toda kaj ne bo odšel?«

»Slučajno je njegovo ime James Otways. Preoblečen je. Zasleduje me! Prokleto, stokrat prokleto!«

Mary je vstala in krčevito sklenila roke.

»Ali ste svoje stvari gotovi?« je hropla.

(Dalje prihodnjo nedeljo.)

Roparjeva postelj

(Vendska pravljica.)

Nekoč je bil reven mož, ki že skoraj ni imel kaj jesti, vendar so mu naložili na hišo velike davke. Ko je šel nekega dne ves žalosten po svojih opravkih, ga je srečal možiček in ga vprašal: »Zakaj si tako žalosten?« Revni mož mu je odgovoril: »Saj mi ne moreš pomagati.« »Kdo ve,« je rekel možiček, »povej mi, pa ti bom pomagal.« Tedaj mu je začel ubožec pripovedovati o svoji stiski in da mu je nemogoče plačati davke. Nato je rekel možiček: »Če mi zaobljubiš tisto, za kar v svoji hiši ne veš, ti pomorem.« Ubožec si je mislil: »To lahko storiš, saj veš za vse, kar imaš v hiši.« Nato je možiček potegnil iz žepa kos papirja in nanj se je moral revni mož s lastno krvjo podpisati. Ko se je to zgodilo, je rekel možiček: »Čez šestnajst let mi prinesi, kar si mi obljubil, na to mesto.« In dal mu je veliko denarja.

Čez nekaj časa je pa ubožčeva žena porodila sina in mož se je spomnil, kaj je bil hudiču obljubil, in bil je zelo žalosten. Deček pa je rasel in se zelo pridno učil, tako da ga je dal oče v šole, in ko je bil star 15 let, jih je že dovršil. Ker se je pa bližal čas, ko ga je bilo treba izročiti možičku, je bil njegov oče vedno bolj žalosten. Rekel je torej: »Zakaj ste tako žalostni, ljubi oče?« »Oh,« mu je odgovoril ta, »zaobljubil sem te bil, še predno si bil rojen, hudiču, in sem mu dal svoj podpis.« In povedal je sinu celo zgodbo. Sin je pa rekel: »Nič skrbi! Sam pojdem po pismo!« In vzel je svoj meč in malo blagoslovljene vode ter se odpravil na pot. Prišel je pa v velik gozd, kjer ga je zasačila noč ter je naposled zašel.

Ko je že dolgo blodil okrog, je zagledal luč in potem hišico. Šel je notri. Ni pa bilo nikogar v njej razen stare ženske. Njo je prosil za prenočišče. A odgovorila mu je, naj gre svojo pot, če mu je drago življenje, kajti tu da stanuje velik ropar. On je pa dejal, da se ne boji ter je ostal.

Čez nekaj časa je prišel tudi ropar in ga vprašal, kam gre? In povedal mu je vse in da je namenjen k hudiču v peklo, da mu vrne pismo. Tedaj mu ropar ni nič storil, marveč mu je dal jesti in piti in ga zjutraj nato prosil, naj bo tako dober in vpraša hudiča, kaj čaka Lipskulijana v peklu.

Ko pa je prišel v peklo, tam ravno ni bilo nikogar doma razen najvišjega hudiča. Ta pa o pismu ni nič vedel in je rekel, naj mu da mir in da to njega nič ne briga. Tedaj ga je deček poškropil z blagoslovljeno vodo in najvišji hudič je začel glasno rjoveti, da so ostali hudiči trumoma pridrli notri. Vprašal jih je zaradi pisma, a nihče ga ni imel. Tedaj je prvega hudiča znova poškropil z blagoslovljeno vodo, in ta je začel še bolj tuliti, tako da jih je še več privrelo notri. Zopet jih je vprašal po pismu, a nobeden ga ni imel. Tedaj je poškropil najvišjega hudiča še enkrat, in ta je začel tako tuliti, da so hiteli od vseh strani skupaj, in med njimi je prišepal tudi kruljavi, in ta je imel pismo. A ni ga hotel izročiti. Tedaj je rekel prvi hudič: »Vrzite ga na Lipskulijanovo postelj.« Tedaj je šepavi hudič izročil pismo, in ko ga je deček prejel, je vprašal, kaksna postelj je pripravljena za Lipskulijana. In pokazali so mu jo in bila je take vrste: ko je porinil vanjo meč in ga zopet izdrl, je manjkalo rezilo tako daleč, kakor globoko ga je zadrl v posteljo — stopilo se je, ker je bila postelja iz samega žarečega železa.

Nato je šel deček zopet domov in medpotoma je prišel do Lipskulijana. Ta ga je vprašal, če ve, kaj ga čaka? In povedal mu je vse. Tedaj se je Lipskulijan prestrašil in želel vedeti, če ne bi morda vendar-le še mogel najti milosti? Deček mu je odgovoril: »Bog je vsakemu grešniku milostljiv, če se poboljša. Varuj se vsega hudega in neprestano moli, potem ti bo Bog milostljiv.« In odvedel ga je nekoliko v stran od poti, napravil visoko gomilo, zasadil na vrhu šibo in dejal: »Na tem hribčku moli, in če bo šiba ozelenela in rodila jabolka, vedi, da ti bodo tvoji grehi odpuščeni.« Nato je odšel deček domov.

Čez dolgo časa, ko je bil že škof, se je peljal skozi isti gozd, in njegov strežaj je opazil na nekem drevesu lepa jabolka. Hotel je eno utrgati, a tedaj je slišal glas, ki je rekel: »Nisi me zasadil, pa me tudi trgal ne boš!« To je z vso naglico povedal svojemu gospodu. Ta je šel tja in ko je prišel do jablane, je našel pod njo klečečega človeka in spomnil se je Lipskulijana. In ta se mu je hotel spovedati. Ko mu je dal odvezo, je Lipskulijan razpadel v sam prah in vsa jabolka, ki so bila duše tistih, ki jih je bil ropar umoril, so izginila. In proti nebu je zletel bel golobček in pel:

»Šiba je rodila jabolka:
moja duša bo v nebesa šla!

In bil je gotov, da je Lipskulijan srečno umrl.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 14. junija: 9 Jože Okorn: O čebelarstvu. — 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10 Versko predavanje, p. dr. R. Tominec. — 10.20 Ob 30 letnici smrti pesnika Jos. Murna-Aleksandrova, predava A. Gornik. — 11 Salonski kvintet. — 12 Pevski oktet »Društva rudniških nameščencev« iz Trbovelj. — 12.30 Čas, poročila in plošče. — 15.30 Koncert radovljiškega pevskega okrožja (prenos z Jesenic). — 17 Salonski kvintet. — 20 Pevski koncert gosp. Sancina, opernega pevca. — 20.30 Pojoča žaga, izvaja prof. Noč. — 21 Prenos z Bleda. — 22 Čas, dnevne vesti. — 22.15 Španska glasba (madolina in kitara), igrata brata Höfler.

Ponedeljek, 15. junija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Dr. A. Bajec: Italijanščina. — 19.00 Prof. Fr. Vodnik: Poljščina. — 19.30 Pravljice za odrasle (Oskar Wilde: Mladi kralj, čita gdč. Anta Kovačič). — 20.00 Komorni kvintet (gg. Pfeifer, Stanič, Šušteršič, Bajde, Lipovšek). — 21.00 Salonski kvintet. — 22.00 Čas, dnevne vesti.

Torek, 16. junija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Dr. O. Reya: Kolebanje klime. — 19.30 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. — 20.00 Recitacije pesmi Murna-Aleksandrova (recitira g. Fr. Lipah). — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Čas, dnevne vesti.

Drugi programi:

Ponedeljek, 15. junija:

Belgrad: 13.45 Opoldanski koncert. 17.00 Narodni napevi. 17.30 Vokalni koncert. 18.00 Popoldanski koncert. 21.00 Večerni koncert Radio ork. — **Zagreb:** 20.30 Koncertni večer. — **Budapest:** 12.05 Orkestralni koncert. 17.30 Ciganski orkester. 19.45 Pianinski koncert. 20.30 Koncert opernega orkestra; nato plošče. — **Dunaj:** 20.05 Mandoline. 20.40 Orkestralni koncert. 22.40 Večerni koncert. — **Milan:** 21.00 »Sestre upanje«, komedija. 21.40 Komorna glasba. — **Praga:** 20.25 Koncert balalajk. 21.00 Radio orkester. — **Langenberg:** 20.00 Večerna glasba. 20.40 Medicinski kabaret. 23.00 Plesna glasba. — **Rim:** 20.30 Lahka glasba. — **Berlin:** 18.45 Koncert. 20.00 Orkestralni koncert. 22.30 Plesna glasba. — **Katovice:** 20.30 Varšava. 23.00 Plesna glasba. — **Toulouse:** 20.00 Operetna glasba. 20.15 Argentinski orkester. 20.30 Jazz orkester. 21.00 Orkestralni koncert. — **Stuttgart:** 19.45 Zabavni koncert. 23.00 Plesna glasba. — **Mor. Ostrava:** 19.05 Promenadni koncert.

Torek, 16. junija:

Belgrad: 17.00 Kvintet. 17.30 Klavirski koncert. 18.00 Narodne pesmi. 20.00 Komedija. 20.30 Zagreb. — **Zagreb:** 12.30 Plošče. 20.30 Violinski koncert. 21.30 Koncertni večer. — **Budapest:** 12.05 Koncert balalajk. 19.30 Koncert ciganskega orkestra. 20.30 Pevski koncert. 21.30 Orkestralni koncert. — **Dunaj:** 19.35 Svečani koncert dunajske Schubertove zveze. 20.30 »Tihi družabnik«, veseloigra. — **Milan:** 21.00 Simfonični koncert. — **Praga:** 20.45 Igra. — **Langenberg:** 20.00 Večerni koncert. — **Rim:** 17.00 Koncert: vokalni in orkestralni koncert. 20.35 Pester koncert. — **Berlin:** 20.00 »Gianni Schicchi«, opera Puccini. 21.10 Italijanska glasba. — **Katovice:** 20.15 Ljudski koncert. 21.30 Glasbeni razgovor. 21.45 Koncert. 23.00 Lahka glasba. — **Toulouse:** 20.00 Plesna glasba. 21.00 Operna glasba. 22.45 Akordeon. 23.15 Orkestralni koncert. — **Stuttgart:** 20.00 Poljudna glasba. 22.15 Nemške narodne pesmi. — **Mor. Ostrava:** 19.05 Brno. 20.45 Praga.

Glazbila za vse!

Violine . . . . od Din 89·—
Kitare . . . . . od Din 199·—
Trombe . . . . od Din 450·—
Harmonike . . od Din 85·—

Kromatične in klavirske harmonike, Jazz instrumenti
Zahtevajte veliki brezplačni **CENIK** od
največje in najcenejše pošilj. tv. glazbil Jugoslavije
MEINEL & HEROLD
Tovarna glazbil in harmonik
Prod. podr. Maribor št. 102
Brezplačen pouk v sviranju. Navodila v ceniku.

Za veleposestvo se išče zmožen
oskrbnik
z večletno uspešno prakso. Ponudbe s točno navedbo študij in službovanja naj se pošljejo na Upravo »Slovenca« pod št. 6630

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

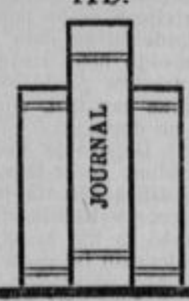

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Surovo maslo
(Tafelbutter)
najfinejše, dobavlja v vsaki množini od 4 kg naprej franko, in sicer po ceni 30·— Din proti povzetju.
Franc Kolleritsch
APAČE PRI GORNJI RADGONI

Takoj se odda v najem
v sredini mesta velika, cca 360 m² prostorna
tovarniška delavnica,
primerna tudi za skladišče.
Istotam se oddajajo tudi 3 manjša skladišča in 4 autogaraže pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod šifro »PRILIKA« št. 6800 na upravo lista.

UGODNA PRILIKA
za nakup moške obleke!
Tvrdka A. KUNC
Ljubljana - Gosposka ul. 7
je izločila iz zaloge večjo partijo finih (tudi angleških) oblek lastnega izdelka in jih **proda za polovično ceno.** Komur ni za modo in široke hlače, more kupiti res dobro obleko za mal denar. (Cene 300 do 800 Din.)

1000 kom. umetn. povečanih slik
z blokom v velikosti 30×40 cm bomo izdelali za reklamo po 50 Din zavojnine in poštnine prosto. Prepričajte se o naši solidni izdelavi, ter pošljite fotografijo in gornji znesek.
Rembrand, Zagreb, Petrova 83
umetno slikarstvo.

Naročajte »Slovenca«!

Uradništvo Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani
naznanja žalostno vest, da je dne 13. junija t. l. umrl gospod

Franjo Pograjc

ravnatelj podružnice v Celju

Dragemu tovarišu naj bo lep spomin in Večni Mir.

† Naznanjamo pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena teta in sestrična, gospodična

Katarina Konschegg
zasebnica

dne 13. t. m. nenadoma mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo 14. junija 1931 ob 2 popoldne iz hiše žalosti Gradišče št. 11 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 13. junija 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

Neskončni Previdnosti je dopadlo poklicati k Sebi svojega zvestega služabnika, gospoda

Franceta Pograjca

ravnatelja Vzajemne zavarovalnice, podr. v Celju, občinskega odbornika okolice Celja, člana nadzorstva Ljudske posojilnice v Celju itd.

Molimo zanj!

Celje, dne 13. junija 1931.

Ljudska posojilnica v Celju.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani naznanja tužno vest, da je dne 13. junija t. l. umrl po dolgotrajni in mukapolni bolezni ravnatelj njene podružnice v Celju, gospod

Franjo Pograjc

Marljivega sodelavca ohranimo v trajnem spominu.

Domače ognjišče

Naš domači zdravnik

F. P. v P. **Božjast ali epilepsija** se zdravi na različne načine uspešno, ker so vzroki bolezni različni, iz česar je razvidno, da eno sredstvo ali en način zdravljenja ni enako koristno za vse primere in oblike božjasti. Drugače se zdravi božjast pri otrocih in mladostnikih, drugače pri odraslih, drugače pri ostarelih ljudeh, glede prehrane in odvračanja škodljivosti (dražil ali poživil) pa veljajo splošno priznana navodila. O teh stvareh je bilo že nekaj priobčenega v našem listu, nimamo pa dolžnosti in volje odgovarjati na zadeve, ki so jih sprožili drugi listi. Vsak naj pometa pred svojim pragom.

V. Š. v T. **O luskavici ali psoriazi** je bilo že letos pisano na tem mestu. Ponavljam, kar je bilo takrat povedano, da se ta trdovratna in težko ozdravljiva bolezen ne da odpraviti samo z mazili. Potrebna je vsekakor premenba hrane, morda tudi obleke in drugih življenjskih škodljivosti, časih so na mestu sredstva, ki splošno vplivajo na telo, zdravila za vživanje in vbrizganje, uspešno je tudi obsevanje. Posvetujte se o teh stvareh z zdravnikom specialistom, ki vas že pozna!

A. B. na B. **Gladko polt** v obrazu si želite, 22-letno zdravo kmetsko dekle, ki vedno dela na polju, hrapava »opahnjena« koža vam je neprijetna in si jo skušate zgladiti z raznovrstnimi pripomočki — a brez uspeha doslej. Pustite vsa ta umetna dražila, varujte se tudi jedkega mila. Umivajte se z mehko vodo (t. j. deževnico ali prekuhano vodo), časih s prav šibkim kamiljčnim čajem, ki mu bolj redkoma dodajate po 1—2 žlici salicilnega špirita. Sicer pa vedite, da mladeničem zdravega prirodnega okusa ni gladka polt toliko privlačna, kakor se vam dozdeva. Nežna in gladka polt se drži v senci in zaprtih prostorih, »opahnjena« in morda celo baržunasta pa pomeni vpliv solnca in zraka — torej zdravje!

J. S. v K. **Rdeč nos** kajpada ni posebna dika mlademu možu. Vaš oče, pijanec, je imel zabuhel obraz; vi ne pijete žganjin, pač pa druge opojnine. Poznam vino- in pivopivce, ki jim žare nosovi kakor rubini. Tako nakazo imajo tudi ljudje ,ki ne pijejo opojnin, a imajo motenja v prebavi. Slabotnim malokrvnim ljudem prezebejo štrčeči deli (uhlji in nosovi), kar se kaže v razširjenem kožnem žilju teh delov, ki je v mrzlem času modrikasto, v toplem rdeče. Iz povedanega sledi vodilo za vaš primer, pripominjam pa, da posebnega uspeha ne smete pričakovati, pač pa se utegnete obvarovati poslabšanja.

A. K. v K. Pravzaprav spada **vprašanje v koš!** Da pa ne pride še kdo drugi z vprašanjem, kaj pomeni ta ali drugi **zdravniški izraz**, svetujem vam, da se obrnete v kako javno knjižnico ali kavarno, kjer imajo na razpolago obsežnejše konverzacijske leksikone Poleg razlage dobite tamkaj tudi splošna vodila, zdravljenje dejanskega primera tiste bolezni spada kajpada v delokrog poklicnega zdravnika, ki pozna primer iz neposrednega opazovanja.

A. U. v O. **Močvirske mrzlice** ali **malarije** se obranite, kakor je bilo že letos razloženo (a bodi vam in drugim rojakom v ogroženih krajih ponovljeno), z rednim vživanjem kinina, ki ga v takih krajih dobite v vsaki lekarni. Jemljite redno vsak dan po pol grama (ali vsaj tretjino grama) kinina popoldne ali proti večeru. Če vam je ta način iz kateregakoli vzroka nevšečen, pa jemljite **vsak teden dva dni** zaporedoma po en gram kinina, razdeljen na 3—4 delce tekom dneva. Tega vodila se držite še vsaj 14 dni potem, ko ste odšli iz nevarnega kraja ali vsaj 3—4 tedne dalje, ko traja malarična doba v tistem kraju, ako ostanete tamkaj! Nikar ne mislite, da preide ta mrzlica vedno sama posebi, ko »premenite zrak«. Boljše je bolezen preprečiti kakor jo kasneje zdraviti!

I. V. v Lj. **Morska bolezen** vas plaši, da se ne morete odločiti za potovanje? Že nekaterikrat sem opazoval »divjanje« te morske pošasti na drugih, enkrat se je hotela tudi mene lotiti, ko je na brodu razven uslužbencev vse ležalo, a sem jo vendar odgnal. Zato vas lahko pomirim iz lastne izkušnje in opozorim na te-le okolnosti: V poletnih mesecih je Jadransko morje malokdaj »hudo«, zlasti ob obali. Čim manjši je brod, tem občutnejše je guganje ladje in butanje valov. Malodušnost ali zbeganost sprožita nastop bolezni in pospešujeta njeno porednost in nagajivost, srčnost in mirna udanost jo preprečujeta. Morja nevajenemu potniku se priporoča, da se v kočljivem času zlekne vodoravno kje sredi ladje, kjer se guganje najmanje čuti in je zrak dober, in da si oči zaveže, zgolj mižanje ne zadošča, zakaj med mižanjem se vendar ozre vsakdo zdaj sem, zdaj tja in vsakikrat opazi kaj, kar mu pomnoži občut vegavega ravnotežja. In prav v občutju izgubljenega ravnotežja je bistvo morske bolezni, vrtoglavosti, onemoglosti, bruhanja in drugih nevšečnosti, časih celo omedlevice. Na vsaki potniški ladji imajo sredstva, ki morsko bolezen preprečujejo in omiljujejo, smrtnonevarna pa ta bolezen itak ni. Zatorej kar srčno na pot!

Z. Z. v Z. **Neprostovoljno močenje** po dnevi je seveda sitna zadeva, zlasti če se dogaja v družbi ali na poti, kadar je človeku zares na poti! Pri nas smo imeli otroka, ki si je zmočil hlačke, kadar je bil kregan ali pa se je razbrzdano smejal ali se mu je kam mudilo. Zdravljenje je bilo čisto starinsko, a uspešno: hlačke smo mu slekli, oprali in posušili, in ker ni medtem dobil drugih, je moral ždeti v kotu ali ležati sam v postelji. Kmalu so ostajale hlačke trajno suhe, ker si je otrok sam iz sebe ukrotil razposajeni mehurček toliko, da ga ni več oviral v družabnem izživljanju. Nekoč je prišla k meni v zdravljenje dama, ki je morala vsak četrt ure na vodo, sicer je bila mokra, po noči je bila nemotena. Ko sem ugotovil, da je motenje zgolj živčne narave in da običajna pomirjevalna sredstva niso imela zadostnega uspeha, sem se lotil zdravljenja od duševne plati. Dama se je pod mojim »mučiteljskim« vodstvom navadila, da je nepokorni organ vzdržal eno, dve, tri in celo štiri ure, nakar se je dama poslovila, zadovoljna z uspehom in vesela spoznanja, da treba tudi organe odgajati. Uberite tudi vi to pot, če se zares hočete znebiti nadležnosti!

M. H. v Lj. **O sirovi ali presni hrani** je bilo že pisano v teh stolpcih tako bolj mimogrede; načelno stališče pojasnim v bližnji bodočnosti.

Pravni nasveti

Oprostitev hranilca. P. L. Z. — Imate očeta, ki je star 64 let te. dva brata, ki sta že čez deset let od doma. Vi pa pridete letos na nabo.. Kako bo z oprostitvijo? — Kot hranilca vas bodo oprostili, če boste dokazali potrdilom občine, da res vi preživljate očeta, dalje, če ne plačujete nad 120 Din neposrednega davka in če boste dokazali, da sta bila brata pet let pred vašim naborom na zakonit način odpravljena od hiše (notarska listina ali podobno).

Ponovni pregled v 31. letu. B. A. Z. — Pri rednih naborih ste bili vedno spoznani za začasno nesposobnega. Letos ste stari 31 let in ste zopet klicani na nabor. Koliko časa boste služili, če boste spoznani za sposobnega? — Služiti vam kadrovskega roka v tem slucaju ne bo treba, pač pa vas bodo razporedili v operativno vojsko ali mornarico in ostanete vojni obveznik.

Skrajšan rok. O. I. D. — Oče je služil pred vojno tri leta in ves čas vojne. Prvi in drugi sin sta obenem nastopila polni rok aprila 1930. Tretji sin pa je nastopil vojaško službo letos. Kedaj naj ta vloži prošnjo za skrajšan rok? — Če tretjemu še ni priznan skrajšan rok, svetujemo, da prošnjo takoj vloži. V prošnji naj navede tudi rojstne podatke obeh bratov in kje onadva služita.

Omejene pravice nezakonskega otroka. L. M. S. — Za svojega nezakonskega otroka ste kot oče redno plačevali naloženo preživnino. Ker je otrok že 14 let star, vprašate, če ste dolžni dati otroku sedaj ali kasneje doto odnosno dediščino. — Ne. Le glede matere in materinih sorodnikov imajo nezakonski otroci pri zakonitem dednem nasledstvu enake pravice kakor zakonski. Do zapuščine očeta in njegovih sorodnikov pa ne gre nezakonskim otrokom zakonito dedno nasledstvo. Za življenja je nezakonski oče dolžan prispevati za vzdrževanje otroka tako dolgo, da se sam more preživljati.

Pravica do pešpoti. G. I. B. — Imate parcelo, ki jo deloma obdelujete kot njivo, deloma pa kosite kot travnik. Do parcele imate vozno pot, poleg tega pa pešpot preko sosedovega travnika, ki jo že 70 let uporabljate. Sosed je svoj travnik preoral, Vam pa s tem zaprl pešpot, češ da imate itak svojo vozno pot. — Če ste preko sosedovega travnika hodili na Vašo parcelo že 30 let, ste si s tem to pešpot priposestvovali in je Vam sosed ne more samovoljno zapreti. Ker je sosed travnik preoral, je le opravičen, da Vam to pešpot prestavi.

Poglobitev zemljišča ob meji. P. C. D. — Sosed je tik ob vaši meji svoj svet tako globoko skopal, da se sedaj vaš svet vdira na sosedovo zemljišče. Ali sme sosed ob meji tako globoko kopati, posebno ker je svet hribovit in leži sosedovo zemljišče nižje od vašega? — Tako sosedovo ravnanje po postavah ni dopustno. Postava določa, da se zemljišče ne sme poglobiti tako, da izgubi sosedovo zemljišče ali zgradba potrebno oporo, razen če posestnik zemljišča poskrbi za drugačno zadostno utrditev. V vašem slučaju boste soseda lahko s tožbo prisilili, da globino, ki jo je izkopal ob meji, zasuje ali pa tako utrdi, da se vaš svet ne bo udiral.

Kuluk. P. C. D. — Tožite, da ste bolni in da ne boste mogli na kuluk. Plačati pa tudi ne morete. Kaj storiti? — Ker ste davkoplačevalec, ste po zakonu obvezanec ljudskega dela. Če vsled bolezni ne morete sami na delo, lahko pošljete namestnika ali pa boste morali plačati odkupnino. Kakšnih izjem zakon ne pozna, zato bi bila prošnja za oprostitev brezuspešna. Ponovno smo že pisali, da osebe, ki ne plačujejo nobenih davkov, ne spadajo pod obveznost ljudskega dela.

Zasilna pot. G. B. T. — Na dražbi sta bili prodani po umrli lastnici dve hiši, ki sta imele skupno, nepregrajeno dvorišče. Kupec prve hiše je sedaj zagradil svoje dvorišče; ker kupec druge hiše nima drugega izhoda, mu je kupec prve hiše ponudil uporabo dela svojega dvorišča za pot proti plačilu priznalne letne najemnine 10 Din. Kupec druge hiše pa zahteva, da se mu prizna pravica vožnje preko dvorišča brezplačno v istem obsegu, kakor jo je izvrševala bivša lastnica. — V dražbenih pogojih mora biti razvidno, s kakšnimi pravicami oziroma obremenitvami sta bili hiši prodani. Če o pravici vožnje preko dvorišča v korist lastnika druge hiše ni bilo nič določenega, je bila ta hiša prodana brez te pravice. V tem slučaju se morata nova lastnika glede teh voženj dogovoriti. Bivša lastnica je seveda po svojem vozila, kjer je hotela; s tem pa še ni mogla nastati kaka služnost. Če bi se mirnim potom nova lastnika ne mogla sporazumeti, sme lastnik hiše, ki nima lastnega izvoza na cesto, staviti pri sodišču predlog na določitev zasilnega pota. Svetujemo, da sprejmete ponudbo soseda.

Poroštvo. A. N. — Vprašanje je nejasno in zato odgovor do nadaljnje pojasnitve nemogoč.

Izročilna pogodba. Fr. St. Č. — Posestnik in oče 11 otrok je izročil svoje posestvo sinu Ivanu v prisotnosti svoje žene in občinskega tajnika, ki je tozadevno pogodbo napisal. Ostalim otrokom pa bi moral sin-prevzemnik izplačati določene dediščine. Ali je ta pogodba veljavna, ker ostali otroci niso bili poleg? — Izročilno pogodbo sklepata le dva: izročitelj in prejemnik. Če sta se torej oče in sin Ivan v vseh točkah sporazumela, velja ta pogodba, brez ozira, ali so bili ostali bratje in sestre, v katerih korist je oče zgovoril dediščine, prisotni ali ne.

Neenake dediščine. Fr. St. Č. Oče — posestnik — je v izročilni pogodbi svojim otrokom zgovoril neenake dediščine. Ali lahko manj obdarovani otrok zahteva enak delež z drugimi brati? — Dokler oče živi, ne. Po očetovi smrti pa sme tisti otrok, ki ni dobil v svojem delu očetove dediščine niti vrednosti nujnega deleža, zahtevati od brata-prevzemnika dopolnitev nujnega deleža. Ta zahtevek zastara v 3 letih po smrti očeta.

Pravica pašnje. V. J. D. — Obrnite se na okrajno glavarstvo, da bo primoralo mejaša, da zakoliči sadike in bo s tem tudi ovira pašne pravice prenehala.

Krstno ime. M. R. Č. — Pri krstu nezakonskega otroka je boter župniku povedal, kakšno ime da želi nezakonski oče za otroka. Župnik pa je odvrnil, da nezakonski oče nima pravice določati imena otroku in krstil je dečka na ime Jožef. Kasneje pa je boter le dosegel, da je v krstni knjigi vpisano tudi ime, ki ga je želel oče. Katero ime je pravo? — Župnik je istočasno krstitelj kakor tudi kot vodja matičnih knjig državni funkcijonar. Njegovo postopanje mora biti v skladu s tozadevnimi predpisi državnega in cerkvenega prava. Zakon o imenih določa, da pripada pravica, določiti ime detetu, ko se rodi, v prvi vrsti očetu, odnosno nezakonski materi. Nezakonski oče torej nima te pravice. Vodja matičnih knjig sme odklanjati vpis onih rojstnih imen, ki žalijo verska čuvstva, nasprotujejo nravnosti ali so sicer žaljiva. Po cerkvenem pravu pa je dolžnost krstiteljev dati krščencu krščansko ime. Če ne morejo od staršev krščenca izposlovati takega imena, morajo imenu, ki ga določijo starši, pridejati še ime kakega svetnika ter se v krstni knjigi vpišeta obe imeni. Postopanje župnika je bilo pravilno.

Mlečni izdelki

Med mlečne izdelke v širšem pomenu besede spadajo: **kislo mleko, sladka in kisla smetana.** O prvem smo spregovorili že v »Domačem ognjišču«. **Sladka smetana** se nabere na površju mirno stoječega polnega mleka, katerega tolšča se izloči v maščobnih kapljicah in se dvigne k vrhu. Sladka smetana ima torej veliko tolšče, ki se menjava od 8—50%; čim več je maščobe tem boljša je kakovost in višja vrednost smetane; pri kuhi se ne sme zgrizti in sme zato vsebovati samo 4.5 do 6 stopinj kisline. Ko se smetana mleku odvzame ostane **posneto mleko,** to se izvrši ali z navadnim odvzemanjem ali pa s posebnimi pripravami (separatorji) ali s pomočjo ledu. Posneto mleko ima prav malo tolšče, vendar pa vse druge sestavne dele mleka. — Če pridejo klice (bakterije) mlečne kisline v sladko smetano, bodisi naravno iz zraka, bodisi umetno z dodatki, potem nastane **kisla smetana,** tudi ta mora imeti najmanj 8% tolšče.

V trgovskem prometu zelo radi popačijo smetano ali jej dodajajo sredstva za daljšo ohranitev, vse to je prepovedano in kaznjivo.

K mlečnim izdelkom v ožjem pomenu prištevamo pa: **pinjeno mleko, sirotko,** nadalje umetno pripravljene pijače **kumys, kefir, johurt,** potem **presno ali surovo maslo** in razna **sira. Pinjeno mleko** (pinjevec, zmetki) je ona **tekočina,** ki preostane če se umede smetano ali mleko v presno maslo (puter), okusa je navadno kiselkastega, vsebuje vse sestavine mleka, le tolšče je zelo malo. — **Sirotka** je sladka ali sla tekočina, ki preostane pri izdelavi sira in se uporablja kot dijetetska (zdravilna) pijača ali kot dodatek k gotovi vrsti kruha **(kruh s sirotko). Kumys** je kipeča pijača, katero so prvi pripravili Tatari iz kobiljega ali velblodjega mleka, v Evropi pa se izdeluje iz kravjega mleka. Del mlečnega sladkorja v mleku se pokipeva v alkohol in mlečno kislino, vrvež se izvrši s pomočjo treh vrst mikroorganizmov. — **Kefir** je jednaka pijača, pripravljena iz mleka ter s pomočjo posebnih kvasov in raznih bakterij, vsebuje alkohol. — **Joghurt** je posebne vrste kislo mleko **(bolgarsko kislo mleko),** pripravlja se iz kravjega, bivolskega, kozjega ali ovčjega mleka, katero se zgosti v hudi pari do polovice in še več, ali samo prav dobro prekuha in v steklenicah ohladi na kakih 50 stopinj, potem se dodene »mayaferment« ter pusti stati pri 37 do 45 stopinj Celzija 3—5 ur, končno se postavi na hladen kraj 3—4 ure.

Presno ali surovo maslo (puter) se pripravlja izključno le iz kravjega mleka in ni nič drugega nego njegova zbrana, strjena in neizpremenjena tolšča, katero se pridobi na različne načine. Poleg maščobe je v presnem maslu gotova množina vode in nekoliko vseh preostalih sestavin mleka. Presno (surovo) maslo izdelujejo iz sladke in kisle smetane, pa tudi iz okisanega neposnetega mleka z umešavanjem, tresenjem ali s stepanjem v posebnih posodah ali pripravah (centrifugah). Iz sladke smetane pripravljeno presno maslo se rabi kot **čajno presno maslo** (I. in II. vrste), ki se samo umede in nič ne izpere; III. vrsta se imenuje **namizno presno maslo,** IV. vrste je kuhinjsko **presno maslo,** katero je navadno manj vredno in iz kisle smetane. V vsakem presnem maslu je nekoliko sladkega ali kislega posnetega mleka ali vode. Radi tega je treba presno maslo soliti, če ga hočemo dalj časa ohraniti, posebno pri izvozu. Barva presnega masla je po zimi bolj bela, poleti pri sveži krmi lepo rumena; barva se ravna po krmi in krmljenju, pa tudi po posamezni živali in pasmi. — Presno maslo se lahko skvari in dobi **napake:** če se nesnažno shranjuje, če leži na zraku in v svitlobi **postane žarko** (žaltavo) in **lojnato;** v prvem slučaju dobi presno maslo rumenkasto površje (»kožo«), v drugem slučaju pa postane belo. Neprimerna krma povzroči **oster, rezki okus.** Gostost presnega masla se menja radi zunanje topline, radi napak pri izdelavi, prav posebno pa radi krme: slama, repno listje, repa napravijo presno mamaslo **trdo,** ovseni zdrob, pšenični otrobi, koruza in zelena krma pa povzročijo **mehko presno maslo.** Kot dragocena maščoba se presno maslo v trgovini **zelo rado potvarja,** vmešava se voda, sirnina, tuje maščobe, margarin, škrobni klej, kuhan krompir, kreda, gips, moka i. dr.; tudi se **umetno pobarva** z žafranom, z barvo rumenih kolerab in tudi z umetnimi barvili, pa tudi **po vplivih bakterij spremeni svojo barvo, dobi proge, lise, modro ali zelo živo rumeno barvo** ter **neprijeten duh in slab okus.** Na starem presnem maslu se rade naselijo **glive plesni** (»splesni«); tudi se lahko **onesnaži s prahom,** sajami ,kravjimi dlakami, raznimi nitkami tkiv, muhami itd. Večina napak, katere smo našteli pri mleku, se pojavijo tudi na in v presnem maslu; istotako so v presnem maslu lahko **klice** (bakterije) najrazličnejših nalezljivih človeških in živalskih bolezni (gl. mleko), pred vsem tuberkuloze (jetike), ki ostanejo več tednov nevarne (kužljive), s pravilnim **pasteuriziranjem** smetane pri 85 stop. Celzija pa se bacili tuberkuloze uničijo v nekaterih minutah.

Kemijska sestava presnega masla je precej različna: **poprečno** ima 14.0% vode, 84.5% tolšče, 0.7% dušikovih spojin, 0.4% mlečnega sladkorja, 0.1 mlečne kisline, 0.2% mineralnih snovi. Vsake druge sestavine so umetno dodane in po zakonu prepovedane in kaznjive, le kuhinjska sol je dovoljena do 3% (povpr. 1.3%).

Iz presnega masla se napravlja **navadno maslo (prekuhano maslo),** v ta namen se presno maslo, posebno če je postalo žarko ali dobilo napake, raztopi na ognju, se s tem odloči voda in druge sestavine mleka (sirnina) in tako dobimo precej trpežnejše »maslo«. **Za njega veljajo vsi predpisi o prometu s presnim maslom** in je vsako **nedovoljeno ravnanje in popačenje kaznjivo.**

O najvažnejšem mlečnem izdelku, o **siru** spregovorimo posebej.

Modne novosti

Poletna obleka (levo) iz vzorčastega svilenega voile-a z brhkim šalnim ovratnikom in od komolcev doli razširjenimi rokavi iz enobarvnega blaga. Krilo je ob straneh zvončasto, na bokih volana.

Elegantna obleka s telovnikom (na sredi) in nagubanim krilom iz finega belega volnenega blaga ali pralne svile. Telovnik se more nositi zase ali pa se všije v obleko.

Lahna obleka iz vzorčastega voile-a in velikim naramnim ovratnikom. Zvončasto krilo je spredaj in zadaj položeno v globoko dvogubo.

Uganke

Rešitev: „Stevilke govore"

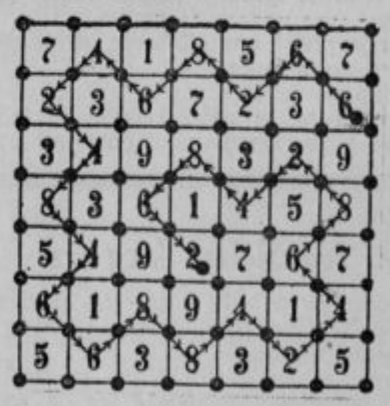

„Na umetnostni razstavi"

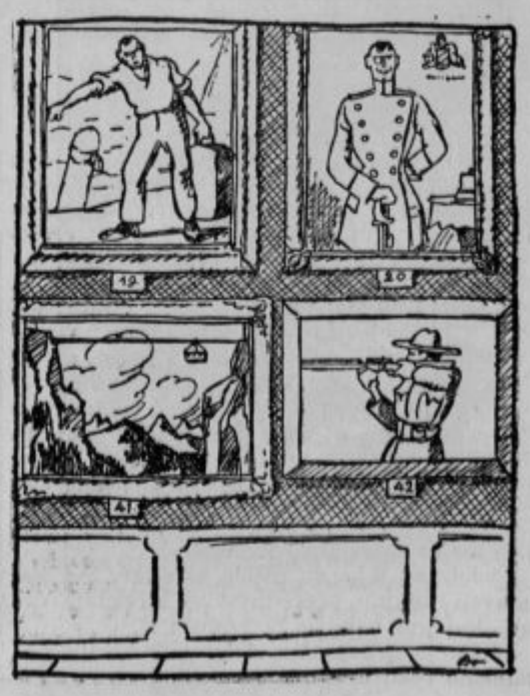

Troje nemožnosti vidimo na slikah; **katere?**

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 1·50 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349.

Službe iščejo

Dober kolar

starejši, želi stalne zaposlitve pri kakem večjem podjetju ali prevzame delavnico v kakem prometnem kraju. Naslov v upravi »Slovenca« pod 6633.

Mladenič

pošten, delaven gre za hlapca samo h katolišk. gospodarju, še raje pa v župnišče. Cenj. ponudbe na upravo pod »Krščanska hiša št. 6451.

Ako potrebujete

delavnih moči, katere bi zaposlili čez počitnice, bodisi za poučevanje, za risanje, za pisarniška dela ali za katerokoli duševno pa tudi fizično delo, se obrnite na Akademski urad dela, Ljubljana, univerza, ki Vam takoj preskrbi zanesljivo in kvalificirano moč.

Reven abiturient

klasične gimnazije išče za počitnice primerno službo. Naslov pove upr. pod štev. 6744.

Iščem službo

inkasanta, skladiščnika ali trg. sluge v Ljubljani ali v okolici. Grem tudi pol meseca brezplačno. Naslov v upravi lista pod »Pošten in zanesljiv« št. 6745.

500 Din nagrade

in kompleten radio aparat z dvema slušalkama, dam takoj tistemu, ki mi preskrbi kakršnokoli stalno službo bodisi: sluge, sluge tekača, skladiščnika ali kaj sličnega. Sprejmem tudi delo v tovarni. Naslov pove uprava lista pod štev. 6671.

Lesni manipulant!

ali oskrbnik kakega gozdnega veleposestva, išče primerne službe ali kaj sličnega. — Ponudbe na upravo pod štev. 6604.

Kot dojilja

bi šla 25 letna mlada mati prikupne zunanjosti in lepega vedenja, k boljši družini. -- Naslov pove uprava pod št. 6721.

Preizkušen kurjač

s 5 letno prakso išče službo. Onemu, ki bi mu preskrbel službo, posodim 5000 Din za pol leta brez obresti. Naslov pove uprava »Slovenca« v Mariboru, Aleksandrova cesta 6.

Pekovski pomočnik

preddelavec, predpečnik, in skupni delavec išče službo. Rudolf Arnenšek, Pobrežje, Nasipna 35, Maribor.

Samostojna kuharica

za hotel ali restavracijo, išče primernega mesta. Nastop takoj. Naslov da uprava »Slovenca« Maribor.

Dva zanesljiva hlapca

mlada, krepka, vajena konj in vseh del, želita mesta skupaj ali posamezno. Poizve se v upravi »Slovenca« pod 6777.

Prodajalka

izvežbana v papirni stroki, išče mesta. Gre tudi na deželo v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe pod »Prodajalka« na upravo št. 6783.

Kmetski fant

išče službo na deželi. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6781.

Službo dobe

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme takoj pri Franjo Grabjec, fotograf. umetn. zavod, Ljubljana, Miklošičeva 6.

Kamnoseškega vajenca

sprejmem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Jože Lukšič, kamnosek, Kandija-Novo mesto.

Mizarski mojster

samostojen, strokovnjak vseh mizarskih del se takoj sprejme k strojnemu mizarstvu z udeležbo na čistem dobičku. Zahteva se ca 20.000 Din garancije. Ponudbe na upravo pod »Strokovnjak« 6544.

Model. ključavničarja

prvovrstnega, iščemo za našo livarno za takojšnji nastop. Modelni ključavničarji z večletno prakso naj se takoj javijo pri tovarni »Titan« d. d., Kamnik pri Ljubljani.

Za Ljubljano in Maribor

se sprejmeta dva prov. potnika za povečavo slik, ki bi bila tudi inkasanta. »Mina«, Maribor-Pobrežje, Nasipna 16.

Zidarski polir

se nujno išče za Zagreb. Ponudbe z zahtevami naj se pošljejo na tvrdko Hugon V. F. Schell, arh. in stavbenik, Ljubljana VII, Maurerjeva ulica 29.

Vajenke

za mehanično umetno vezenje, predtisk ter šivilje perila, spretne in vestne, sprejme Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj.

Pet slikar. in pleskar.

pomočnikov takoj sprejmem. Viktor Urbar, Jesenice, Gorenjsko.

Steklarski pomočnik

z blagovnim znanjem steklo-porcelanske branže dobi stalno službo skladiščnika. Pismene ponudbe s prepisi spričeval nasloviti pod: »Nastop takoj« na upravo »Slovenca« št. 6735.

Vajenca

za trgovino z mešanim blagom, pridnega, poštenega, sprejmem. — Franc Malavašič, trg., Vrhnika.

Mesar. pomočnika

izurjenega v prekajevanju in sekanju mesa, sprejmem. Vpoštevajo se samo dobra spričevala. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 6712.

Tapetniškega vajenca

sprejme takoj Čerin Ant., Maribor, Pristaniška 3.

Razpisuje se mesto

OBČINSKE BABICE

za zdravstveni okoliš Polzela-Gomilsko. Plača in splošni pogoji se dajejo interesentkam na znanje pri občinskem uradu Polzela.

Pekovskega vajenca

sprejme z oskrbo v hiši Pekarna Jesenice 198. - Kmečki fantje imajo prednost.

Krojaškega vajenca

sprejmem takoj. Poizve se pri Iv. Kersnič, Prečna št. 4, Ljubljana.

Vinogradnika

ali trgovca z vinom iščem kot družabnika na večjo gostilno z deležem 50.000 Din. Dopisi na upravo »Slovenca« pod »Rentabel« št. 6816.

Kovaški vajenec

se sprejme. - Oskrba v hiši. Štebe Milan, Sv. Jakob ob Savi, p. Dol pri Ljubljani.

Mizar. vajenca

z vso oskrbo v hiši takoj sprejme August Černe, Zg. Šiška.

Oskrbnika

sprejmem na večje posestvo med Ljubljano in Litijo, pol ure od postaje in šole, v hribu. Prednost ima družina s par odrastlimi otroci, ki se razumejo na živinorejo, posebno na rejo mlade plemenske živine in na mlekarstvo za izdelovanje čajnega masla. - Plačilo najraje zemlja za pridelovanje živeža in polovica dohodkov pri živini, sicer po dogovoru. Potrebno spričevalo gospoda župnika. Nastop z julijem. Naslov v upravi lista pod št. 6584.

Čevljar. vajenca

z vso oskrbo sprejmem takoj. Naslov pove upr. pod št. 6572.

Išče se deklica

12—14 letna, v pomoč gospodinji. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Gorenjsko« št. 6760.

Sedlarskega vajenca

sprejmem z vso oskrbo v hiši. Kmečki sinovi imajo prednost. Sedlarstvo — Jesenice 30.

Sedlarskega pomočnika

takoj sprejmem. Florjan Janša, sedlar, Sv. Jurij ob j. ž.

Iščem mlado dekle

z dežele za pomoč v gospodinjstvu in na vrtu. Ponudbe pod »Ljubljana« št. 6813 na upravo »Slovenca«.

Modistinja

spretna in samostojna moč, dobi stalno službo z lepo plačo v modnem salonu »Chic«, Ljubljana, Wolfova ulica 3. Istotam se sprejme učenka.

Vajenka

ki je dovršila meščansko šolo, se sprejme takoj v trgovini s steklom in porcelanom. Pismene ponudbe pod: »Vajenka« 6834 na upravo »Slovenca«.

Šivilje sprejme

Vallett Express, Ljubljana. Z dežele imajo prednost. Za odgovor znamko

Služkinjo

pošteno, ki bi iemla tudi veselje do vrta in prodaje na trgu, se sprejme takoj. Osebni dogovor od 18 dalje. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 6840.

Sodar

mlajša moč, se sprejme. Nastop takoj. Pismene ponudbe na upravo pod »Sodar« št. 6775.

Mizarskega vajenca

sprejme Ivan Kuhar, Vižmarje 69, Št. Vid nad Ljubljano.

Učenko

za damsko krojaštvo — sprejmem. Resljeva c. 10.

Perfektno kuharico

srednje starosti išče zakonski par brez otrok v sredini mesta. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja pod šifro »Dobra plača« štev. 6664 na upravo. Službo nastopi lahko takoj.

Krojaški pomočnik

kateri se želi še nekoliko priučiti, išče dela za male kose. Naslov v upravi pod št. 6786.

Čevljarskega vajenca

takoj sprejme Ivan Kostanjšek, Ljubljana, Breg št. 2.

Pekovskega vajenca

takoj sprejme parna pekarna v Dolenjem Logatcu.

Elektromonter

ki je obenem dober šofer, dobi takoj službo. Ponudbe je poslati na upravo lista pod »Elektromehanik« št. 6797.

Samostojen mizar

ki je vajen tudi dela na mizarskih strojih, dobi takoj službo. Ponudbe na oglasni oddelek pod »Samostojen mizar« št. 6798.

Kovač

samostojen — se takoj sprejme. Lokal ob cesti v lepem kraju na Gorenjskem. Ponudbe na upravo pod »Kovač« štev. 6778.

4 dijakinje

učiteljišča, iz boljših rodbin, sprejmem prihodnje šolsko leto v fino in vsestransko vestno oskrbo in vzgojo. Kopalnica, vrt, nemška konverzacija. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vestna oskrba« št. 6785.

Zaradi nesreče inventurna odprodaja

manufakturnega in konfekcijskega blaga po globoko znižanih cenah. — Se vljudno priporoča

Marija Rogelj, Sv. Petra cesta št. 26 Ljubljana

Zaslužek

150 do 300 din dnevno

zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva! Za odgovor znamko! - Kosmos, Ljubljana, pošt. predal 307.

Denar

Fantje — dekleta!

Doto 5 do 75.000 Din dobite, če se poročite ali pa ne. Za pojasnila pošljite 10 Din na naslov - Jože Grašek, Ljubljana, Mariborska ulica 21.

Kdo mi posodi

Din 7.500 za nakup posestva, proti vknjižbi na prvo mesto? - Naslov v upravi pod štev. 6595.

Družabnico

s kapitalom od 50 tisoč Din naprej - iščem za dobro vpeljano podjetje v Ljubljani. Denar sigurno naložen in brez rizika. Le resne, neanonimne dopise na upravo lista pod »Izvanredna prilika 1001«.

Družabnika

za gostilno se išče za takoj. Potreben kapital 10 do 20.000 dinarjev. Onim, ki posedujejo lastne vinograde, se nudi ugodna prilika, da vnovčijo svoj pridelek. Kdor pa razpolaga s kapitalom od 100 do 120.000 dinarjev, lahko postane solastnik idealne domačije, kjer bi se pozneje uredila tudi trgovina z vinom na veliko. Ponudbe na »Slovenca« pod št. 6666.

Kredit

stavbni, osebni, preskrbi jako ugodno; varno naložbo denarja z rentabiliteto 8—10% posreduje; daje podpore in posmrtnine skrajno ugodno; posreduje nakup, prodajo stavbišč; preskrbuje po možnosti zaslužek — vse samo svojim članom! Pristopajte! Vabimo! Delež 20, pristopnina 10 Din. Ponudbe, vprašanja na »OGeZe«, Ljubljana — Mestni trg 19/III. Znamke za odgovor 3 Din. Uradne ure: sredo, soboto od 15—17. »Osrednja zadruga«, r. z. z o. z., Ljubljana

Pouk

Čamernikova šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto), Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt št. 16 zastonj. Pišite ponj!

Oblastveno koncesijonirana

šoferska šola I. Gaberščik

bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska cesta 81, nedaleč od kolodvorov. Vhod tudi z Bleiweisove ceste.

Stanovanja

Opremljeno sobo

zračno, v sredini mesta, s prostim vhodom, parketi, elektriko, se odda v najem boljšemu gospodu. — Poizve se pri upravi »Slovenca« pod št. 6716.

V Logatcu se odda

čez poletje opremljena soba z dvema posteljama. Cena po dogovoru. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 6724.

Stanovanje

oddam s 1. avgustom t. l. Lepo solnčno, 3 sobe s kopalnico. Dr. Kodre, Staničeva ul. 3.

Opremljeno sobo

oddam solidnemu gospodu v bližini glavnega kolodvora. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6655.

Starejša gospa

tudi obrtnica, dobi v najem eno sobo proti malemu opravilu v hiši, pri starejšem gospodu v Ljutomeru. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Starejša najemnica« št. 6342.

Zračna in solnč. soba

večja, z dvema posteljama se išče v bližini Sv. Krištofa. Naslov v upravi pod štev. 6588.

Starejša zakonca

brez otrok, iščeta v mestu stanovanje 2 malih sob s kuhinjo ali 1 veliko sobo s kuhinjo. Ponudbe na upravo pod »Takoj«.

Zračno sobo

prazno ali meblovano s shrambo, 5 min. od tramvaja, pri mali družini brez otrok, oddam. Naslov pod št. 6714.

Stanovanje

v sredini mesta: 3 sobe, predsoba in kuhinja s pritiklinami se odda. Po potrebi tudi 4 sobe. Naslov v upravi lista pod št. 6717.

Meblovana soba

se odda. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6821.

Stanovanje

1 soba in kuhinja, s pritiklinami, v podpritličju, se takoj odda v Hotimirovi ulici 12, Sp. Šiška.

Dve sobi

opremljeni, tudi s kuhinjo, na lepem solnčnem kraju blizu Save in Sore, oddam letoviščarjem. Verje št. 57 pri Medvodah.

Solnčno stanovanje

lepo, se odda s 1. avgustom tik nove elektropostaje. Naslov pod štev. 6771.

Soba

lepo opremljena, v bližini glavnega kolodvora, se odda solidnemu gospodu ali gospodični s 1. julijem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6755.

Lepa soba

parketirana, z elektriko, se odda v Škofji ulici 7, pritličje.

Soba

lepa, solnčna, opremljena, se takoj odda. Dermotova ulica 33.

Soba

z 2 posteljama se odda s 1. julijem. Hrvatski trg 4, ob parku pri Sv. Petru.

Vnajem

Lokal se odda!

Naslov v upravi našega lista pod št. 6754.

Prostor

primeren za kakršnokoli delavnico, brez ognja, se odda v Bohoričevi ulici 9, Ljubljana.

Na Jesenicah

v bližini kolodvora se odda v najem lokal pripraven za trgovino ali kaj sličnega. — Kje se izve v upravi lista pod

Iščem mlin

v najem. Ivanuša, Radeče, Zidani most.

Gostilno, žago in mlin

dam v najem z julijem, vse novo na turbinski pogon, na prometnem kraju tik postaje in šole. Odda se s 1. julijem. - Kavcija potrebna. Pogoji se dobe pri naslovu, ki se izve pri upravi lista pod štev. 6585.

Gostilno

Dobro idočo vzamem v najem v kakem jako prometnem kraju s 1. julijem ali tudi pozneje. Ponudbe na upravo pod »Prometna« št. 6603.

Dvoriščno skladišče

v Prešernovi ulici se odda v najem. Informacije hotel Slon.

Kmetijsko društvo

v Trebnjem odda s 1. julijem trgovino z vso zalogo proti takojšnjemu plačilu ali primernemu jamstvu.

Odda se restavracija

stara, renomirana, z velikim senčnatjm vrtom v zelo prometni ulici v Ljubljani. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6839.

Objave

Preklic!

Obžalujem in preklicujem žaljive besede, katere sem rekel Gašperju Čeferinu letos na pustno nedeljo v Strojenčevi gostilni v Zalem Logu, in se zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. — Kopač Jernej.

Posestva

Stavbne nasvete

daje tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/I

Hiša z večjim vrtom

sredi Unca pri Rakeku, primerna za trgovca in gostilničarja, naprodaj ali v najem. Ponudbe pod »Unec 22«. št. 6626.

Hiša z vrtom

5 minut oddaljena od kolodvora v Celju, se vsled smrti gospodarja proda, ali da v najem za več let. - Pojasnila v podružnici »Slovenca« v Celju.

Pozor, upokojenci!

Hiša, obstoječa iz dveh sob, kleti in kuhinje ter lep sadni vrt na Trbincu, pet minut od kolodvora in farne cerkve na Mirni, naprodaj. — Vprašati na Škrjančem štev. 8, ali pri Ferdo Gospodariču, Mirna 9, zast. »Vzajemne zavarovalnice«.

Proda se

pod zelo ugodnimi pogoji prvovrstna gostilna v zvezi z mesarijo, obstoječa iz treh lepih gostilniških sob, kuhinje, na novo najmodernejše urejene, več lepih stanovanjskih sob s kopalnico. Pri mesariji je najmodernejša, popolnoma nova avtomatična hladilnica, klavnica in mesarija, na dvorišču je popolnoma nov, velik hlev za živino in zraven nov svinjak, tik hiše je prvovrsten velik vrt, k posetvu spada tudi en manjši travnik. Omenjeno posetvo leži v lepem manjšem mestu Slovenije, tik ob železniški postaji. V mestu je tudi kopališče in v bližini rudnik. Cena po dogovoru. Naslov v upravi pod »Gostilna in mesarija« št. 6670.

Dve vili

v letovišču Laškem — naprodaj. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju.

Hišo

novo, dobro zidano, s tremi do štirimi stanovanji, po možnosti nekaj vrta, v Ljubljani, kupim. Ponudbe na upravo pod »Takojšnje plačilo« 6782.

Stavbišča

za približno 100 hiš, pri Dunajski cesti, naprodaj. Proda se skupaj ali na drobno. — Naslov pove uprava pod št. 6750.

Stavbna parcela

400 m² pri tramvaju po 45 Din se proda. Naslov pove uprava pod št. 6593.

Vrtnarsko podjetje

večje, dobro vpeljano, v sredini mesta Maribora s stanovanjsko hišo naprodaj. Informacije: A. P. Maribor, Vrtna ul. 17.

Nova hiša

zidana, z vrtom, se proda za 30.000 Din v Sv. Miklavžu 87 pri Mariboru, Kokol

Stanovanjska hiša

in 8000 m² zemljišča v sredini mesta Maribora, uporabno za skladišče in industrijske svrhe naprodaj. - Vprašati A. P. Maribor, Vrtna ul. 17.

LEPO POSESTVO

14 oralov, proda z vsem inventarjem ali brez: Jurij Kozar, okolica Jarmovec, p. Dramlje pri Sv. Juriju ob j. ž.

Poceni naprodaj

radi preselitve lepo posestvo, poslopja, 10 hektarov gozdov, njiv, travnikov. Pojasnila daje Josip Gruden, trgovec — Šmartno pri Litiji.

Veleposestvo

58 oralov, ravnina, pri Dravogradu, ugodno proda Zagorski, Maribor — Sodna ulica 30.

Usnjarijo

prometno, s posestvom, na Dolenjskem, proda Posredovalnica Maribor — Sodna ulica 30.

Trgovsko hišo

veliko, enonadstropno, na Gorenjskem, pri cerkvi, jezeru in letovišču, proda Posredovalnica Maribor, Sodna ulica 30.

Parcela

velika, približno 500 m², naprodaj. Zg. Šiška 201.

Tri izvrstna posestva

v Avstriji so takoj naprodaj po ugodni ceni; vsa z opeko zidana, živ in mrtev inventar, 11 do 14 oralov, v bližini Lipnice. — Več se izve pri M. K., cerkvenik in grobar, Št. Ilj v Slov. gor. št. 16.

Razno

Pljuča!

Pljučne bolezni zdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenanstalt) Sečovo, železniška postaja Rogaška Slatina. - Udobnost, prvorazredno! Prospekti!

Do 500.000 Din

lahko takoj izplačam, ako mi nudite trgovino ali lokal v nakup ali najem na živahni, prometni točki v mestu, trgu ali večjem kraju na deželi blizu železnice. Ponudbe ostanejo tajne in se pošljejo na upravo »Slovenca« pod »Prevzem takoj« št. 6728.

Košnja

se odda na Ižanski cesti štev. 30.

Potrebujete pomoči

v osebnih, gospodarskih vprašanjih, posojila, razdolžitve? Nasvete daje: Posvetovaln. »Marstan«, Maribor (za odgovor tri znamke).

Kupimo

Mlade sveže gobe

za vlaganje, kakor tudi suhe kupuje Družba Proda Ljubljana, Prečna 6.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Srečke, delnice, obligacije

kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana - Šelenburgova ulica 6. II. nadstr.

Hrastove frize,

bukov, javorjev, jelšev, jesenov les okrogel in rezan, kakor tudi drva kupuje **R. SCHENK, Sušak**

Bukovih cepanic

več vagonov, kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo »Slovenca« pod »Prvovrstna« št. 6812.

Motorno kolo

dobro ohranjeno, kupim. K. Pečnik, Stožice 47 — Ježica pri Ljubljani

Prodamo

Premog, drva, koks

prodaja tudi na obroke Vinko Podobnik, Tržaška cesta štev. 16. Tel. 33-13.

Cvetlični med

pristen, točen, letošnji - prodam. Cena do 20 kg 16 Din, večja množina 14 Din. Franko postaja Novo mesto. Alojzij Hudoklin, Brusnice.

Kolesa

na 12 mesečna odplačila! »Tovarna koles«, Ljubljana, Poštni predal 307.

Veliko izbiro okvirjev za slike in svete podobe dobite v zalogi

M. Rauch, Celje

Prešernova ulica 4.

Suhe deske, furnir

za takoj naprodaj. Deske: javor, brest, črešnja in hruška 30—80 mm močne, 1 m³ 660 Din. Furnir, iste vrste kot deske, 1 čevelj Din 1—2. Lesna industrija Fran Martinec, Ljubljana, Škofljica.

20 kompletnih oken

z okvirji in šipami, v zelo dobrem stanju, vsled predelave hiše ugodno prodam. Ponudbe na upravo pod »Okna«.

Pletilne stroje

vseh številk, na enoinpoletno odplačevanje! »Persson«, Ljubljana — Poštni predal 307.

CHEVROLET

samo 11.600 km rabljen v najboljšem stanju se zelo ceno proda. — Naslov v upravi lista pod št. 6541

Mlin za mletje kave

moderen, na električni pogon, kompleten, z motorjem na stikalo (elektr. Doppelmühle), zelo praktičen in dekorativen za detajlno trgovino, v brezhibnem stanju, vsled nabave večjega, ugodno naprodaj. Naslov v upravi lista pod št. 6796.

Niko Kuret:

Planinski raj...

(Kramljanje v počitniškem razpoloženju).*

Planin pravzaprav ni blizu. Najvišji vrh v okolici ima, če se prav spominjam, komaj 1021 m. In vendar se kraj Planina imenuje in je celo trg. K temu pa še to posebnost, da je daleč od sveta in prav malo znan...

Zdelo se mi je, da bo to kar pravšen uvod, ko sem ga pa prebral, se mi je zazdelo, da je precej netočnosti v njem. In da te netočnosti popravim, naj spišem ta listek do konca.

Čudna reč, kaj ne — članek radi uvoda in ne narobe? Kaj prerado je namreč članek tudi le radi — honorarja... Pa naj bo enkrat za spremembo drugače.

*

Da, planinski raj... Že to in točno. Gospod doktor Valentin Rožič je nekoč potoval tam skozi in svoje popotovanje tudi popisal. In ob tisti priliki je nazval ves kraj »Urwald«. Ne vem, čemu. Res je dosti gozdov in celo divjih mèrjascev v njih, Urwald pa se je Planinčanom skorajda zameril.

Kljub temu pa bodi gospodu doktorju vsa čast, da je bil menda prvi, ki se je spomnil tistih naših krajev s potopisom. Zakaj nekoliko sem tudi jaz tam doma.

Ta-le skromni listek bo le borno dopolnilo člankov gospoda doktorja, je pa čisto prigodniški, ker se je namreč Planina danes pojavila v Ilustriranem Slovencu.

Planina, — Planina pri Sevnici, te pouči poštni pečat. V nevarnosti si zato, da dobiš netočno predstavo o legi tega kraja. Zato vzemi zemljevid pa boš našel v kotu med Savinjo in Savo severno od Sevnice, južno od Celja, desno od Laškega in levo od Kozja točno lego urwaldske metropole Planine ali starega nemškega Munpareis-a ali kasnejšega Montpreis-a.

22 km od Sevnice, 18 km od Št. Jurja ob južni železnici, 22 km od Laškega, 24 km od Rimskih toplic, — v vseh teh in takih razdaljah nobene železnice blizu, nobene elektrike z edino izjemo lokalnega značaja in še to eno uro od Planine, — samo gričevje, gozdovi, njive, pašniki, romantika, zrak in mir, mir...

Planina je kot nalašč kraj za odpočitek. Saj veste, da obstojata dve vrsti odpočivanja: ena hoče v letovišču komfor, kakršnega še doma nima, toplo in mrzlo tekočo vodo s tisoč malenkostmi, ki jih hoče človeška komodnost (= lenoba in razvajenost), druga pa beži od civilizacije, spi v šotorih daleč od sveta, kuha sama in se preživlja z najpreprostejšo, včasih magari prismojeno hrano (oni prvi pa pravijo, da je te vrste letovanja prismodarija).

To-le hočem povedati: kompromisarstvo ni lepa stvar. A Planina nudi kot letovišče zlato srednjo pot. Ni komfora modernih grand hotelov, šotorov pa tudi ni treba jemati s seboj, razen da te to prav posebno veseli. Zakaj planinske gostilne nudijo stan in hrano za vsakega, tudi razvajenega človeka v njegovo popolno zadovoljstvo.

Vi torej, ki vam je dosti dima in prahu, dosti ropota in civilizacije, — pridite v planinski raj, pridite v Urwald!

*

Druga netočnost, ki sem jo v uvodu zagrešil, je trditev, da je Planina daleč od sveta.

Daljava je relativna stvar, zlasti še dandanes, v dobi telefona in telegrafa, radia in aviatike. Vsega tega pa za Planino še ni treba.

Leto bo namreč kmalu, odkar se je otvoril avtobusni promet na progi Sevnica—Planina. V pičli uri prevozi divje romantično dolino Sevničine in sam ne veš kdaj se je avtobus povzpel na visoko planoto, bogato in valovito, obdano od precejšnjih hribov.

Pred tabo se je dvignil divni hrib s cerkvico svetega Križa, za tabo se je prikazala Bohorjeva gmota (1021 m), na leti pa se je razvezala veriga vrhov od Rudneka pa tja daleč do Lisce in Ušivca. Od vrha svete Trojice nad Jurkloštrom se pravokotno pomika v severno stran Volušev revir.

Vse to ustvarja prekrasen okvir tej planoti, na katere robu se pod majhno gozdno vzpetino ko lastavičje gnezdo pod gradom ob sivi skali pokaže trg Planina z daleč vidno cerkvijo, šolo in grajsko razvalino.

Ni ga lepšega pogleda kot je ta, ki se ti razgrne, ko se avtobus popne iz doline ob Bohorjevem vznožju. Ves ostali svet se ti zazdi daleč in vsa mehkoba južne štajerske zemlje, ki z valovitimi hribi prehaja v Dolenjsko, ti stori srce dovzetno za doslej tako malo znane lepote tega koščka zemlje, ki je pravi prehod med Štajersko in Kranjsko.

*

Pestra pokrajinska romantika poživlja vso okolico.

Zgodovino Planine v nemščini je napisala rojakinja ga. Anica Wambrechtsammer. Kolikor vem, čaka ta rokopis slovenskega prevajalca in pa — založnika. Zakaj mnogo zanimivosti hrani ta zemlja kot izročilo minulih stoletij.

Čudno je morda, da ljudje ničesar ne vedo o Veroniki Deseniški, ki počiva v tišini jurklošterske župne cerkve pred glavnim oltarjem. Jurklošter je bil slavna kartuzija in leži dobro uro hoda od Planine v dolini Gračnice v smeri proti Laškemu oziroma Rimskim toplicam.

Žive pa v ljudeh spomini na planinsko graščino, na tlako in graščake. Posebno še so živi spomini na turške čase.

Velika prastara grajska lipa stoji na mestu, kjer so baje Turki pred svojim begom zakopali zlato tele, oziroma, po drugem izročilu, pokopali svojega padlega pašo...

Pod hribom svetega Križa, na katerega vodi strma vijugasta pot z belimi kapelicami križevega pota, baje počiva zmaj, lintvern. Ves hrib je poln vode, ki prihaja na dan iz številnih studencev okrog in okrog hriba. Gorje, če se zmaj prebudi in zgane. Voda pridere iz hriba in poplavi ves kraj... Zemlja na hribu se sicer res odpira in kamen pada silno globoko v notranjščino hriba.

Še sega do planinskega ljudstva spomin na tolovaja Guzeja, ki je bil dober za reveže, sicer pa krut in neizprosen. Končno ga je ustrelil orožnik s Planine. Nešteto zgodb vedo ljudje o tem južno štajerskem Dimežu in rokovnjaču, ki je junačil po krajih od Planine proti Dobju in Kalobju.

*

Povpraševal boš za vsem tem, pa se boš čudil zanimivi govorici, ki je žal ne vem prav opredeliti, ker nisem slovenski filolog.

Srečavam ljudi, ki je zanje pojem Štajerca isto kot Prlek. Pomilovalno se nasmejem njihovi nevednosti. Mar ni žalostno, da se tako malo poznamo, ko smo vendar tako majhni?

Planinski dialekt se loči celo od šentjurskega, od dobjanskega, od kozjanskega. Značilni goltno pobarvani vokali, ki prehajajo včasih v nosnike, dalje dosledni ů mesto u in včasih ȣ dolenjščino spominjajoče zategovanje.

Prav dobro mi je ostal v spominu mož, ki pri procesiji trdovratno moli po svoje naprej: »Čast bud Buga Ačita, Sina na svetem Dühi...« Planinčan bo dosledno rekel »mlak« ali pa »mlajk« za mleko, »riku« za rekel, »krůeh« za kruh, »kůhja« za kuhinja, »ruka« za roka, pa še »Simca« za Sevnica. Značilno je tole vprašanje: »Al' s' důevji, kal'?«, ki pomenja: »Ali si divji (= neumen), ka-li?« Kozolcu pravijo »kuazuc«, kolovozu »kuluovez«.

Vi mladi filologi, menim, da bi marsikaj zanimivega našli v planinski govorici!

*

Da, tistega pa ne morem preklicati: Planina je res malo znana. Že znanstvenik in umetnik bi našla v tem kotičku slovenske zemlje mnogo hvaležnega gradiva. Filolog bi našel obilo kosti, folklorist bi se obogatil z mnogimi novimi odkritji, slikar-pokrajinar bi našel nešteto čudovitih, še neizrabljenih motivov.

Navadni zemljan pa, ki je potreben nekaj tednov počitka v zdravem zraku in spokojni tišini, bo še prav posebno rad pohitel v Urwald, ki ni Urwald, daleč od sveta, pa vendar blizu mu, ker ga avto popelje v pičli uri do železnice...

Želim, da bi Planina postala prav kmalu zelo znana, ne želim ji pa kazin in parkhotelov. Nekaj tihe naše pokrajinske poezije pa le ohranimo. Morda bo to kmalu bolj vleklo kot pa komfor in zabava ob jazzu...

Planinski raj, pozdravljen!

* Ob priliki današnjega »Ilustr. Slovenca«.

Brezalkoholne pijače:

malinovec, limonada, oranžni, marelčni, ribezov, jagodov, borovničev bezgov, črešnjev in višnjev sok se prodajajo v pisarni

„SVETE VOJSKE“ v Ljubljani

Dunajska cesta 17 (Medijatova hiša).

Pri večjem naročilu primeren popust!

Privoščite si jih v vročini in postrezite ž njimi tudi drugim!

S tem podpirate tudi delo za treznost.

Ob otvoritvi Pohorskega doma

Maribor, 12. junija.

Slovenija je za en lep planinski dom bogatejša. Mlado Pohorje, ki se je komaj osamosvojilo, hiti sedaj z modernim časom in otvarja svoje planinske postojanke, počitniške domove, otroške kolonije, okrevališča, zdravilišča.

Kdor se iz Maribora ali Hoč povspe na vzhodne pohorske obronke in promenira po tihih gajih in solnčnih senožetih med Bolfenkom in Mariborsko kočo, tam nekje na svetli jasi pod potjo v mirnem skritem zatišju se ti naenkrat razodene veličasten Pohorski dom, objet v svetlem pasu deviških jelk, smrek in bukev, ponosno zravnan v tem bajnem kraljestvu, razgledujoč se proti zhodu na Dravsko, Ptujsko polje, Boč, Rogačko, Sljeme, Ivanjščico, Haloze in Slov. gorice. Ta kotiček so si mariborski mestni uslužbenci izbrali za svoj odmor sebi in drugim počitka potrebnim

Dom je postavljen v višini 1030 m, je zidan v slovensko-gorenjskem slogu, visok 11 m, širok 10 m, dolg 18 m. Njegovo ponosno pročelje je obrnjeno proti vzhodu, a hrbet mu ogreva zapadno solnce, tako da je ves dan v solnčni oblasti, potisnjen pa je precej pod cesto, da je tako dobro zavarovan proti severnim vetrovom in tudi radi naravne gravitacije vode.

V pritličju je kuhinja s pritiklinami, v nji so postavljene tudi ogrevalne naprave za toplo vodo, poleg je lovska soba, opremljena z lovskimi trofejami, dalje velika svetla obednica, v kateri te objame priprosta gostoljubna domačnost, na koncu so še tri spalne sobe za goste in oskrbnika. Iz veže vodijo komodne lesene stopnice v prvo in drugo nadstropje. Na stopniščih so stranišča (izplakovalna). V prvem nadstropju je dolg hodnik, po katerem se v lepem redu vrsti 9 tujskih sob, od teh dve balkonski z razgledom, na razpolago je moderno opremljena kopalnica z vsemi higijenskimi napravami. V drugem nadstropju je razen 9 tujskih sob (dve balkonski) tudi temnica (fotokamera) za fotoamaterje in druge shrambe. Na koncu hodnika na obeh straneh je balkon. Balkoni služijo za zračenje, sušenje in solnčenje.

Najvažnejša in najmodernejša prednost tega Doma pa je njegov vodovod. Vsaka soba ima svoj vzidan umivalnik, v vsako sobo je napeljana topla in mrzla voda, kar je za obrat velikanska pridobitev in neizmerna dobrota. Inštalirana je tudi električna napeljava, ki bo dovršena še ta mesec in se bo Dom kmalu zagledal v električni razsvetljavi.

Sobe so z eno ali dvema ali tremi posteljami in povečini opremljene v narodnem slogu, kakor tudi zavese (delo domačih ženskih pridnih rok) so prikrojene po najrazličnejših slovensko-planinskih vzorcih. Tako je vsa notranjščina doma priprosta, a pristna slika domačega dela s pohorskim obeležjem, sicer še ne dovršena, ki se pa bo izpopolnjevala.

Ob strani zadosti oddaljeno je gospodarsko poslopje. Okoli doma bodo sčasoma zgrajena še športna igrišča, solnčna kopališča s prhami, uravnale se bodo poti, hoste preuredile v majhen park in drugo.

Pohorska pot, ki jo gradijo iz Reke, bo šla 200 m nižje preko Petkovega sedla, od koder je do doma 20 minut.

Komu ta lepi dom? Sebi in drugim! Sebi: da sprejema svoje člane in njih tovariše; drugim: da najde tudi zanje vedno dovolj prostora in tako da nudi vsem svojo gostoljubno streho in popolno oskrbo in prehrano vse kakor v drugih planinskih kočah. Vse turistovske in športne in gospodarske korporacije ga morajo biti veseli, a tujsko-prometna zveza in ves Maribor ga mora še najprej pozdraviti.

V nedeljo 14. t. m. bo slovesno otvorjen s planinsko mašo, pozdravnimi govori in planinskim veseljem.

Zdravilišče Lassnitzhöhe

pri Gradcu — Avstrija — v prekrasni legi, obdano z zaraščenimi gozdovi — 555 m — za živčno in notranje bolne, kakor tudi za one, ki jim je potreben oddih. Dnevna penzija za kopališke goste od S. 14·50, za penzionerje od S. 8·— višje. V juliju in avgustu za S. 2·— višje Zdraviliški upravitelj: **dr. Miglitz.**

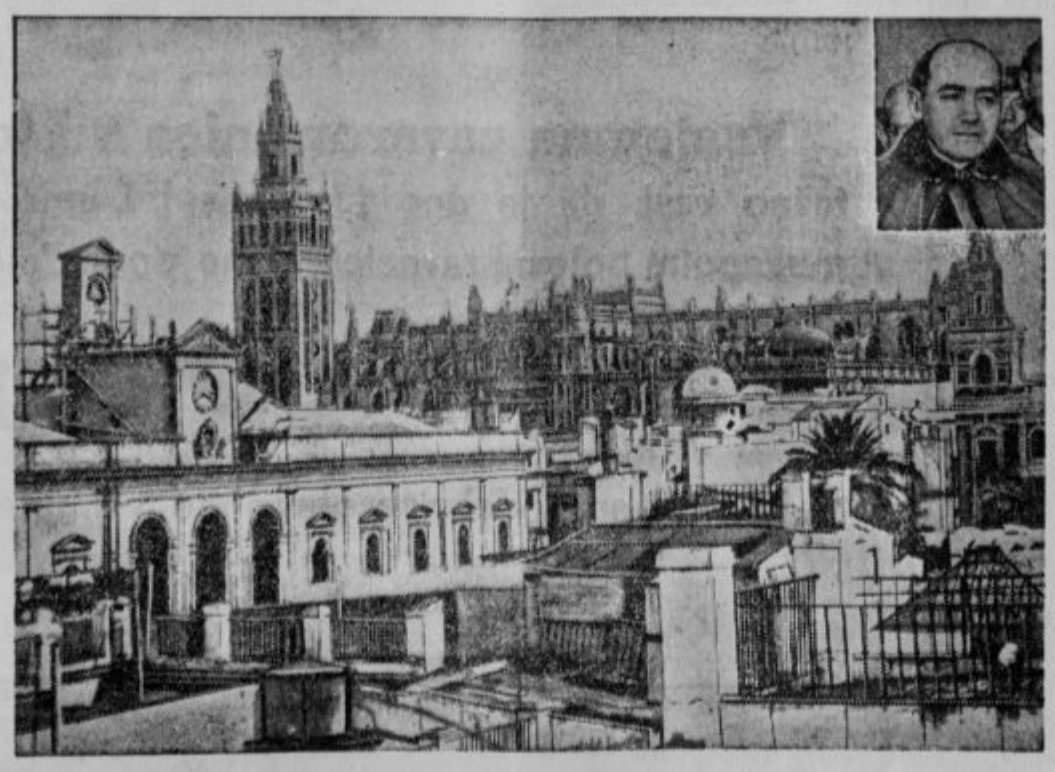

Slavna katedrala v Sevilli, druga največja cerkev na svetu, ki so jo španski brezbožniki ob zadnjih prevratnih dneh zažgali. — Zgoraj desno: kardinal Segura, najvišji cerkveni dostojanstvenik v Španiji

Tudi letos se na prvem mestu francoska kolesa

Prvovrstni izdelek in materijal Najlažji tek

Cene brez konkurence!

VIKTOR BOHINEC - LJUBLJANA

Dunajska cesta 21 Cenikibrezplačno!

Tujska sezona in Škofja Loka

Komaj nekaj let je odkar je postala Škofja Loka tujsko-prometna točka. Vzrokov, da je ostala tako v ozadju pač ni treba iskati, so preveč na dlani. Prvi je seveda oddaljeni kolodvor, drugi pa je sploh vsako nezanimanje za stvar samo, kako Škofjo Loko dvigniti v tujsko-prometnem oziru. Šele pred nekaj leti se je pričelo to gibanje seveda na pobudo drugih krajev, kajti sami nimamo toliko inicijative. To je rodilo sicer nekaj sadov, toda še vse premalo.

Vsekakor pa moramo povdarjati, da ni omalovaževati prekrasne okolice, ki jo Loka ima. Poleg tega pa ima tudi v bodočnosti dane vse pogoje, da se razvije v pravo letovišče, kot drugi kraji na Gorenjskem. To pa seveda samo pod pogojem, da naši merodajni činitelji in oblasti postopajo razumno in da bo dober nasvet pri njih našel vsaj nekaj odziva in da se ne bo vsak pameten razlog kratko zavrnil, češ, sedaj je prepozno. Prepozno ni nikoli, ampak samo pričeti je treba. Če so to zmogli v drugih krajih, zakaj tudi Loka ne bi pokazala kaj zmore, da ne bomo samo mi tisti, ki pobiramo to, kar puste drugi. Zato bi bilo priporočljivo, da zlasti javni krogi in oblasti pokažejo malo več zanimanja in seveda na drugi strani občinstvo samo poskusi vse, kolikor je v njegovi moči, da se podpre vse, karkoli bi bilo na korist tujsko-prometnemu gibanju v Škofji Loki.

Na vsak način pa je potrebno, če hoče Loka veljati za letovišče, mora tudi nekaj nuditi, čeprav ne toliko, kot druga letovišča, pa vsaj neobhodnih stvari ne smemo prezreti. Razsvetljava v mestu samem je borna. Na Mestnem in Spodnjem trgu bi bilo sploh potrebno, da se razsvetljava sploh preuredi, po načinu večjih mest kot n. pr. v Ljubljani. To skromno število žarnic, ki svetijo, in še te mnogokrat ne vse, res niso nikaka razsvetljava za mesto. Luči bi bile potrebne tudi na poti na kolodvor, saj je ponoči na tej cesti tema ko v rogu. Vsaj na večje razdalje bi bile potrebne luči.

Drugo pereče vprašanje, ki se mora končno enkrat rešiti, je škropljenje ulic v poletnem času. Po vseh večjih krajih škropijo dvakrat na dan, zakaj bi v Loki ne. Bo morda kdo ugovarjal, češ, saj poleti še pitne vode manjka. Recimo, da to drži. Toda saj imamo motorno brizgalno, ki bi se dala uporabiti v to, da bi črpala vodo iz Sore, ali pa naj si občina nabavi škropilni voz, saj ga imajo tudi že manjši kraji. Na vsak način pa se mora to vprašanje škropljenja za vselej zadovoljivo rešiti, in sicer tako, da se bo škropilo po vseh večjih ulicah vsaj dvakrat na dan in ne samo po Mestnem trgu.

Za izlete, ki vodijo v okolico, bi bilo potrebno na primernem kraju pritrditi situacijsko desko, na kateri naj bi bili zaznamovani vsi daljši in krajši izleti. Tako bi bilo vsaj malo poskrbljeno za izletnike, ki se sedaj mnogokrat ne vedo obrniti ne kod ne kam. Zlasti vprašanje javnega stranišča bi moralo zanimati vse javne kroge, kajti potreba vpije do neba. Tudi z vremensko hišico na primernem kraju bi Loka mnogo pridobila.

Kaj pa meščanstvo samo? Važno je, da se lastniki stanovanjskih hiš zavedajo potrebe, da so stanovanjska poslopja kolikor mogoče okusno okrašena. Da se pročelja hiš nekoliko renovirajo, da so dalje okna po možnosti okrašena s cvetlicami. Saj so ravno bile celo razpisane nagrade, ki jo bo dobil tisti, ki bo imel najlepše okrašena okna s cvetlicami. Potrebno je, da si sami privzgojimo čut za lepoto, da nam ne bo vse eno, kakšen vtis napravi na tujca mesto. Zakaj od prvega vtisa je mnogo odvisno, kako sodi tujec o kraju.

Tudi mestno pokopališče bi bilo lahko v okras, ako bi se lastniki nekoliko bolj zanimali za grobove. Žal je res, da se dobe ljudje, ki še na grobovih ne ločijo tujega od svojega. Zato bi glede tega bilo dobro, da se napravi red, potem bi tudi ljudje rajši krasili grobove. Pot pa, ki pelje na pokopališče, bi se dala tudi precej preurediti. Poizkus, kako napraviti drevored, iz sadnih dreves, se je na tej poti popolnoma ponesrečil. Drevesa so vsa skrivljena, veje polomljene, ker so pač občinska. Morda bi se dalo urediti tako, da bi se na tistih mestih med drevesi posadili divji kostanji. Sadna drevesa pa bi se pozneje, ko bi se kostanji nekoliko razrastli, odstranila, saj itak nikomur ničesar ne donašajo.

Kaj pa tujci? Dejstvo je, da tujci sedaj radi prihajajo, to razvidimo že iz tega, da so že sedaj skoraj vsa razpoložljiva stanovanja in sobe rezervirana. Zato bo treba v bodočnosti računati z dejstvi in misliti, kako in kje bi se gradil hotel, ki bi tudi bolj razvajenemu tujcu nudil dovolj zabave in razvedrila. Ker pa v najkrajšem času še ni misliti na kaj takega, naj se vsaj posestniki sami potrudijo in dajo radi na razpolago vse sobe, ki jih nujno ne rabijo. Pa tudi sicer naj gledajo, da bodo uredili kaj najbolj okusna stanovanja. Marsikdo bi lahko z malimi stroški uredil krasne letoviščarske sobe, ki bi mu v sezoni donašale lepe dohodke. Če pa hočemo, da bi bil dotok tujcev vedno večji, kar bi bilo le v korist mesta, zato bi morala skrbeti propaganda, ali potom kake brošure ali potom dnevnih časopisov.

Na tem mestu smo navedli nekoliko smernic, kako naj se v bodoče Loka pripravlja za tujsko sezono. Kajti sedaj je še čas! Vse kar smo zamudili mi in naši predniki, se da še z nesebičnim in razumnim delom vsaj nekoliko popraviti.

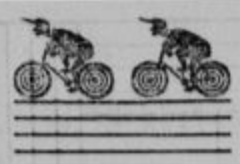

PRVOVRSTNA **PUH KOLESA** **Ign. VOK, Ljubljana**
Tavčarjeva ulica
po solidnih cenah in tudi na obroke
Podružnice: **Kranj,** Glavni trg 101; **Novo mesto**

Gostilna v najem

se da v prometnem industrijskem kraju na Gorenjskem. Na razpolago vrt eventuelno tudi polje, stanovanje i. dr. Prikladno zlasti za zakonski par, zmožen gostilniških poslov. V poštev pridejo samo neoporečne osebe, ki imajo že skušnjo in so zmožni z uspehom voditi gostilniške posle. Nastop čimpreje. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod št. 6612.

Zdravniški inventar

kompletni (instrumentarij, domača apoteka in knjige), vse jako dobro ohranjeno, se vsled smrti poceni proda. Podlesnik, Maribor, Vinarska ul. 13.

OPEKO

vseh vrst najboljše kakovosti po zmernih cenah nudi za takojšnjo dobavo

Ormoška opekarna v Ormožu

Stoj in čitaj!

Iz ustrežljivosti — torej popolnoma zastonj — Vam dam, v kolikor Vas zanima, podrobne informacije glede naslednjih štirih stvari: Kje morete dobiti stalno domačo službo za pismena dela, kje se morete zastonj naučiti dobičkanosne domače obrti, ali če se želite baviti s prodajo nekega zelo dobro idočega predmeta proti primernemu mesečnemu pavšalu, ozir. ako event. želite prevzeti v okrajih zastopstvo neke velike ugledne tvrdke. Pišite mi in priložite znamko za odgovor. Oskar Lustig, ravnatelj, Osijek, Krešmina ul.

VATA tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. — Zahtevajte vzorce in cenik! — TOVARNA VATE, Maribor, Dravska ulica 15.

Umetni in valjčni mlin

približno 1 vagon dnevne kapacitete z žago in zemljiščem ter dvoje stanovanjskih hiš v prvovrstni legi in v polnem obratu, v severni Dravski banovini, se zaradi razmer poceni proda. — Ponudbe pod »Priložnostni nakup« na podružnico uprave »Morgenblatt«, Maribor.

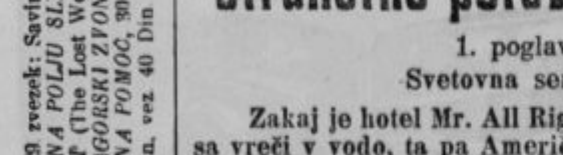

Najnovejši **„Sachs“**
motorji, dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, posamezni deli, pneumatika. Ceniki franko. Najnižje cene.
„TRIBUNA“ F. B. L.
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Tvrdka Jugosl. elektr. d. d. BROWN BOVERI

sporoča cenjenim odjemalcem, da je z današnjim dnem ***preselila*** *svojo pisarno, skladišče in delavnice na*

DUNAJSKO CESTO ŠT. 12
(MATHIANOVA HIŠA)

Obenem sporočamo, da smo izpopolnili naše skladišče ter povečali in moderno preuredili naše delavnice, tako, da bomo v vsakem oziru lahko popolnoma vstregli vsem željam naših cenjenih odjemalcev.

Okrajne inšpektorje

sprejmemo proti mesečnemu pavšalu Din 2400 in nadprovizije. Nadalje podučujemo in zaposlujemo v vsakem okraju po eno spretno žensko zaradi daljnega poučevanja v strojnem pletenju kot hišni obrt. Ako se pošlje znamka za odgovor, pošljemo obsežna navodila. Zadruga jugoslov. pletača, Osijek.

Ia strojno zidno opeko

iz priznano najboljšega materijala nudi vsem cenj. odjemalcem po konkurenčnih cenah

Opekarna Zg. Šiška.

Ljubljana VII. Telefon 2887.

Posestvo naprodaj

2 njivi, 2 vrta, travnik, nekaj gozda, lepa zidana hiša (4 sobe, električna luč, v kuhinji vodovod), gospodarsko poslopje. Cena Din 80.000. - Vprašati pri Ignac Jevšenak, krojač, Muta 56 ob Dravi.

Zahvala

Podpisana se zahvaljujem tem potom podpornemu društvu »Ljudska samopomoč« v Mariboru, za takoj izplačano pripadajočo podporo po smrti mojega moža g. Franca Lukmana in priporočam te prekoristno društvo vsakomur v takojšnji pristop, ako še ni njegov član.

Ločica pri Polzeli, dne 9. junija 1931.

Antonija Lukman.

Zahvala

Ob bridki izgubi našega nepozabnega sina, moža in očeta, gospoda

Franca Amerja

se najiskreneje zahvaljujemo častiti duhovščini, posebno domačemu g. župniku za večkratni tolažilni obisk in odpravlj. pogrebne obrede, domačemu gasilnemu društvu in gasilnemu društvu Sv. Janž, ter vsem pevcem za ganljive žalostinke.

Istotako izrekamo zahvalo vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti k večnemu počitku.

Sv. Martin pri Vurbergu, 10. jun. 1931.

Žalujoči ostali.

Union Delniška družba pivovarne

Pivovarna in sladarna. — Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I. Poštni predal 45. — Podružna pivovarna (preje T. Götz) v Mariboru. — Priporoča svoje izborne izdelke in sicer **svetlo in črno pivo** v sodih in steklenicah. — Pekovski kvas. — Čisto rafinirani špirit.

Ljubljana

Telefon: LJUBLJANA 2310 in 2311, MARIBOR 2023

Brzojavi: Pivovarna ‚UNION‘ Ljubljana, Pivovarna ‚UNION‘ Maribor

»Ljudska knjižnica«: Iz založništva Jugoslov. knjigarne v Ljubljani: 29. zvezek: Savinšek: *NA POLJU SLAVA*, 28 Din, vez. 40 Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz: *NA POLJU SLAVA*, 30 Din, vez. 42 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, *IZGUBLJENI SVET* (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din. — 32. zvezek: Reimmichl, *ZAGORSKI ZVONOVI*, 30 Din, vez. 42 Din. — 33. zvezek: Bridges, *NA POMOC*, 30 Din, vez. 42 Din. — 35. zvezek: Brackel, *CIRKUŠKI OTROK* 28 Din, vez. 40 Din.

Strahotno potovanje na luno

1. poglavje.

Svetovna senzacija.

Zakaj je hotel Mr. All Right gospoda Kurta Korusa vreči v vodo, ta pa Američana utopiti, in kako sta se sprijaznila. V Cliffhousu v Frisku. Gospod Valdemar Apel opisuje vsemirsko raketo. Gospod Egon Helmstätter predstavljen. Egon vidi še enkrat Ireno Allister. Egon pregovori milijarderja Joea Allister, da odrinejo še ponoči. Brzi čoln poročevalčev dirka proti Novi Atlantidi. Skrivnostni Japonec Nagao Hazumi.

»Čoln je moj!« Tako je zaklical Kurt Korus, majhen pa nekoliko debelušen človek, radi urnega teka rdeč v obraz in svetlih skuštranih las, dolgemu, suhemu, tudi plavolasemu Američanu z očali, ki je sedel v čolnu, medtem ko si je kitajski pilot že dal opraviti z vzvodi.

»Beg your pardon, čoln je vendar moj!«

»Jaz sem ga sinoči najel pri lastniku mistru Jumblu.«

»Jaz sem ga pa nocoj od mistra Jumbla kupil.«

Moža sta se gledala, pa zdelo se je, da se nobeden ne misli drugemu umakniti.

»Poženite!«

Motor se sproži, Američan si pa sleče suknjo in visoko zaviha rokave.

»Well, v treh sekundah bomo zdrknili mimo onegale parnika. Tedaj Vas izboksam v vodo, da boste mogli priplavati do ladje, ker morilec nisem.«

Korus se dobrodušno nasmehne.

»Bolje bo, da se tega ne postopite. Moral bi Vas toliko časa držati pod vodo, da Vam poide sapa. Mimogrede Vam lahko povem, da sem že trikrat preplaval Kanal.«

Nastal je odmor, sedela sta si nasproti, brzi čoln je kakor izstreljena puščica drsel preko luke, tedaj pa je Korus rekel: »New York Harald?«

»New York Evening Post. Hamburg?«

»Berliner Presse.«

Zopet premor, nato Korus: »Kaj je Nova Atlantida?«

»Sleparija.«

»Kdo je Joe Allister?«

»Pač človek, ki ima en milijon odveč.«

»In kdo je Egon Helmstätter?«

»Človek, ki bi ga na Angleškem zaprli.«

»Zakaj?«

»Ker samomor na Angleškem kaznujejo.«

»Kdo je Valdemar Apel?«

»Natančno isto kar midva.«

»Kaj se to pravi?«

»Da je fantast, idealist, tič, da mu ga ni para, pa človek, ki bo končno še denar zaslužil, saj bo vendar dobil milijon, katerega bo Allister izgubil.«

Oba se zasmejeta, nato pa Nemec pokima in se predstavi: »Kurt Korus.«

»All Right.«

»Cepec.«

» Ali s t e ali se samo tako p i š e t e ?«

»Ne, ampak V i s t e ! Povem Vam svoje ime, Vi pa rečete samo all right.«

»Ali ste Vi cepec zato, ker se pišete Korus? Meni je ime Albert Right, okrajšano All Right. Primerjajte ime All Smith.«

Zopet odmor, nato pa Američan počasi pomoli tovarišu roko.

»Zaveznika?«

»Prav. Vi Amerika, jaz Evropa. Skupni boj zoper Novo Atlantido.

»Well.«

Že sta zapustila luko in ekspresni motorni čoln je s hitrostjo brzovlaka zdivjal venkaj na morje, ki je bilo to noč gladko kot zrcalo. Visoko so kipeli valovi in z belo peno zagrinjali poročevalca, kitajski pilot v oljnati obleki pa je nepremično stal ob krmilu

* * *

V Cliffhousu, nad San Franciskom. Večer neizrekljivo lep, okoli krasne, nekoliko bahaške palače, vrtovi cvetlic v najlepšem cvetju. Plesna godba na prostem, mlade dame v najmodernejših plesnih praporcih, vsa zlata mladina iz Friska, najboljši zamorski orkester Kalifornije. Globoko doli na čereh, ki jih obliva morje, začudeno bulijo morski psi, kakor že izdavna. V ozadju palače pa tiha dvorana. Skrbno so pazili na vrata in okna, da veseli zvoki plesne godbe ne bi motili. Zborovanje resnih mož: raziskovalci, astronomi, tehniki iz vsega sveta. Čisto spodaj v prvi vrsti sedi petrolejski kralj Joe Allister, majhen, suh, sključen sedemdesetletnik, ki je dal milijon, poleg njega pa njegova dvaindvajsetletna posmrtna hčerka Irena Allister, mladostno, vitko dekle črnih las, nežnega lica in razumnih oči, edino dete, ki mu je še ostalo

Vsako priliko

je treba porabiti **ZA UTRDITEV ZDRAVJA**. Mnogi radi službenih ali poslovnih opravil ne morejo posvečati zdravju skrbnejše in trajnejše pažnje. Toda tudi pri polni zaposlitvi je dana možnost, da mislimo na svoje zdravje in storimo zanj vse, kar je ob najmanjši izgubi časa in sredstev mogoče. Treba je izbrati samo primerne metode zdravljenja in se posluževati le onih letovišč in zdravilišč, katera so po svoji zdravinški službi, po učinkovitosti zdravilnih pripomočkov, po svoji prometni legi in po prijetnosti okolice sposobna, da ob najmanjši izgubi časa nudijo najjačje učinke. Pri današnji draginji in prezaposlenosti je tudi zdravljenje treba ekonomizirati. Vse te predpogoje nudi:

RADIO-THERMALNO KOPALIŠČE - LAŠKO

katero leži ob najprometnejši železniški progi; v kraju je telefon in brzojav; kopališče razpolaga z izredno dobro učinkujočo radiothermalno vodo (37°C) v bazenu, ki je eden največjih v državi, in v prostornih higijeničnih kabinah. Solnčne kopeli, veslanje in kopanje v mirni in topli Savinji (27°C). Zdravnik v hiši, elektroterapija, masaža. Sobe parketirane, cene sobam in prehrani zmerne, **NAJNIŽJE OD VSEH DRUGIH KOPALIŠČ IN ZDRAVILIŠČ. PRI DALJŠEM BIVANJU POPUST.** Dietetična kuhinja. V nobenem drugem kopališču ni združenih toliko dobrih in prijetnih okolnosti, kakor v tem kopališču. Kopališče je v vseh ozirih modernizirano ter odgovarja vsem zahtevam higijene. — Podrobna pojasnila daje:

UPRAVA RADIO-THERME
LAŠKO (SLOVENIJA)

Vodovodnih cevi
svinčenih, dobro ohranjenih, kupim ca. 300 m. Naslov v upravi pod 6722.

Drva, premog, trame
in deske dobite pri Josip Prelesnik, nasl. Drobniča, Ljubljana, Janševa ulica, tel. 3389. Državni in samoupravni uradniki dobijo tudi na obroke.

Cepilni gumijasti trakovi za trte
gumijeve vodovodne cevi za vrtove, gumijeve cevi za pretakanje vina so pravkar prispele.
M. RAUCH - CELJE
Prešernova ulica štev. 4.

Proda se
Pletilni stroj št. 10/80, 1 navijalni stroj, 6 vreten, električni pogon, 1 stroj za krtačenje, električni pogon, 1 stroj za stolče deljeno št. 8 in 10, elektr. pogon. 1 šivalni stroj (Interlak). Pismene ponudbe na upr. pod »Pletilstvo«.

Dva motorja
dam izpod cene; eden 250 cm³, skoraj nov, drugi 350 cm³, rabljen pol leta; dobijo se tudi na obroke. Oba brezhibna. Na ogled in poskušne vožnje pri fotografu Jankotu Erjavcu, Stična na Dolenjskem. Istotam se dobi skoraj novo žensko in moško kolo znamke »Stayer«. Žensko 1450 dinarjev.

Pohištvo
2 spalnici, javor, po 9800 Din, 1 spalnica, črešnja, Din 8500, 1 spalnica brest, Din 8500, 2 kuhinji po Din 1500. — Lesna industrija Franc Martinec, Ljubljana, Škofljica.

Ugodna prilika
za nakup moške obleke. Komur ni za modo in široke hlače lahko dobi res dobro obleko za mal denar, ker sem se odločil oddati take obleke za polovično ceno. A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

Puhasto perje
čisto čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnem povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Tovorni auto
že rabljen, nosilnosti 2 do 3 tone, kupi — kdo, pove uprava pod št. 6700.

Narodna noša
s krasno avbo naprodaj. Na ogled v izložbi na Sv. Petra cesti 24, Ljubljana.

1000 kg suhe detelje
rdeče, naprodaj. Rudolf Pavšič, Senožeti, Dol pri Ljubljani.

Sveže maline
v sezoni od 20. junija do 15. julija ima naprodaj po zelo znižani ceni tvrdka I. Hronek, pošta Podlehnik pri Ptuju.

UGODNA PRILIKA! Pisalni stroj
znamke »Stoever«, popolnoma nov — se ugodno proda. Več se poizve pri tt. Matej Orehek, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Volno za modroce
zelo poceni prodaja Šega, Cankarjevo nabrežje 5/I.

Kompletna spalnica
popolnoma nova, masivna, črešnjeva, se ugodno proda. Naslov v upravi pod štev. 6715.

Večjo žganjekuho
z vso pripravo prodam. Ponudbe pod »Sigurna eksistenca« na upravo.

Šivalni stroj
»Howe«, se poceni proda na Poljanski cesti št. 29 pritličje, Jerše.

Vajenca
za kovaško obrt sprejme Jožef Knez, Sr. Gameljne, p. Št. Vid n. Ljubljano.

Več lepih spalnic
masivnih, politiranih, po ugodni ceni proda Joža Vižin, mizarstvo, Dorfarje (20 min. od postaje Škofja Loka).

Več parov golobov
čistih pasem, krofcev, florentincev, hanzelnov in drugih, prodam. Slavko Omejec, Št. Vid 87, nad Ljubljano.

Ia. črešnje
debele, trde, kilogram Din 5, košare po 28 kg, franko naročevalca, pošlje brzovozno G. Drechsler — Tuzla, Bosna.

Voz dirco
na vzmeteh, nosilnost do 2000 kg, pripraven za prevažanje sodavice ali piva, prodam po nizki ceni. — Sprejmem tudi učenca za kovaško obrt. Vsa oskrba v hiši. Jernej Pirnat, kovač, Jarše, p. Domžale.

Moško kolo
jako dobro ohranjeno se poceni proda. Izve se v upravi pod štev. 6673.

Golobe
čopaste, bele, črne; golšaste, rdeče, sive, bele, ceno proda Čerin Anton, Maribor, Ob bregu 4.

Mizarji, pozor!
1 skobelni stroj 85 cm širine, 1 poravnalni stroj 30 cm širine in 1 cirkularka, vse malo rabljeno, se ugodno proda. Naslov v upravi pod št. 6578.

2 težka konja
5 in 6 letna, lahke hoje, dobra za vsako vožnjo, se po zmerni ceni prodasta. Na licu mesta se v vsakem oziru lahko preizkusita. Naslov se izve v upr. pod št. 6497.

Seno, otavo, steljo
v košnji, pod Rožnikom, ugodno prodam Naslov v upravi pod št. 6688.

Renault-limuzina
6 cilindrski (Monasix) — 4 sedežen, malo vožen, z novo pnevmatiko, v izvrstnem stanju — zelo ugodno naprodaj. Naslov v upravi lista pod 6822.

Prodamo
po zelo ugodni ceni
2 TANKA
za bencin ali petrolej po 1000 litrov Naslov se izve pri upravi „Slovenca" št. 6710.

Malinovec
nudi stalnim strankam na malo in veliko z 10% popustom — Brezalkoholna produkcija, Ljubljana — Kolodvorska 3.

Greben za kosilnico
Dering, gost, s tremi noži, v dobrem stanju, ugodna cena, proda Ant. Štrukelj, Trata, Št. Vid nad Ljubljano.

Proda se:
rabljeni vinski sodi, stoli, mize in porcelan. Vprašati hotel Slon.

Loreto za vrata
že rabljeno, kupimo. Ivan Peklaj, Polhovgradec 39.

Stroj »Ambi«
za izdelovanje cementne opeke, s 500 ploščami — ugodno proda Franc Tome, Dravlje 63, p. Št. Vid nad Ljubljano.

D. K. W.
motorno kolo — dobro ohranjeno, se po ugodni ceni proda. Vprašati pri Elektrarni Fala, Maribor, Vrazova ulica 2.

Glasba

Klavir
dobro ohranjen, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6741.

Pianino
skoraj nov, črn, krasen glas, ceno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6743.

Pianini! Pianini!
Svetovno znane nemške pianine »Alfred Hanschulz«, Berlin, Neukölln, dobite od 12.000 Din dalje, tudi na obroke, izključno le pri generalnem zastopniku R. Warbineku, Ljubljana, Gregorčičeva 5.

Obrt

Ure popravlja
z enoletnim jamstvom — Fran Korošec, urar, Sv. Petra cesta 55, preje Barvarska steza.

»Javor«
lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani, v novi palači Vzajemne zavarovalnice.

Voluharje, miši
in podgane zanesljivo pokonča »Pantiganin«. Zor, Dunajska cesta 1a/IV.

Tapetniška dela
kakor otomane, modroce, vložke in vsako v to stroko spadajoče delo izvrši po najnižjih cenah Čerin Anton, Maribor, Pristaniška 3.

RESTAVRACIJA SAVSKI TIVOLI ČRNUČE
Priporočam se vsem cenj. gostom za obilno udeležbo. Cene zmerne. Točna postrežba. Čolni na razpolago. Pridite, da se boste sami prepričali! Priporoča se
Fanči Pust-ova.

Stavbno podjetje
Rudolf Terčelj, Vodovodna cesta, Ljubljana, se priporoča ter izvršuje ceno in solidno vsa v to stroko spadajoča dela.

Modroce
posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik. Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilba za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Ležalne stole

močno blago cene nizke
Modroce, otomane, divanefotele in vse tapetniške izdelke Vam nudi najsolidneje in najceneje
Ignacij Narobe,
tapetnik in dekorater
LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 16 (pri Levu).

Koruzo za krmo
oddaja najceneje
veletrgovina žita in moke
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Elektropodjetje A. ARHAR
Celovška cesta 80
Sp. Šiška
prevzema vsa električna dela in inštalacije pod ugodnimi pogoji Jamči se za solidno delo in nizke cene.

Zlato v listih
garantirano 23 karatno, za črkoslikarje — podobarje, kamnoseke — knjigoveze
nudim
v vsaki množini po najnižjih dnevnih cenah.
A. Janežič
Ljubljana
Florjanska ulica 14

Malinovec
pristen, naraven, na malo in veliko prodaja
lekarna Dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. & M. ZORMAN
Ljubljana, Stari trg št. 32

Ako hočete dobro kapljico ali dobra jedila, oglasite se v gostilni pri
„Kosu"
Krojaška ulica št. 6.
Cene vina: Belo liter 16 in 10 Din, rdeče 14 Din, pivo. Solidna postrežba. **Sprejemajo se abonentje na domačo hrano po najnižji ceni.**

Elektro inštalacije naprave in aparate izvršuje in popravlja dipl. tehn. Tone Poljšak Ljubljana Aleksandrova 5

Priporoča se prvi slovenski zavod
Vzajemna zavarovalnica
Ljubljana
v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti
PODRUŽNICE:
Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevičev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI. puka 22, Beograd, Poincareova 2

ŽE IZDELANE POROČNE PRSTANE
F. ČUDEN
PREŠERNOVA UL. 1

Gojserji
Moški . . . od Din 300 — 360
Ženski . . . „ „ 280 — 320
otroški . . „ „ 160 — 240
vedno v zalogi in izdeluje po meri. — Sprejema popravila.
Zalokar, Mestni trg 19

Entlanje
m po 1 Din. Predtisk in vse vrste ročnega vezenja najceneje: Vezilja, Dunajska cesta 1 a/4.

Dijaki-glasbeniki
ki žele prebiti počitnice na morju, morejo nastopiti takoj. Ponudbe na
Hotel Velebit, Senj

Ogledala
seh vrst, velikosti in oblik
Steklo
zrcalno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portalno, lepast alabaster itd.
Spectrum d. d.
Ljubljana VII — Telefon 23-43
Zagreb Celovška 81 Osijek

Zahvala

Ob smrti naše drage mame, stare mame in tašče, gospe

Marije Kračun-ove
roj. Jevšenak-ove

smo prejeli od vseh strani toliko dokazov iskrenega sočuvstvovanja, da se ne moremo vsakomur posebej zahvaliti. Najprisrčnejšo zahvalo izrekamo vsem, ki ste se je spomnili s cvetjem, posebej pa še č. g. župniku Jožefu Bezjaku za ganljive besede ter sosednjima čč. gg. župnikoma, zdravniku g. dr. Goričarju za pomoč, dalje pevskemu zboru požarne brambe iz Konjic, učiteljstvu in mladini žreške šole in sploh vsem, ki ste jo počastili z udeležbo pri pogrebu.

Zreče, dne 14. junija 1931.

Žalujoči ostali.

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da nam je danes, dne 13. junija ob 3 zjutraj, previdena s tolažili sv. vere umrla ljubljena hčerka, oziroma sestra in svakinja

Mara

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v ponedeljek, dne 15. junija ob 16 iz kapele mestnega pokopališča, na frančiškansko pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 16. junija ob pol 9 v frančiškanski župni cerkvi.

Maribor, Sv. Jakob, Apače, dne 13. junija 1931.

Rodbina Šnuderl-ova.

Brez posebnega obvestila.

Moj ljubi mož in naš nepozabni ata, gospod

Franjo Pograjc
ravnatelj podružnice Vzajemne zavarovalnice v Celju

nas je danes po dolgem z mučeniško vdanostjo prenašanem trpljenju za vedno zapustil.

V pondeljek dne 15. junija 1931 ob 6. uri popoldne ga bomo spremili k poslednjemu počitku na celjsko okoliško pokopališče.

Vse drage prijatelje in znance prosimo, da se ga spominjajo v molitvi.

Celje, dne 13. junija 1931.

Zofija, žena; Marica, Valerija, Bogomila, Stanislava, Franci, Vlado, Ciril, Zofija, Marjan, otroci

---

Zapustil nas je naš zvesti tovariš in sodelavec v občinskem odboru, gospod

Franc Pograjc
občinski odbornik in blagajnik

ki je po dolgi bolezni dne 13. junija 1931 umrl.

Občina Celje okolica, kateri se je posvečal s tolikšno ljubeznijo, si ga bo ohranila v hvaležnem spominu.

Celje, dne 13. junija 1931.

Občina Celje - okolica.

Razglas

Ustanovni občni zbor Gostilničarske pivovarne d. d. Laško se bo vršil v torek, dne 16. junija ob pol 10 dop. v hotelu »Savinja« v Laškem.

Dnevni red:

1. Poročilo pripravljalnega odbora in sklepanje o podelitvi absolutorija;
2. Sklepanje o ustanovitvi delniške družbe in o vsebinski ugotovitvi oblastveno odobrenih pravil;
3. Volitev članov upravnega in nadzorstvenega sveta;
4. Sklepanje o povišanju delniške glavnice od 10 na 15 milj. dinarjev;
5. Predlogi v smislu § 17 pravil in slučajnosti.

Podpisniki delnic, ki so po večini dobili za ta ustanovni občni zbor tudi še posebna vabila, kakor tudi vsi oni, ki po pomoti tega vabila morebiti niso dobili, se tem potom še posebej vabijo, da pokažejo svojo stanovsko zavednost ter se občnega zbora gotovo udeležijo.

Kdor se občnega zbora ne bi mogel osebno udeležiti, naj pooblasti s zastopstvom kakega prijatelja ali znanca. Tiskovine za tako zastopstvo (Pooblastila) so se razposlala podpisnikom delnic istočasno z vabili.

Kot legitimacija za udeležbo na občnem zboru velja izvirno začasno potrdilo.

V Laškem, dne 11. junija 1931.

Pripravljalni odbor Gostilničarske pivovarne d. d. Laško.

Avtomobilisti! Motociklisti!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Štolfa. — — Cena vezani knjigi Din 140·—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

† Užaloščeni naznanjamo bridko vest, da so nam umrli predobra mati, stara mati, teta, sestra

Neža Legat roj. Debeljak

dne 13. junija 1931, previdena s sv. zakramenti, v starosti 75 let. Pogreb zlate matere bo v ponedeljek ob **devetih** dopoldne. Priporočamo jih v blag spomin in molitev.

Naklo, dne 13. junija 1931.

Jernej, Janko, Tone, sinovi. **Marija,** hči, in vsi ostali sorodniki.

† Potrti v neizmerni žalosti naznanjamo, da nam je umrl naš predobri, iskreno ljubljeni soprog, oče, stari oče in tast, gospod

JOSIP VOVK

višji sodni oficijal v pokoju

po dolgi, silno mučni bolezni, večkrat previden s tolažili svete vere, v 57. letu starosti.

Truplo blagopokojnega spremimo k zadnjemu počitku dne 14. junija ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Aleševčeva ulica št. 29 (Spodnja Šiška), na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. junija 1931.

Globoko žalujoča soproga in otroci.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Najlepše dekle sveta je brez dvoma v Jugoslaviji!

Morda je poznate! Fotografirajte jo, pošljite sliko tvrdki Kodak, oddelku za natečaj, in imeli boste upanje, da si pridobite slavo in bogatstvo. Ni treba, da imate kaj izkustva v fotografiranju. Ta natečaj je za amaterje, in v poštev pride samo zanimivost slike, ne njene tehnične vrline.

Prispevki se bodo razdelili v tele kategorije: 1. Otroci, 2. Prizori, 3. Igre in sport, 4. Tihožitje, arhitektura, interjerji, 5. Portreti, 6. Živali. V Jugoslaviji se razdele lepe nagrade za dobitnike v posameznih kategorijah, poleg tega pa še velika nacijonalna nagrada. Dobitniki jugoslovanskih nagrad se avtomatično udeleže mednarodnega tekmovanja v Ženevi. Glede podrobnosti in pogojev za tekmovanje se obrnite na kateregakoli trgovca s fotografskimi potrebščinami, ali pa pišite tvrdki Kodak, oddelku za natečaj po našo posebno brošuro.

Jugoslovansko razsodišče je takole sestavljeno:

1. MIRKA GRUJIĆ, dvorna dama Nj. Vel. kraljice,
2. MILAN MARJANOVIĆ, šef jugoslovanskega presbiroja,
3. BRANISLAV NUŠIĆ, slavni jugoslovanski pisatelj,
4. OTON ŽUPANČIČ, sloviti slovenski pesnik in ravnatelj Narodnega gledališča v Ljubljani.

Ta imena so najboljše jamstvo za pametno in pravično ocenitev.

Udeležite se tega natečaja — 5,700.000 Din. nagrad na vsem svetu.

KODAK

MEDNARODNI FOTOGRAFSKI NATEČAJ ZA AMATERJE
OD 1. MAJA DO 31. AVGUSTA 1931.

Pišite po pogoje na jugoslovanski oddelek za natečaj: Kodak, d. s o. j., Zagreb, Zvonimirova ul. 2

Rabite novi Kodak film „Verichrome" ali pa film v skladih — največji izum v amaterskem filmu po letu 1903.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov, solnčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Odeje in manufakture
Veliko zalogo blaga po znižani ceni dobite le v trgovini **M. Gajšek**
Maribor, glavni trg 1 (pod veliko kavarno)

ORIGINAL OPALOGRAPH

RAZMNOŽEVALEC — PRESERVAT IN FIKSAT — **dobite pri tvrdki:**

LUDV. BARAGA
LJUBLJANA
Šelenburgova ulica 6
Telefon 29-80
PAZITE NA VARSTVENO ZNAMKO

Jožo Lovrenčič:

Maščevanje

Zgodba iz Beneške Slovenije.

(Dalje.)

Izpod lipe na sredi vasi so zaslišali divji krik, ki ga je spremljal krobot in glasno, razjarjeno vpitje.

»Marino so prijeli in pripeljali pred župana!« je dejal Tomaž in odhitel s sinom, da bi pričala zoper coprnico.

Mihela je ostala sama. Neutolažljivo je jokala, sedela za mizo in vsakotoliko pogledala pri priprtih vratih v čumnato, kjer je oče še vedno rohnel in čudno hropel, ko se je od časa do časa pomiril, kakor bi mu pojemale moči...

Tomaž in Aleš sta prišla na vas že prepozno, da bi pričala. Sosed Siliboj je vse povedal in župan je kar sam sodil in razsodil: Marino so dali v klado, kjer naj bi se štiriindvajset ur pokorila in čakala še hujše kazni, če ne bi bilo Čerinu bolje.

»Zdaj zavdajaj, zdaj copraj, če moreš!« so dražili Marino in še otroci so se upali nad njo. Zbadali so jo z glogovimi trni, ki so si jih poiskali pri prvem grmu v gmajni pred vasjo, ščipali so jo, jo vlekli za kite. Cvilila je, zmerjala in neznansko preklinjala, da so se matere zbale in s šibami podile otroke stran in domov. Ko je zazvonilo v stolpu svetega Jakoba avemarijo in je zaklenknilo tudi pri Svetem Ivanu v Čelé in je legla mrzla jesenska noč na temljo, je ostala pod lipo Marina sama v klali in je drgetala od mraza.

Vsi so se bili porazgubili domov ali pa so odšli k Čerinovim, da bi natanko izvedeli, kako je bilo, in bi pomagali Miheli in ji svetovali, če bi bilo kaj treba. Tedaj je prišel iz Bijača Markuc.

Ni mogel več vztrpeti doma in prignalo ga je, da bi izvedel, kako je z Mihelo. Oprezno je šel po poti in ko se je bližal lipi na sredi vasi, je zaslišal čudno vzdihanje. Obstal je in se potuhnil.

Samo trenotek.

»Marina je!« jo je spoznal po vzdihanju.

Približal se je pod lipo. Previdno je stopal, da bi v temi preveč ne zadeval v kamenje, in ob vsakem koraku je obstal in se ozrl na desno in levo v temo, ga li kdo ne vidi.

»Marina!« je pritajeno zaklical.

»Markuc, pomagaj mi, reši me, ne boš se kesal!« je prosila Marina.

»Kaj ti je?« je vprašal, zakaj klade ni še videl, samo črna Marinina postava se je razločila pred njim iz teme.

»V klado so me uklenili,« je povedala.

»Beži, Marina, beži!« ji je zaklical in se spet oziral. Nikogar ni bilo, le tam pri Čerinovih je videl v oknih medlo svetlobo.

»Kdaj bi že zbežala, če bi mogla, a so luknje v kladi, kakor bi jih nalašč napravili zame! Ne morem se ganiti! Pomagaj, Markuc, pomagaj!«

Markuc je v temi poiskal debel kamen, otipal klado in ko je našel kline, s katerimi je bila klada zbita, ni več pomišljal. Z vso silo je v enem koncu odbil klin in ko je popustil, se je uprl in z obema rokama razširil odprtino in Marina se je rešila.

Prijela je Markuca za roko in ga vlekla s seboj.

»Kar domov, Markuc! Vse ti povem!« je dejala in moral je z njo, ki je kar vihrala nizdol...

Ljudje, ki so se potem vračali od Čerina in so morali čez vas, so bili glasni in menili so se še mimogrede ponorčevati iz Marine in ji voščiti lahko noč v kladi in mrazu.

Začudili so se, ko je niso več našli.

»Zbežala je!« je povedal prvi, ki je prišel pod lipo.

»Potem ji je sam zlodej pomagal, pošten kristjan gotovo ne!« so menili drugi in se pokrižali.

Da bi jo šli iskat in vnovič lovit, ni prišlo nikomur na pamet. Saj je bila navada, da je bil prost, komur se je posrečilo pobegniti.

Tako je bila Marina rešena, Mihela pa je jokala vso noč in Markuc tudi ni bil zadovoljen s svojo gostjo. Menil je, če mu je že hotela pomagati, naj bi s kristavcem spravila Aleša s pota...

VII.

Čerin je bil le trden ko dren. Zastrupljenje je prebolel. Mihela je bila vesela, a vendar se ni upala očetu prav pogledati v oči. Bala se ga je. Zato je bila tudi prijazna, ko je prihajal Tomaž v obiske prve dni, ko se je očetu boljšalo, in še z Alešem je govorila, kakor bi bila ženin in nevesta, ko je hodil pomagat pri tem in onem delu.

Tako je prišel advent s svojim mrazom in snegom in minil je božič in bili so že sredi pusta.

Čerin je šel v Šempeter.

Marina, ki je prihajala prav tedaj s svoje prve pustne poti in menila kreniti Pri Lipi na most čez Nadižo, je od daleč zapazila, da gre po rebri nizdol na oni strani Čerin. Na mostu bi se morala srečati, zato se ga je ognila. V grmovje v gosto vrbovje, ki je rastlo tam ob produ, se je skrila in prikrita bežala, da pojde Čerin mimo.

Ko je prišel Čerin čez most, je priropotal po cesti iz Brišč voz.

»Počakaj, počakaj, Danoš, da prisedem!« je zaklical Čerin.

Danoš je ustavil.

»Kam se ti mudi, Čerin?« je vprašal voznik.

»V Šempeter h gospodu grem, da uredim vse za žembo!«

»Pa se vendar ne misliš na stara leta spet spraviti v sveti jarem?« ga je podražil Danoš iz Brišč.

»Hčer, hčer, Danoš. Gospod mora s patriarhovimi urediti vse, zato je toliko poti in sitnosti!« je glasno pripovedoval Čerin in prisedel.

Voznik je pognal in voz je zaropotal in škripal proti Šempetru.

Marina se je pripravila iz vrbovja in šla čez most.

»Sitnosti in poti imaš? O, saj ti jih lahko prihranim. Hotela sem ti jih že prihraniti, pa nisem pomislila, si trši ko dren! Kaj, če bi ti danes pokazala, da Marina le zmore, kar si je dela v glavo! Mihelo si upognil, še pogledati si ne upa več Markuca, tako se te boji. Čakaj, čakaj!...«

Prišla je že skoraj do konca mostu, ko je obstala, se pripognila, kakor bi ji kaj padlo in bi pobirala.

Ko se je zravnala, se je ozrla, in ko je videla, da ni nikogar, je pokimala in zadovoljno šla na breg in se spet skrila v grmovje.

»Pozno je že in hitro v Šempetru ne bo opravil. Medtem se zmrači in lepo pojde! Mostnice niso pribite, hihihi!...«

Počepnila je Marina v grmovju, se stisnila in čakala in čakala.

(Dalje.)

PARKETE po izredno znižanih cenah.

SLAVONIJA d. na d. za ind. drva

BEOGRAD: Karadjordjeva 101
ZAGREB: Savska cesta št. 25

OSIJEK: Kapucinska ulica št. 7
SKOPLJE: Kralja Petra ulica 10

Garantirano čiste svinjske masti

v novih lahkih kantah brutto za netto 25 kg nudim po 12·25 Din, Ia debelo prekajeno slanino po Din 14·50, Ia mesnati Hamburger po 15 Din, Ia debelo soljeno slanino po 11·75 Din, vse ab Osijek po povzetju od 25 kg višje. Za zdravo kakovost jamčim. Obenem iščem v vseh večjih krajih zanesljivega zastopnika. — **Šimo S. Weiss, Osijek I.**

Rane in kožne bolezni

razpokline, brazgotine, srbež izpuščaje razjede od potu in vlage, volka od hoje zlasti pri otrocih, hraste, opekline in ozebline zdravi in po redni uporabi preprečuje splošno znana Bartulićeva

ZDRAVILNA MAST,

ki jo proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena **Kaptolska lekarna sv. Marije**, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb Jelačičev trg 20 — Cena škatljice 10 Din. — Dobi se v vsaki lekarni.

Prodaja blaga v konkurzu

V konkurzni zadevi Bana Franca, trgovca na Jesenicah št. 3 (nasproti hotela »Triglav«), se proda na javni sodni dražbi

dne 15. junija 1931 ob 8

vsa zaloga raznega manufakturnega, specerijskega, kolonijalnega blaga itd., inventar trgovine in pohištvo, ki se nahaja v stanovanju iste hiše.

Po možnosti se bo vsa zaloga trgovine s pripadajočim inventarjem prodala hkrati. Zato pridejo v prvi vrsti v poštev ponudniki glede cele zaloge in inventarja.

Natančnejše informacije daje podpisani upravitelj stečajnega sklada, pri katerem se je tudi v poslovnih urah zglasiti zaradi ogleda trgovine in zaloge.

Dr. Janko Vovk,
advokat na Jesenicah (hotel »Triglav«).

RAZPIS

Občina Moste pri Ljubljani razpisuje tesarska, krovska in mizarska dela, napeljavo vodovoda in dobavo centralne kurjave za občinsko zavetišče v Mostah.

Ponudbe je vlagati do vključno 18. VI. t. l. do 12 dopoldne v občinski pisarni v Mostah, kjer se dobe potrebni pripomočki za razpisana dela proti plačilu 50 Din.

Občina Moste si pridrži pravico oddaje del in dobav kateremukoli ponudniku ne glede na višino ponudbe.

JANKO ČEŠNIK
LJUBLJANA — Lingarjeva — Stritarjeva ulica

JUGOČEŠKA PRALNA SVILA
~ DAGMAR ~

„EMONA-BEMBERG" ★ „CREP-SLOVENE-BEMBERG" ★ „PARISETTE-BEMBERG" ★ „CREP MONGOL"

MODNO BLAGO ZA ŽENSKE OBLEKE, KOSTUME, PLAŠČE.
MODNO BLAGO ZA MOŠKE OBLEKE, KAMGARN, SPORTNI ŠEVIOT

ČEHOSLOVAŠKI — ANGLEŠKI IZVOR

TELESNO IN POSTELJNO PERILO ČEHOSLOVASKO-SCHROLLOVO

Autobusno podjetje PEREGRIN RODE v Kamniku

obvešča sl. občinstvo, da je pričelo

zopet z rednimi vožnjami

na progi Motnik—Kamnik—Domžale—Ljubljana in obratno.

Odhod iz Motnika dnevno ob 6·— zjutraj
„ iz Kamnika „ ob 7·45 in 12·30
ob nedeljah in praznikih tudi ob 20·—
„ iz Ljubljane dnevno ob 11·30 (prihod v Motnik ob 14·—) in 17·30
ob nedeljah in praznikih tudi ob 23·45

Autobusne vožnje po naročilu, taksi na razpolago, tovorni promet.

Sigurna naložba denarja

9% obrestovanje francoskega denarja

Brezplačna pojasnila daje list finančnikov „Der Anlagebote", Wien I., Gluckgasse 2, poleg kapucinske grobnice

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonijalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola, je stalno na zalogi.

Odjemalcem izven Zagreba

Samo kdor v miru izbira - dobro kupi

Ako morate iz trgovine do trgovine, da pregledate blago, se boste v naglici odločili morda za nekaj, za kar se boste pozneje kesali.

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA.

Tu imate čas, da pregledate in precenite vzorec kos za kosom.; nihče Vas ne bo prigovarjal za nekaj kar ne bi ugajalo Vašemu okusu.

ZAHTEVAJTE ZATO NAŠO KOLEKCIJO

tkanin za ženske obleke, kostume in plašče

in v par dneh jo boste imeli doma, seveda brezplačno in brezobvezno.

Potem sedite in izberite ono, kar najbolj odgovarja Vašemu stasu in Vašemu okusu.

Ker nabavljamo mi blago naravnost iz tovarne in ga prodajamo direktno Vam, odpadejo razne provizije; Vi kupite torej boljšo kvaliteto za manj denarja.

Že pol stoletja strežemo zadovoljnim odjemalcem.

Največja trg. in odpr. tvrdka

Kastner & Öhler
Zagreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga. Čez nekaj dni ga boste imeli v rokah brezplačno.

POZOR! AVTO-KUPCI POZOR!

ne nasedajte brezvestnim zabavljačem ali hvalivcem — temveč se predvsem sami prepričajte **pred nakupom** o kvaliteti avtomobila, katerega vam grajajo ali pa preveč hvalijo. To preizkušnjo vam nudi vsako generalno zastopstvo **RENAULT - AUTOMOBILOV** radevolje vsak čas brez obveze za Vas. Zato si oglejte »**RENAULT - E**« na velesejmu v paviljonu **G**, kjer se bodete čudili cenam, ker novi **RENAULT-I** so **najcenejši**, najtrpežnejši in najekonomičnejši avtomobili svoje vrste.

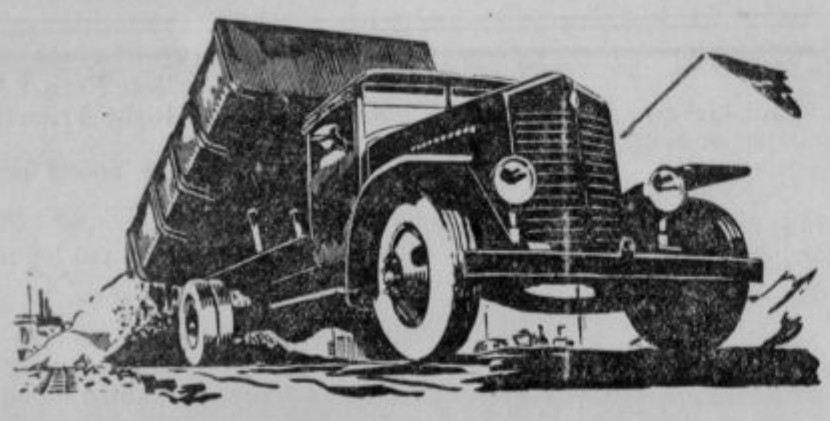

ZALOGA IN SKLADIŠČE NA VELESEJMU PAVILJON: G

RENAULT

generalno zastopstvo

SIKOR dr. z o. z.
LJUBLJANA
Cesta na Rožnik Štev. 19
Telefon 26-02

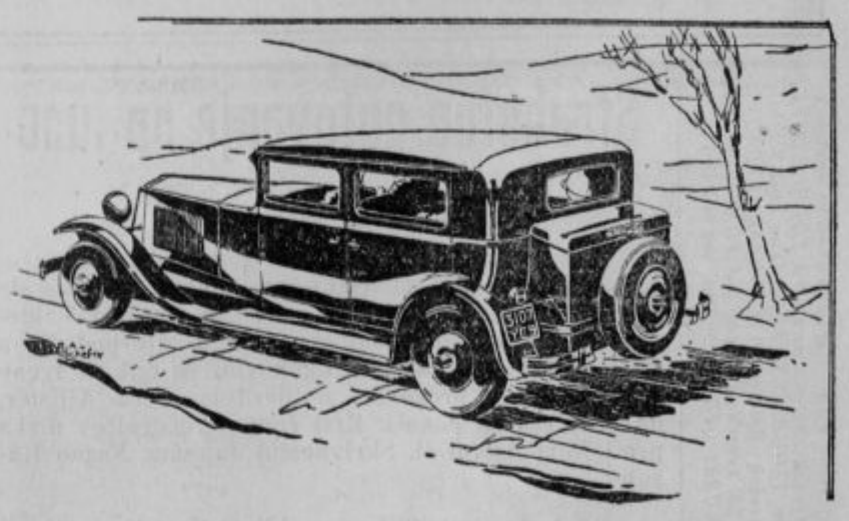

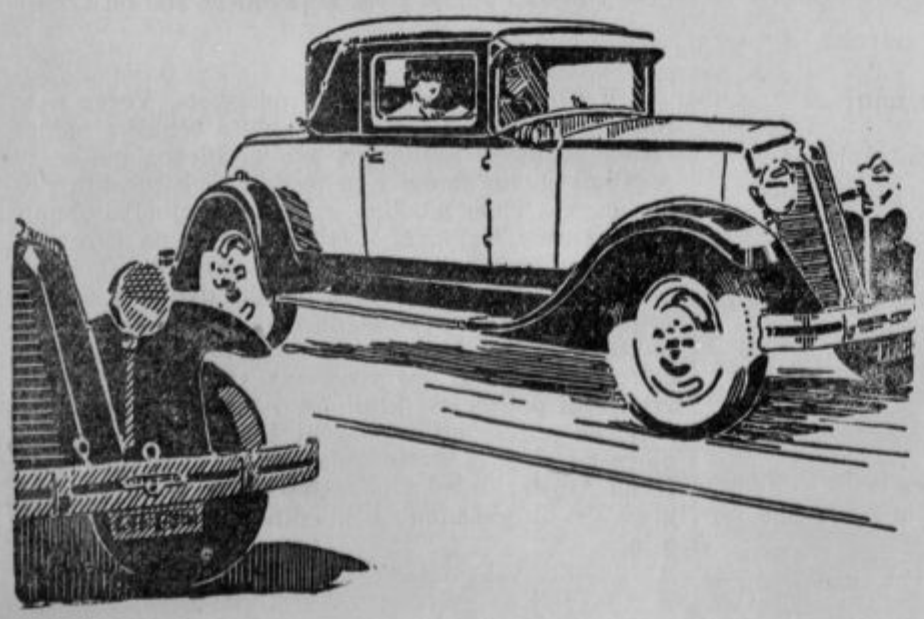

Velika zaloga
AVTOMOBILOV
vseh vrst motornih požarnih brizgalnic in vseh rezervnih delov

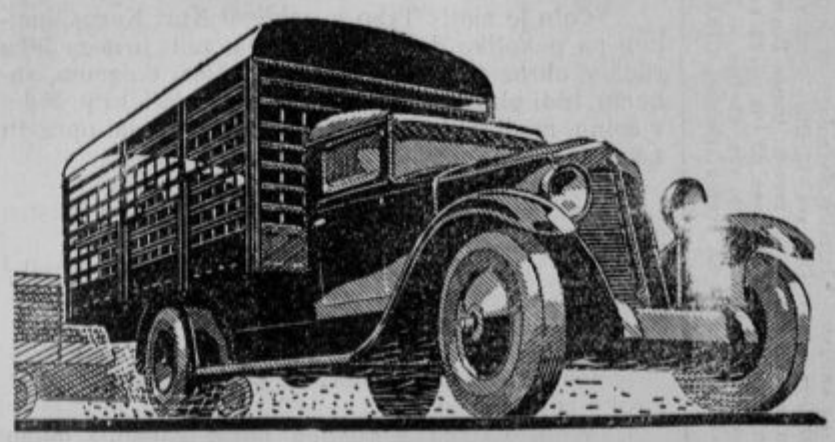

Oglejte si, zahtevajte poizkušnjo vožnje in kupili boste **„RENAULT"**